

ESIPUHE

Lapin kairoilta Rautavaaran erämaihin

"On ympärillään erämaa ja outo hurma sen, on avautunut sydämeni sille". Näin uskomattoman hienosti tulkitsi tunteitaan Lapin lumoihin jäänyt Reino Helismaa, sanoittaessaan unohtumatonta sävellystään "Rakovalkealla".

Lappi on kiehtonut minuakin jo 50-luvun alkuvuosista lähtien. Sain vanhemmiltani joululahjaksi Yrjö Kokon kirjan "Laulujoutsen". Seuraavana vuonna sain kirjan "Sudenhampainen kaulanauha" ja vuonna 1954 toisen joutsenkirjan "Ne tulevat takaisin". Nämä kolme kirjaa, jotka ovat vieläkin minulla, tuli luettua moneen kertaan ja polte rinnassa kävi niin voimakkaaksi, että 16 vuoden ikäisenä v.1956 päätettiin parin kaverini kanssa lähteä ensimmäiselle Lapin reissulle Saariselän erämaahan.

Ensimmäiseltä Lapinreissulta 1956

Olimme aivan myytyjä Lapille saavuttuamme pitkän vaelluksen jälkeen villin ja vapaan erämaajoen rannalle. Emme osanneet kuvitella, että tällaisia jokia on olemassa. Siinä se oli, Suomujoki, suurharjusten ja

taimenien koti. Kahlasimme vastarannalle ja pystytimme leirin. Siitä hetkestä alkoi elämäni suuresti vaikuttanut kolmen viikon ajanjakso.

Kiertelimme leiriltä käsin laajaa erämaata ja nousimme joillekin tunturipaljakoille katselemaan maisemia laajemmaltikin. Eräs tapaus, joka sattui aivan leirimme lähistöllä, oli kuitenkin minulle itselleni hyvin merkittävä.

Löysimme jonkin matkan päästä teltaltamme osittain hiekkatörmään rakennetun hirsikämpän. Se oli vielä hieman keskentekoinen, mutta kyllä siinä olisi voinut yöpyä. Tutkimme sitä ja ymmärsimme, että rakentaja ei varmaan ollut ensikertalainen niissä töissä. Poistuessamme kämpältä pienen, Lankojärveen laskevan kapean ja noin metrin syvyisen ojamaisen puron vartta, kaverini kompastui heinikossa piilossa olleeseen yksilapaiseen melaan. Mela ei ollut kovin vanha ja siitä päätelimme, että jossain lähistöllä saattaisi olla myös vene tai kanootti. Pitkät heinät kaartuivat puron kummaltakin puolelta sen ylle, mutta taivuttelimme niitä melan varrella syrjään ja tovin etsittyämme, löytyi yhdestä puusta koverrettu haapio. Se oli upotettu ojaan ja painoksi oli laitettu muutamia reilun kokoisia kiviä.

Pakkohan meidän oli se sieltä nostaa ja kokeilla sen kulkua ja kantavuutta. Haapio oli melko kiikkerä, mutta jos ei tehnyt kovin äkkinäisiä liikkeitä sillä pystyi kaksi meidän kokoista poikaa meloskelemaan.

Palautimme haapion ja melan entiselle paikalleen ja taivuttelimme heinätkin ojan päälle parhaamme mukaan. Meitä jokaista kiinnosti kovasti kämpä ja puroon kätkeyty haapio. Olisi ollut hienoa tavata niitten tekijä.

Se taivallus oli minulle kaiken täyttymys. Karttoja ei alueelta juuri ollut, saatavana oli vain eräs Maamittaushallituksen painattama 1:500 000-mittakaavainen yleiskartta. Sen lisäksi saimme monen mutkan kautta käyttöömmme Imatran Lapinkävijöiden käsin piirtämän mittakaavattoman kartan Suomujoen alueelta. Se oli kyllä varsin epäluotettava "kartta", siitä oli ehkä enemmän harmia kuin hyötyä.

Siihen aikaan ei vastaantulijoita Saariselällä juuri eteen sattunut, eikä kuulunut isojen porukoiden hälinöitä. Niitä sai onneksi odottaa vielä useampia vuosia. Mutta aina sinne on kulkemaan sopinut, kun on vältellyt yleisimmän käytettyjä reittejä, vaeltanut kartan ja kompassin avulla ja yöpynyt teltassa.

Tämä lähes kolme viikkoa kestänyt ensimmäinen kokemukseni Lapin luonnosta jätti pysyvän jälkensä. Vaikka olimme kaikki hyvin nuoria, niin ne monet tunnit jotka vietimme yön hämärinä hetkinä nuotiolla istuen, joen laiskaa virtausta ja liekkien häilähteleviä liikkeitä seuraten, tekivät meihin lähtemättömän ja voimakkaan vaikutuksen. Jokainen meistä kolmesta ensikertalaisesta kävijästä tunsu varmaan silloin, nuotion äärellä istuessaan, luonnon kaiken kattavan läsnäolon. Lapin kuume tarttui meihin ja sitä on ollut mahtavaa sairastaa. Jos vanha kovia kokenut rinkani osaisi puhua, sillä olisi tosi paljon kerrottavaa, niin monet vaellukset Itä-Lapin tuntureilla ja erämaissa tuli tehtyä, milloin yksin, milloin vaimon kanssa. Vaikka reissut olivat monesti fyysisesti hyvinkin raskaita ja ilmat huonoja, niin kotiinpäin mennessä viimeistään Rovaniemellä alkoi jo miettiä seuraavan vaelluksen kohdetta.

Joskus on käynyt mielessä, että yrittäisin kirjoittaa kokemuksistani ja sattumuksista retkiltäni.

Olen eräs harvoista vaeltajista, joka on tavannut siihen aikaan erämaassa asuneen Saariselän salaperäisimmän ja kiistellyimmän hahmon. Hän oli "Meänteis", saamelaisessa mytologiassa "metsänhaltija", Saariselän rosvoksi väärin perustein syytetty. Kohtasimme Suomujoen Lankojärvellä v.1963. Istuskelimme pitkän tovin nuotiolla ja keskustelimme hänen kanssaan Lapin koskemattomasta luonnosta ja sen tulevaisuudesta. Omatekoisessa, koivupahkasta tehdyssä piipussa savusi sikarinlehtirouhe, jota siihen aikaan myytiin paperitopassa. Savukkeiden hän sanoi olevan liian mietoja.

Ne huolet ja uhkakuvat joita hän silloin näki, ovat suurelta osin toteutumassa. Hän tunsu suurta hätää tulevasta kehityksen suunnasta. Se oli mieleen jäänyt keskustelu yksinäisen, luontoa intohimoisesti rakastavan miehen kanssa. Katsoin hieman hämmentyneenä hänen jälkeensä, kun hän loittoni nuotiolta auringon ja hien polttama harmahtava lierihatun reuhka päässään ja pitkä koivuvapa olkapäällään kohti suvantopaikkaa.

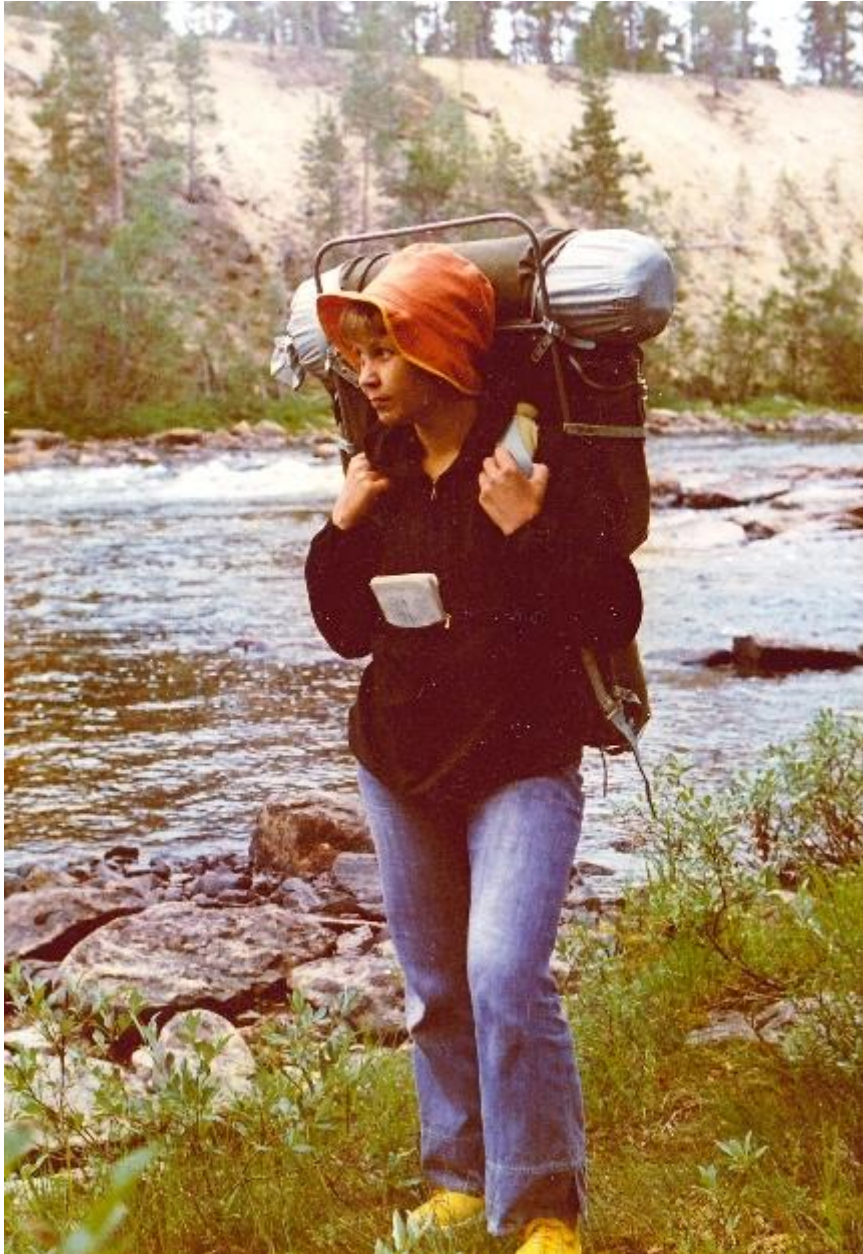
Arvasin kohdanneeni Saariselän legendan "Meänteiksen", joka oli silloin nuori mies, 27-vuotias, mutta paljon elämän kulkua erämaan rauhassa pohtinut ihminen. Hän vaikutti hieman ujoilta ja puhui hiljaisella äänellä., kuin olisi pelännyt kovemman äänen häiritsevän kuulijaa. Ei tehnyt mieli keskeyttää häntä tarpeettomilla kommentteilla tai kysymyksillä. Se oli hieno ja ikimuistoinen kohtaaminen.

Kun näin hänen vajaan tunnin kuluttua melovan sillä samalla haapiolla, jota poikien kanssa seitsemän vuotta aikaisemmin olimme lainanneet, varmistui kuka oli kämpän ja kanootin tehnyt.

Kala kypsyy Näätämonjoella 1960

Nämä tunteet ovat liikuttaneet sisintäni lähes 60 vuotta. Ne ovat aina seuranneet minua syksyisille eräretkilleni. Kun auringon ensimmäiset säteet kultraavat yöpakkasen jäljiltä huurteisen suon ja kuulaan aamun täyttää teerien pulputus ja käheät suhaukset, tai kun näen ja kuulen raskaan linnun lähdön, niin jokin tiedostamaton onnellisuuden olotila tarttuu silloin luonnosta mukaani.

Vaimoni Raija monien vaellusteni kumppani

Tein joitakin vuosia sitten jäähyväisvaelluksen rakastamalleni Suomujoelle. Viivyin siellä muutamia päiviä ja kiertelin tuttuja paikkoja. Paljon on tapahtunut muutoksia entiseen aikaan verratessa. Jokivarret ovat täynnä hienoja taukopaikkoja tulisijoihin, kämppiä löytyy jokaiseen makuun ja niiden ympäriltä roskia kuin Heinälammirinteen kaatopaikalta. Tulipaikoilla usein sama juttu, tyhjiä oluttölkkejä ja viinapulloja löytyy hyvin paljon. Suuria porukoita kulkee vähän väliä, niiden tulo kuulee jo kaukaa. On kuin hanhiparvi olisi torautunut keskenään syksyisellä muuttomatkallaan.

Laskin leiripaikkani ohittaneen muutamassa päivässä reilut kolmekymmentä kulkijaa. Se on paljon, kun ensimmäisellä retkellämme näimme kolmen viikon aikana vain kaksi taivaltaajaa, jotka matkallaan maantien varteen Laanilaan, pysähtyivät nuotiollemme saadakseen tupakantuskaansa muutaman savukkeen.

Kun kypsensin tulipaikalla syömäkalojani, harjusta ja tammukkaa, luokseni käveli Lankojärven suunnasta virvelivapoineen neljän aikuisen miehen porukka. Tervehdittiin ja vaihdettiin kuulumisia. Kysyin miehiltä miten kauan he ovat olleet paikalla ja onko kala syönyt. Vastasivat olleensa neljä päivää ja kaloja tulleen mahdottomasti. Uteliaisuuteni

heräsi ja tiedustelin mitä se "mahdottomasti" tarkoittaa. Laskeskelivat siinä aikansa ja saivat lopputulokseksi lähes kolmekymmentä kookasta harjusta ja taimenta.

Ihmettelin mihin he sellaisen kalamäärän kanssa ovat joutuneet. Vastaus sai mieleni lähes raivon valtaan. Eräs heistä sanoi; "Muutamia on syöty ja loput heitetty metsään".

En osannut, enkä halunnut jatkaa tätä keskustelua sen pidemmälle, vaan otin juomamukini ja kävelin joen rantaan hakemaan kaloilleni uintivettä.

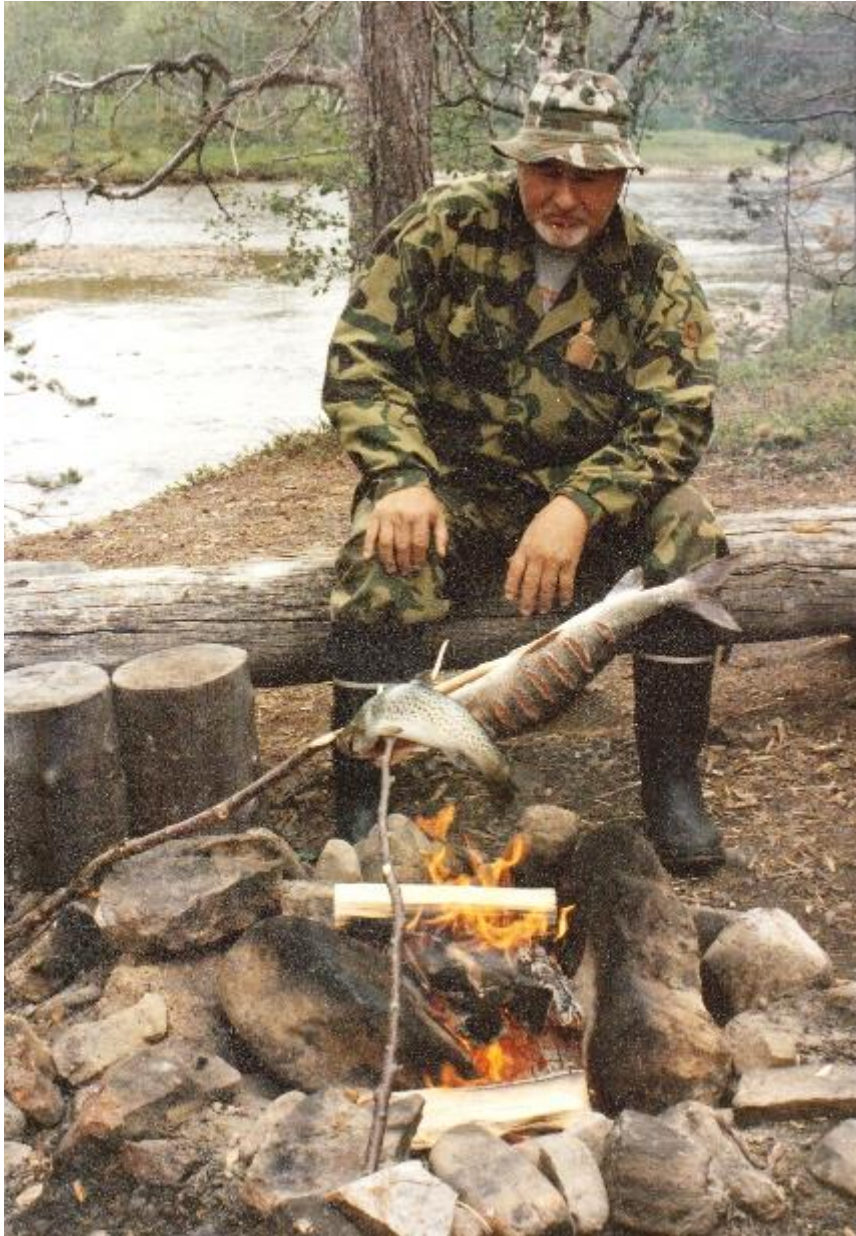
Kyllä jokaisen vaeltajan luulisi tietävän, että vain sen verran kalastetaan mikä syödään. Ei sieltä erämaasta kesäaikaan kukaan pysty kaloja tuomaan pilaantumattomina pois.

Tämä tapaus muistutti mieleeni parin sadan metrin päässä, joen vastapäisellä rannalla, vuosikymmeniä sitten käymäni keskustelun "Meänteiksen" kanssa.

Miten oikeassa hän olikaan, miten tarkoin hän pystyi nämäkin kertomani asiat ennustamaan ja senkin, kuinka erämaahan tullaan rakentamaan teitä yhä syvemmälle, kohti sen koskemattomia sydänalueita. Sen todistaa se, että jo parikymmentä vuotta on Suomujoen rantaan Aittajärvelle päässyt henkilöautolla.

Näissä ajatuksissa pakkasin reppuni ja teltan, keräilin tulipaikan ympäristöstä roskat nuotioon ja poljin kasaan sekä hautasin parikymmentä tyhjää säilykepurkkia.

Sitten viimeinen silmäys joelle ja aloitin matkani kohti Kiilopäätä tietäen, että en enää tule tänne palaamaan. Erämaan taika on Saariselältä katoamassa.

Taivalsin yksin viimeisen Lapinreissuni. Oli aika jättää jäähyväiset Saariselälle.

Satuin tässä taannoin netissä huomaamaan erään nuorukaisen matkakertomuksen Saariselän matkalta. Heitä oli parikymmentä henkeä reissussa, iältään käsittääkseni 16-17 vuotiaita poikia ja tyttöjä. Lisäksi oli useita vanhempia henkilöitä jonkinlaisina valvojina. Silmiinpistävää oli, että nämä valvojat eivät tuntuneet saavan mitään otetta näistä nuorista, vaan meno oli ollut melko rajua. Kirjoittajan käsityksen mukaan siellä erämaassa ei olisi saanut olla mitään rajoituksia. Tärkeintä oli, että juotavaa riitti ja vapautta tehdä mitä haluaa ei rajoitettu. Tämä kyseinen porukka oli Helsingistä. Se oli surullista luettavaa.

Voihan toki elämyksiä kokea muuallakin kuin Lapissa. Saan olla suuresti kiitollinen, että kohdalleni on suotu niin paljon hyviä erämies- ja luontoystäviä.

Rautavaaran saloilta olen voinut ammentaa valtavan määrän hienoja elämyksiä, niin lintu- kuin hirvimetsälläkin. Linnunmetsästyksessä on enimmäkseen yksinäisen miehen hiljaista kulkemista tai aamuvanhaista odottelua rämeitten reunamilla. Hirvijahdissa taas yhdistyy kaksi arvokasta puolta, yksinäisyys passipaikalla ja tärkeä sosiaalinen kanssakäyminen yhteisen harrastuksen parissa ja sen ulkopuolellakin.

Kun istun hirvipassissa, ensimmäinen puolittunut menee useimmiten maastokohdan silmittelyyn ja arviointiin hirven mahdollisesta tuloreitistä. Sitä on olevinaan hyvinkin valppaana ja tarkkana, kuulostellen ja katsellen yhtenä ympärilleen. Sitten kohta huomaakin alkaneensa ajatella ja tarkkailla ympäröivää luontoa muutenkin.

Hei, mikä se tuossa vilahti? Nyt jo tuolla, onhan tosi vikkela vipeltäjä. Lumikko se siinä puikkelehtii risukasassa etsien hiiriä ravinnokseen. Kun se on taas kasan sisällä, parvi talitaisia pyrähtää risukasalle. Nyt olisi lumikolle syötävää tarjolla, jos vain taito riittää.

Seuraan kolmen metrin päästä herkeämättä tapahtumien kehitystä ja pian risukosta työntyy varovasti lumikon pää esiin. Tiaiset eivät sitä huomaa, vaan etsivät tarmokkaasti mahdollisia hyönteisiä oksistosta. Silloin lumikko hyökkää, mutta linnut ovat sen kannalta ilmeisesti niin hankalasti sijoittuneet, että ne säästävät henkensä. Lumikko on pettyneen oloinen ja seuraa tiaisten pakenemista kasan päältä katsellen. Viimein se laskeutuu alas ja juoksee eteeni metrin päähän saappaan kärjestä.

Yksi vilauk ja se on pois, eikä hetkeäkään liian aikaisin.

Passiini on tulossa viiden hirven lauma kovalla vauhdilla, enkä heti tiedä minkä niistä yrittäisin kaataa. Viimeisenä juoksee valtavan kokoinen vanha hirvilehmä, joka sekkin on jo livahtamassa metsäautotien toiselle puolelle. Se hyppää raviojan yli, juuri kun saan laukaistua. Hirvi jatkaa kuitenkin juoksuaan, eikä toiseen yritykseen ole mahdollisuutta.

Hirven voimat kuitenkin uupuvat ja se sortuu täydestä vauhdistaan mäntytylveikön ja suon reunaan.

Hirvipassissa istuessa on aikaa ajatella, muistella ja miettiä elämänsä kulkua monelta kantilta. Mitkä asiat ovat itselleen tärkeimpiä, mistä saan olla kiitollinen, mitä hyvät ystävät ja luonto minulle merkitsevät? Minkä perinnön jätämme lapsillemme ja tuleville sukupolville? Onko heillä mahdollisuus nauttia puhtaasta luonnosta, sen kauneudesta ja kyvystä tarjota mielenrauhaa ja hienoja elämyksiä? Saavatko he kuulla järveltä kuikan uskomattoman upean äänen, tai mustarastaan surumielisyydessään riipaisevan kauniiden pitkien huiluäänien soivan tynnessä kesäyössä?

Sitä me emme tiedä, emmekä sitä, ovatko meidän elämänarvomme tuleville lainkaan tärkeitä.

Riistavedellä kylmänä mutta kauniina huhtikuun aamuna

02.04.2013

Heikki

SELLUN ERÄN SYNTYVAIHEITA

Savon Sellun tehtaana valmistumisen alkaessa olla käsillä syksyllä 1968, alkoivat ensimmäiset puheet henkilökunnan virkistystoiminnan tarpeellisuudesta liikkua tehtaalla.

Suuri osa varsinkin työntekijöistä oli tullut yhtiön palvelukseen Kuopion ympäristön maaseutupitäjistä. Heille olivat metsästäys ja kalastus tuttuja harrastuksia, joten ei ollut ihme, jos niistä puhuttaessa heräsi kysymys mahdollisuudesta perustaa tehtaalle oma kalastus- ja metsästyssseura.

Asiaa "kypsytteli" talven aikana rakennusmestari Onni Virkin vetämä toimikunta, joka laati "kerhon" sääntöehdotuksen, Kuikkalammen hoito- ja ylläpito-ohjeet, sekä savikiekkoradan säännöt. Tässä vaiheessa puhuttiin vielä Metsästysskerhosta.

Viimein aika oli kypsä perustavalle kokoukselle. Kokous kutsuttiin koolle Savon Sellun konttorisiiven yläkerran luentosaliin 02.05.1969. Paikalle saapui 17 innokasta kalastuksen ja metsästyksen harrastajaa.

Läsnä olivat:

Onni Virkki, Raimo Eskelinen, Erkki Panula, Sampo Saramäki, Antti Hartikainen, K. Mäki, Pertti Grönholm, Erkki Heloterä, Jukka Lukkari, P. Hoffren, Rauno Nöjd, Reino Komu, E. Lappalainen, Heikki Savolainen, Reijo Airaksinen, Toivo Saarman ja Paavo Laatikainen.

Kerhon puheenjohtajaksi valittiin Onni Virkki.

Ensimmäisen hallituksen muodostivat: Antti Hartikainen, Erkki Panula, Jukka Lukkari, Toivo Saarman ja Reino Komu, sekä varajäsenet Pertti Grönholm ja Tauno Tirkkonen. Sihteeri - rahastonhoitajaksi valittiin Raimo Eskelinen.

Kerhon nimeksi vahvistui Sellun Erä.

Ensimmäinen toimintavuosi lähti näin käyntiin ja jotain saatiin aikaankin. Varainhankintaa ja virkistyskalastusta silmälläpitäen istutettiin Kuikkalampeen yhtiön kustantamana kirjolohtia, joita onkimaan olivat oikeutettuja kerhon jäsenmaksun suorittaneet, maksamalla 1mk:n perusmaksun kerralta ja kaloista 5mk/kilo. Kesän alussa istutettujen 600:n kirjolohenpoikasen keskipaino oli silloin noin 200g, mutta kesän ahkeralla ruokinnalla ne kasvoivat huomattavasti.

Lohia Kuikkalampeen laittamassa Asikaisen Erkki ja Pullin Veijo

Syyskuussa päästiin ensimmäisen kerran onkimaan Kuikkalammen lohia, joista suurimmat painoivat jo 500-600g. Syksyn mittaan saatiin lammesta yhteensä 270 kirjolohtia.

Yhtiön omistamalla vesialueella oli Sellun Erän jäsenillä kalastusoikeus. Toukokuu oli kuitenkin rauhoitettu kalastukselta, hauen kutemisen turvaamiseksi. Sellun Erä vuokrasi 30.04.1970 saakka Kuukanjärven Riistavedeltä, lähinnä pilkintää ajatellen.

Ensimmäinen pilkkikilpailuhaaste esitettiin Sellun Erälle maaliskuun alussa v.1970. Kilpailu käytäisiin 14.03.1970 Juurusvedellä. Haastaja oli Urheiluseura Piikki, Siilinjärven Rikkihapon tehtaalta. Ilkesivät vielä epäillä, että onko Sellun Erässä "oekeita" kalamiehiä ollenkaan. Todennäköisesti haaste otettiin vastaan, mutta voittajasta minulla ei ole minkäänlaista muistikuvaa.

Myös pienriistan metsästäjät pääsivät koettamaan jo samana syksynä onneaan Rautavaaran Tiilikassa, josta Metsähallitus oli vuokrannut Sellun Erälle 1036 ha metsästykseseen, viiden vuoden sopimuksella. Syksy 1969 oli aika keuhko kanalintukantojen suhteen, joten saaliit jäivät melko vaatimattomiksi. Sellun Erä vuokrasi lisäksi syksyllä Metsäliitolta pienehköt metsästyksalueet Karttulasta ja Nilsistä.

Sorsasalossa yhtiön maa-alueella järjestettiin jäsenille ensimmäinen yhteinen jänisjahti. Mukana oli lähes 20 metsämiestä ja jäniksiä kaatui melkein saman verran.

Tiilikan metsästyksalueelle, joen rantaan, vietiin yöpymiskäyttöön kunnostettu vanha työmaakoppi. Muuten vieni onnistui oikein hyvin, mutta koppi tuli laitettua vikarannalle. Kun seuraavan kerran mentiin paikalle, oli kopin seinään isketty julmat teesit kopin siirtämiseksi muualle. Joen se puoli sattui olemaan Saastamoinen Oy:n omistuksessa. Onneksi siinä kohdassa jokea oli silta ja saatiin koppi haalattua omalle vuokra-alueelle.

Tiilikan kämppä. Jos joku tunnistaa itsensä, kertokoon.

Toiminta oli muutenkin aluksi, luonnollisista syistä johtuen, hieman hapuilevaa ja uomiaan etsivää.

Vuonna 1969 oli maksaneita jäseniä 59.

Mainittakoon vielä erityisesti, että yhtiön johto oli suhtautunut taloudellisessa mielessä hyvin myötämielisesti Sellun Erän toimintaan ja auttanut hankalalla alkutaipaleella eteenpäin.

Näin 40 vuotta sitten.

Kirjoitteli Heikki Savolainen, Sellun Erän juhlapäivänä 02.05.2009.

Toimintaa tehtaalla

Jo aivan Sellun Erän toiminnan alkuvuosina kävi selväksi, että jäsenistö oli kiinnostunut saamaan tehdasalueelle jonkinlaisen ampumaradan haulikkoammuntaa varten.

Kuikkalammen takaisen mäen laella oli parin hehtaarin suuruinen vanha pelto tai niitty, jonne erkani autolla ajettava tie läheltä nykyistä tehtaan porttia. Niitettiin heinät, vesottiin pajukot ja rakennettiin koppi heitintä varten. Mittailtiin ampumapaikkojen sijainnit, niihin lavat ja viereen tyhjät tynnyrit hylsyjä varten. Sitten vaan kiekkoja särkemään.

Jonkinlaisia viranomaisten lupia tällainen rata vaati ja kyllä niitä anomuksia laitettiin useampaan paikkaan, sisäministeriötä myöten. Seuran sääntöihinkin pyrittiin liittämään pykälä ampumaurheilusta. Kilpailuja varten jouduttiin aina hakemaan Kuopion poliisilaitokselta erityinen lupa. Tällaisena tilanne jatkui jonnekin 80-luvun alkupuolelle asti, jolloin koko homma hiipui pois, kun tehtaan johtajan asunto valmistui ampumaradan läheisyyteen Kallaveden rantaan.

Ehdittiin kuitenkin vuosien varrella käyttämään rataa seuran omiin sarjakilpailuihin ja haastekilpailuihin Kirjapaino Oy Savoa, Kemiraa, Elorantaa ja Saastamoinen Oy:tä vastaan. Siinä sivussa jokaisen ammutataito varmaan koheni melkoisesti ja itseluottamus metsällä parani.

Ensimmäiset jäsentenväliset haulikkokisat käytiin tällä radalla 05.08.1971.

Sellun Erä on järjestänyt tehdasalueen maastossa, joskus -70 luvulla riistapolkukilpailut. Reitti kulki pääasiassa ns. kaatopaikan takaisessa metsässä. Se vaati melko paljon työtä pieneltä porukalta, mutta rakennusosastolta saatiin sitten apuvoimia ja tarvittavia työkaluja. Kalamiehiä taisi olla tehtävärasteilla valvomassa suorituksia ja merkkäämissä tuloksia.

Kilpailu järjestettiin vain yhden kerran. Minkäänlaista dokumenttia tuloksista ei ole säilynyt.

Vesilintujakin muistettiin järjestämällä tehtaalla huhtikuussa 1977, Pullin Veijon vetämä pesimiskorien rakennuskurssi. Käytiin sitten Saastamoisen Matin kanssa, joskus 80-luvun puolivälissä näyttämässä sama homma Riistaveden metsästäjille.

JOUSIAKIN JÄNNITETTIIN.

Jousiammuntakin oli "tapetilla" Antti Hartikaisen ja Pertti Grönholm`in toimesta. Se ei kuitenkaan saavuttanut suurempaa suosiota. Pullin Veijo oli muistaakseni edellä mainittujen lisäksi ainoa vakavammin asiasta kiinnostunut Sellun Erän jäsen. Tällaistaikin siis yritettiin -70 luvun alkuvuosina.

Sinänsä hieno harrastusmuoto, joka olisi kyllä sopinut seuran toimintaan. Nykyään jousen käyttö metsästyksessä on lisääntynyt, välineiden kehityksen myötä ja metsästyslain uudistumisen seurauksena.

Heikki

KETTUJA LOUKULLA

Kevättalvella v.1982 rakennettiin luonnon materiaaleja käyttäen, oikein virallisten kuvien ja -ohjeiden mukainen siirrettävä ketunloukku. Se vietiin tehdasalueen kaatopaikan laelle, tarkoituksena houkutella lähiseudun ketut siihen ja siitä sitten nahanpoistoon.

Kävi kuitenkin niin, että ketut olivat viisaampia, kuin loukun virittäjät, eikä yhtään repolaista erehtynyt ansaan. Ilman saalista ei kuitenkaan jääty. Aikuinen kanahaukka onnistui laukaisemaan loukun ja syötiin syötyään totesi ulospääsyn vaikeaksi. Se sähisi ja kiljalteli poikien mennessä päästämään sitä vapaaksi. Viimein haukka otti vauhtia loukun takaosasta ja ampaisi avoimesta etuluukusta taivaalle. Siihen taisi päättyä kettuloukun käyttö, en ole kuullut sen myöhemmistä vaiheista mitään.

Heikki

TAPAHTUI -70 LUVULLA

Keväällä v.1971 Sellun Erä hyväksyttiin jäseneksi Pohjois-Savon kalamiespiiriin.

Samana keväänä Reino Komu tuli valituksi Rautavaaran Rhy:n johtokuntaan, jota oli pidettävä merkittävänä tapauksena ja luottamuksen osoituksena uudelle vieraspaikkakuntalaiselle metsästysseuralle, sekä Reinolle itselleen.

Asetettiin 30.10.1978 työryhmä suunnittelemaan Sellun Erä ry:lle oma standaari. Työryhmään valittiin Veijo Pulli, Jorma Törhönen, Markku Suomaa ja Heikki Savolainen.

Kolme ensin mainittua ryhmän jäsentä luopuivat tehtävästä, jolloin suunnittelu jäi Heikki Savolaisen "taiteellisen silmän ja käden varaan". Standaari hyväksyttiin ja ne valmistettiin Jyväskylässä, alan eräässä johtavassa yrityksessä. Siinä samalla tuli myös suunniteltua hihamerkki, jotka myytiin loppuun pienessä ajassa. Standaareja taitaa vielä olla muutamia jakamatta.

Heikki

SELLUN ERÄ 40-VUOTTA

Sellun Erän 40-vuotista taivalta juhlittiin vuosikokouksen yhteydessä 29.01.2010. Vuodet olivat tulleet täyteen jo 02.05.2009, mutta seuran hallitus päätti asian näin. Ihan hyvä ratkaisu tämäkin.

Ensin pidettiin normaaliin tapaan vuosikokous, jonka jälkeen siirryttiin varsinaiseen juhlatilaisuuteen. Väkeä oli runsaasti paikalla ja tunnelma korkealla. Juhlapaikalle olivat kutsuttuina saapuneet myös Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestöstä Eero Kokkarinen, Suomen Metsästäjäliitosta Heimo Lindström , sekä Rautavaaran riistanhoitoyhdistyksestä toiminnanohjaaja Pekka Julkunen .

Tilaisuutta juhlisti ansioituneiden seuramme jäsenten palkitseminen. Kalastajista pitkäaikaiselle puheenjohtajalle Reino Komulle ojennettiin Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön kultainen ansiomerkki. Tämä oli ensimmäinen kultainen ansiomerkki Sellun Erän historiassa, joka nostaa sen arvon hyvin korkealle. Se on myös Reinon kautta tunnustus kaikille seuramme jäsenille.

Hopeisilla ansiomerkeillä palkittiin "pitkän linjan" puurtajat ja Sellun Erälle monia voiton hetkiä pilkkikilpailuissa saavutuksillaan tuottaneet , meille kaikille niin tutut kasvot: Anneli Komu, Oili Pulsa, Risto Pulsa, Seppo Hippi, Hannu Hiltunen, Timo Immonen ja Erkki Asikainen.

Metsästäjistä palkittiin Suomen Metsästäjäliiton hopeisilla ansiomerkeillä, metsästyksen ja seuran hyväksi tekemästään pitkästä ja ansiokkaasta työstä: Pekka Ruotsalainen, Veijo Pulli, Arttu Mähönen, sekä Heikki Korkalainen. Timo Pietikäiselle luovutettiin Sellun Erä ry:n standaari. - ONNEA KAIKILLE PALKITUILLE!

Pekka Julkunen toi juhlivalle seurалlemme onnittelut ja terveiset Rautavaaran riistanhoitoyhdistykseltä, luovuttaen samalla Sellun Erälle Riistanhoitopiirin mitallin ja upean, riistanhoitoa käsittelevän kirjan. Pertti oli viritellyt kankaalle heijastetun "juoksevan" kuvakavalkadin, jossa nähtiin kuvia vuosien varrelta. Allekirjoittanut kertoi muutamien sanojen Sellun Erän syntyvaiheista, historiasta, toiminnasta ja tapahtumista. Juhlaillallinen kuitenkin odotti vuoroaan, joten puheenvuoroni jäi vain "pintaraapaisuksi". Parempi niin, koska juttua olisi helposti voinut jatkaa parikin tuntia. Ruoka oli maittavaa, kahvi kuumaa ja tarjoilijattaret sieviä, voiko enempää toivoa!

Vuonna 2019 järjestetään sitten 50-vuotisjuhlat. Silloin pitääkin tapahtuma järjestää tilavaan paikkaan, että suurin osa porukkaa pystyy parkkeeraamaan rollaattorinsa ilman suurempia kolareita!

Ps. Toivottavasti näemme joskus tilaisuudesta otettuja valokuvia!

Heikki

RIISTANHOITOA

Sellun Erän perustamisesta alkaen on riistanhoito, eri muodoissaan, kuulunut keskeisenä osana sen toimintaan. Riistanhoito on hyvin laaja käsite ja pitää sisällään hyvin monia toimintatapoja. Siinä pitää ottaa ensimmäisenä huomioon mihin metsästysalueella on tärkeintä panostaa, eli mistä toimenpiteistä mahdollisesti saadaan suurin hyöty eläimille ja sitä kautta myöhemmin myös metsästäjille. Toinen huomioitava seikka on suunnitelman toteuttamiseen olemassa olevat resurssit, ettei se jäisi ainoastaan paperille kirjoitetuksi tekstiksi.

Ensimmäinen varsinainen riistanhoitosuunnitelma näki päivänvalon tammikuun lopulla v.1971, kun Sellun Erän hallitus antoi tehtäväkseni sen laatimisen vuosikokoukselle esitettäväksi. Kokous pidettiin 01.02.1971 ruokalan kabinetissa. Aikaa oli ruhtinaallisesti reilu viikko. Vuosikokous hyväksyi riistanhoitosuunnitelman ja valtuutti kokouksessa valitun Sellun Erän ensimmäisen metsästystoimikunnan toteuttamaan sen. Metsästystoimikuntaan, josta myöhemmin alettiin käyttää nimeä metsästysjaosto, kuului kolme jäsentä,

pj. Heikki Savolainen, Matti Ronkainen ja Reino Komu.

Tällä kolmikolla suunnitelmaa sitten hiottiin ja täsmennettiin niin, että jo samana talvena päästiin aloittamaan homma jänisten heinäruokinnalla.

Heiniä jäniksille. Sitojana Komun Reino.

Kesäkuun alussa tehtiin Rautavaaralle ensimmäinen suurempi riistanhoitoretki, jolloin muokattiin n.30 "kaura- ja rehukaalipeltoa". Ne olivat melko pieniä, mutta niistä kertyi kuitenkin yhteensä muutaman aarin

verran. Maasto oli hyvin karua ja maa hapanta, joten kalkituksesta huolimatta sato jäi varsin vaatimattomaksi. Seuraavana kesänä olimme jo viisaampia ja lisäsimme huomattavasti kalkin ja lannoituksen määrää. Tulokset olivat sitten paljon parempia ja tunnettiin, että tehty työ kannatti.

Metsästäjäpiireissä ja alan lehdissä oli alkanut liikkua - ja näkyä juttuja kanalintujen, lähinnä teeren, uudesta talviruokintamenetelmästä, joka perustui kauranjyvien ja kvartsihiekan tarjontaan täytettävistä ruokinta-automaateista.

Koska matka metsästysalueelle oli hyvin pitkä, voisimme vähemmillä käyntikerroilla ja -kustannuksilla hoitaa tehokkaasti ruokinnan. Tämä oli varsin huomionarvoinen näkökohta asiassa. Toimeen ryhdyttiin välittömästi, että jo tulevana talvena automaattit olisivat käytössä. Ne rakennettiin tehtaalla sellaisiin osiin, että maastossa tarvittiin vain alustan teko, jonka varaan automaattit koottiin.

Elokuun puolenvälin paikkeilla vietiin automaattien osat Rautavaaran metsästysalueelle. Suurin osa kannettiin tai vedettiin ahkiolla suuren ja aukean Hietasuon kaakkoispäähän. Parin automaatin tarpeet vietiin Ala-Tiilikjärven suunnalle, umpeen rämettyneelle pienelle suolle. Porukkaa oli mukavasti paikalla ja automaattit tulivat melko nopeasti pystytettyä.

Talkoolaiset suon reunassa.
Ollikaisen Kalle, Komun Reino, Pirskasen Teuvo ja Antikaisen Jussi

Komun Reino ja Ollikaisen Kalle. Kallen käden takana Pirskasen Teuvo

Tiihosen Ossi, Jussi, Kalle, Teuvo ja Reino.

Automaatit täytettiin kauranjyvillä tammikuun alkupuolella, ja samalla laitettiin alalevyn kulmiin kvartsihiekkaa jauhinkiviksi. Jo silloin huomattiin, että automaatit olivat liian korkealla suon pinnasta ja niiden täyttö tuotti melkoisia vaikeuksia. Oli ajateltu, että talvella lumipinnan noustessa ne olisivat sopivalla korkeudella, mutta liika on aina liikaa. Asian korjaus jätettiin kuitenkin seuraavaan kesään.

En ole aivan varma, mutta joko sinä kesänä tai sitten seuraavana, kasvatettiin kauraa jonkun Sellun Erän jäsenen kotipaikan pellolla ja niitettiin sen tuleennuttua lyhdetarpeiksi. Ne vietiin talvella Rautavaaralle, seivästettiin useita lyhteitä samaan seipäaseen suolle lintujen ihmeteltäviksi ja jäätiin odottamaan mitä tuloksia ja kokemuksia alkuun saatettu riistanhoitotyö tuo tullessaan. Talven mittaan hiideltiin useampaankin otteeseen katsomassa miten kaura on kelvannut.

Hietasuon automaateilla oli vierailut kohtalaisesti teeriä ja jätöksistä päätellen muutama metso, vaikka lintukannat eivät vielä kovin paljon olleet edellisvuodesta ehtineet runsastua. Ala-Tiilikajärven automaateilla ei näkynyt kuin pikkulintujen jälkiä. Tästä päättelimme, että teeriparvi vaatii paljon vapaata näkyvyyttä ympärilleen, voidakseen havaita mahdollisen uhan riittävän ajoissa. Päätettiin, että siirretään nekin

automaatit kesällä Hietasuolle. Yhteenvetona voisi sanoa, että ensimmäinen talvi antoi mukavasti virikkeitä jatkaa eteenpäin, etenkin automaattien suunnittelussa ja paikalleen asentamisessa. Siitä sitten myöhemmin.

Jussit Kankkunen ja Antikainen

Ei alussa kaikki niin mukavaa ja helppoa ollut.

Sellun Erä oli ensimmäinen metsästysseura, joka aloitti teerien talviruokinnan Rautavaaran rhy:n alueella. Muistan hyvin, kun Karhun Reino, Komun Reino, Eskelisen Raimo ja minä olimme rhy:n vuosikokouksessa, ensimmäisenä ruokintatalvena maaliskuussa v.1972. Kokouspaikka oli aivan täynnä ja meihin uusiin osallistujiin luotiin aika lailla epäystävällisiä katseita.

Kun sitten virallisten asioiden jälkeen tuli kohta "muut esille tulevat asiat", pyysi eräs pitkäpartainen nuorukainen puheenvuoron ja kohdisti sen Sellun Erän edustajille. Saimme kyllä kuulla, että emme olleet tervetulleita metsästämään rautavaaralaisten lintuja ja jäniksiä. Erityinen hyökkäys kohdistui pystyttämiimme ruokinta-automaatteihin, tai kuten tämä kiihkoilija niitä nimitti "pöntöntöntteröihin". Ne olisi mitä pikimmin vietävä sieltä pois, eivätkä ne kuulu Rautavaaralle. Hän sanoi vielä; "Kaikenlaiset kaupunkilaiset herrat tulevat tänne leveilemään, menkööt Kuopion torille puluja nu...maan".

Tässä vaiheessa taisi kokouksen puheenjohtaja puuttua kaverin puheisiin ja lopetti puheenvuoron. Vielä jonkin aikaa kuului kuitenkin joukosta ääniä, joista muutamat tuntuivat myötäilevän tämän tyypin mielipiteitä.

Seuraavan vuoden rhy:n vuosikokouksessa meinattiin sitten saada sakinhivutusta, tai ainakin Pullin Veijo, kun paikalliset kokouksen jälkeen tekivät ulkona ringin kolmen meidän edustajamme ympärille ja käyttäytyivät melko uhkaavasti. Syy tähän oli Pullin vaatetus, joka ei muutamia kokousedustajia miellyttänyt.

Veijolla oli päällään sellainen armeijamallinen harmaa sarka-asu, jollaisia oli alkanut näkyä joillakin metsästyskäytössä. Asu oli kuulemma fasistinen ja asiaton. Siinä sitten seisottiin, "pääfasisti" Pulli ja me pienemmät nilkit siinä vieressä odottamassa tuomiota. Ei se "valamiehistö" saanut kuitenkaan aikaan yksimielistä päätöstä ja meidät vapautettiin. Taisivat vähän pelotella kaupunkilaispoikia ja naureskelivat meille sitten takanapäin. En mene vannomaan, mutta vaikutti kuitenkin siltä, että Veijon nenänpää olisi näyttänyt hieman normaalia valkoisemmalta.

Ei mennyt kun vuosi tai kaksi, niin Rautavaaran kylänraitilla tepasteli näitä samoja kavereita, yllään aivan samanlainen asu, kuin Pullin Veijolla.

Tämä partasuu kaveri, joka piti "palopuheensa" siellä kokouksessa, tuli myöhemmin meille hyvinkin tutuksi. Hän kulki usein Sammakkolan Savolasta lähtevää tieuraa Kattila-ahoon, jokivarressa olevan kämppämme ohi ja metsästysalueen läpi. Useimmiten hänellä oli olallaan yksipiippuinen vanha haulikko ja reppu selässään. Koskaan hän ei seisahtunut juttelemaan, vaikka minäkin sitä usein yritin. Jotain saattoi kulkiessa jurahtaa, mutta siitä ei juuri selvää saanut, katseli vain muualle ohittaessaan.

Karhun Reino oli käynyt pääsiäisenä v.1971 hiihtelemässä samoilla paikoilla Hietasuota, mihin me myöhemmin pystytimme ruokinta-automaatit. Hän oli löytänyt teerensoitimelta ammuttujen lintujen suolia lumeen kätettyinä. Latu ampumapaikalta johti Savolan taloihin. Syyllistä ei kuitenkaan voitu osoittaa, ja asia jäi siihen. Tämä partasuu asui eräässä näistä taloista, joten myöhemmin ymmärsimme miksi hän niin jyrkästi vastusti kaupunkilaisia ja etenkin ruokinta-automaattien suolle tuontia. Häneltä meni hyvä salametsästyspaikka meidän "tunkeuduttamme" hänen reviirilleen.

Metsähallinnon Nurmeksen hoitoalue kehotti 16.08.1977 lähettämässään kirjeessä metsästys-seuroja pidättäytymään syksyllä 1977, metsäkanalintujen metsästyksessä vuokraamallaan metsästysalueilla.

Sellun Erän hallitus toimi kirjeen mukaisesti, joten sinä syksynä saivat linnut olla rauhassa.

Parempiakin lintuvuotia on nähty. Seuran hallituksen kokouspöytäkirjassa on maininta 26.03.1975 tehdystä riistanhoitoretkestä; "automaateilla teeriä n.100 - 130".

Itse olen nähnyt samana keväänä automaateilla yhtä aikaa, n.150 teertä ja ukkometson.

Heikki

Ystäviä ja erämiehiä Rautavaaralta

Siitä, kun Sellun Erän miehet yli neljäkymmentä vuotta sitten alkoivat jättää jalanjälkiään Rautavaaran erämaitten metsiin, on ehtinyt paljon tapahtua, niin maailmalla, kuin Rautavaaralla. Kokonainen uusi sukupolvi on siinä ajassa kasvanut keski-ikään ja heidänkin lapsistaan jotkut ovat jo saattaneet perustaa oman perheen.

Parina ensimmäisenä vuotena oli ehkä havaittavissa pientä "jännitystä" paikallisten ja uusien tulokkaiden välillä, mutta ei mitään sen vakavampaa. Jos jotain oli, niin se kuului kai asiaan ja normaaliin "reviirikäyttäytymiseen". Hyvin pian huomattiin, että samanlaisia saappaankuluttajia ollaan kaikki, eikä ole mitään syytä kyräilyyn.

Sen seurauksena kanssakäymiset lisääntyivät ja monipuolistuivat, yhteistoiminta varsinkin hirvestyksen tiimoilta syveni ja laajeni. Sellun Erän osalta on mieluisaa mainita yhteistyö Pohjois-Savon Erän kanssa. Hirvijahtien tervastulilla luotiin pohja sille vuosikymmeniä kestäneelle ystävyydelle ja luottamukselle, jonka varaan on ollut helppo rakentaa hedelmällistä yhteistoimintaa.

Väittäisin, että suurin ansio tästä lankeaa Karppisen Raimolle ja Pullin Veijolle. Heidän neuvottelema hirvenmetsästyssopimus oli se tekijä, joka antoi alkusysäyksen tähän. Emme saa unohtaa muitakaan Rautavaaralta mukana olleita, kuten Kokkosen Anttia, Kuokkasen Ristoa, Willmanin Toivoa jne. Metsästimme vuosikaudet yhdessä, tuli uusia miehiä ja jokunen vanha jäi pois, mutta yhteishenki säilyi aina hyvänä, tuskin enempää voi enää vaatia.

Vuosien varrella on syntynyt valtavasti uusia ystävyysuhteita yhteisen harrastuksemme ansiosta, se on hieno asia . Toivottavasti ymmärrämme miten tärkeää ystävyys on, sitä kannattaa ja pitää vaalia. On aina antoisaa käydä Rautavaaralla, siellä asuu mukavia, välittäviä ja rehtiä ihmisiä. Minä ainakin olen ylpeä ystäväistäni ja kuuntelen heitä "tarkalla korvalla", aina oppii jotain.

Riistanhoitoyhdistyksen toiminta on ollut alusta lähtien meitä kohtaan asiallista ja tasapuolista, ei ole moitteen sanaa sanottavana. Siellä tehdään hyvää ja ansiokasta työtä. Terveiset vaan Julkusen Pekalle!

Ps. Pitääkin tässä alkaa selaamaan muistojen "muistikirjaa". Saattaa olla, että suupielet kääntyvät ylös monta kertaa, niin mahtavia persoonia sieltä löytyy ja niin monta hauskaa tapausta nousee mieleen.

Heikki

TEERIEN TALVIRUOKINNAN VAIHEITA

Kun Hietasuon eteläpään oli pystytetty ruokinta-automaatit, ja kauran kulutus kasvoi melko suureksi, viljasäkkien rahtaaminen pienissä erissä Kuopiosta ei ollut oikein järkevää. Mietittiin parempaa vaihtoehtoa ja huomattiin, että Hiirikylään menevän tien reunassa Sammakojärven eteläpään kohdalla oli Tiilikkaojen ylittävä vanha tammi (pato), jonka yli pääsi ja josta oli lyhin matka ruokinta-automaateille. Lisäksi tammen luona oli lautarakenteinen , melko hyväkuntoinen vaja, jossa oli ovikin paikallaan. Vaja ei ollut lukossa, joten kurkistettiin sisälle ja huomattiin, että se oli ollut nuorison kokoontumispaikkana ja taiteellista lahjakkuutta osoittaen seinät oli täytetty perinteisillä "graffiteilla".

Vaja oli jyväsäkkien ja kvartsihiekan varastointiin mitä parhain. Päätimme ottaa selvää kenen omistuksessa se on ja olisiko mahdollista vuokrata se käyttöömme. Kävi ilmi, että se oli uittoyhdistyksen vanha tammen huoltovaja ja saimme sen käyttöömme ilman korvausta. Olimme mielissämme ongelman saatua näin hyvän ja nopean ratkaisun.

Siivottiin vaja ja laitettiin oveen tarpeelliset helat ja riippulukko. Sitten vaan kantamaan Kuopiosta tuotuja kaurasäkkejä varastoon. Siitäpä oli mukava tarpeen tullen ottaa pari säkkiä ahkioon ja vetäistä ne Hietasuolle teerien ruokinta-automaateille. Varastoimme vajaan myös joitakin seipäällisiä kauralyhteitä, jotka myös vietiin Hietasuolle teerien ja talvehtivien pikkulintujen ihmeteltäviksi. Alkuun meni kaikki hyvin, mutta toisen kevään koittaessa ilmenivät ensimmäiset vaikeudet.

Nuorison tai joittenkin muiden mielestä ei ollut suotavaa, että me olimme "vallanneet" heidän vajan ja tekivät vastaiskun rikkomalla takaseinällä olleen ikkunan. Siitä oli kuljettu sisään ja rikottu muutamia jyväsäkkejä, levitellen sisältö hiirien mieliksi pitkin lattiaa. Me korjattiin ikkuna naulaamalla se umpeen, isoja nauvoja ja vahvoja lautoja käyttäen. Oltiin melko tyytyväisiä työhömmä ja arveltiin tämän riittävän vastapuolelle.

Mitä vielä! Seuraavaksi hajotettiin ovi, korjattiin ja vahvistettiin sekin. Ovi kesti, mutta vielä riitti ilkityön tekijöillä "virtaa". Vajan takaseinästä he repivät laudoituksen isolta alalta irti ja niin oli taas tie avoin sisätilaan. Me pidimme Pullin Veijon kanssa pienen palaverin ja tulimme siihen tulokseen, että tunnustetaan tappiomme ja ilmoitetaan uittoyhdistykselle luopuvamme vajan käytöstä, ilkeiden takia.

Näin sitten tehtiin, mutta kyllä se jäi vähän kaivelemaan, kun jouduttiin palaamaan vanhaan käytäntöön.

Eiköhän se ollut vastapuolellekin ns. "Pyrrhoksen voitto", olihan vajan takaseinässä nyt iso aukko, josta itikat ja muut ötökät pääsivät esteettä kiusaamaan vastapuolen voitonjuhliin.

RIISTANLASKENTAA

Sellun Erä kuului lähes perustamisestaan lähtien niiden metsästysseurojen joukkoon, jotka Pohjois-Savon Riistanhoitopiiri, Rautavaaran Riistanhoitoyhdistyksen suosituksesta, velvoitti suorittamaan vuosittain ns. riistapoikelaskennan kanalintukantojen arvioimiseksi.

Laskenta suoritettiin siten, että kuljettiin karttaan merkitty reitti kolmen laskijan muodostamassa avorivissä, n.50 metrin päässä toisistaan, jolloin kaistan havaintoleveydeksi tuli parhaimmillaan, maastosta riippuen, n.200m. Kaikki havaitut metsäkanalinnut merkittiin ylös, erikseen poikueet ja yksittäiset aikuiset linnut. Lintujen sukupuoli pyrittiin myös varmistamaan mahdollisuuksien mukaan.

Sama reitti kuljettiin joka vuosi, heinä- elokuun vaihteessa. Laskennan tulos kirjattiin sitä varten olevalle kaavakkeelle ja toimitettiin riistanhoitoyhdistykselle.

Tiilikan metsästysalueen laskentareitti kulki jokivarren kämpältä Kattila-ahoon menevän tien ja Selkäsuon välissä olevia matalia harjanteita pitkin Kattila-ahosta Tiilikkajoen rantaan. Laskentaan halukkaita löytyi aina yli tarpeen, koska samalla oli hyvä katsastaa millaisia lakkapaikkoja reitin varrella oli.

Metsähallinnon sanottua Tiilikan metsästysalueen vuokrasopimuksen irti v.1982, jäi se viimeiseksi laskentavuodeksi seuramme historiassa. Tämän jälkeen seuramme ei ole arviointeja suorittanut.

Vuonna 1989 siirryttiin ns. riistakolmiolaskentaan, joka suoritetaan kahdesti vuodessa, talvisaikaan 15.01-28.02 ja kesällä heinä- elokuun vaihteessa. Reitti on tasasivuisen kolmion muotoinen, jossa sivujen pituus on 4 km. Näin kuljettavan matkan pituudeksi muodostuu yhteensä 12 km.

Laskennan suorittaa kolme henkilöä, jotka kulkevat avorivissä 20metrin välein, merkatien ylös havaitut linnut ja talvilaskennassa myös metsästettävät nisäkkäät.

Sama reitti kuljetaan vuosittain vaikka alueen luonto muuttuisikin. Näin saadaan tietoa riistalajien elinympäristövaatimuksista ja elinympäristömuutosten vaikutuksesta.

Riistakolmiolaskenta on huomattavasti parempi, tarkempi ja monipuolisempi, kuin meidän aikanaan suorittama laskentamenetelmä. Hyvä näin!

Heikki

KÄMPPÄHISTORIAA

Vuosien saatossa on Sellun Erällä ollut käytössä seitsemän majapaikkaa. Näistä yksi on sijainnut metsästysmaiden ulkopuolella ja yksi parakkikämpä on ollut kahdessa eri paikassa.

Ensimmäisestä kämpästä ja sen historiasta olenkin jo kertonut aiemmin, mutta siitä voisi sanoa vielä sen verran, että se lahoaa edelleen samassa paikassa ja se pitäisi ehdottomasti purkaa pois rumentamasta jokirannan maisemaa. Se kuuluu Sellun Erän velvollisuuksiin! Metsähallinnon "herrat" olisivat varmaan siitä mielissään.

Kun Metsähallinto irtisanoi ensimmäisen metsästysalueemme vuokrasopimuksen, perustettavan Tiilikan kansallispuiston takia ja uuden alueen sijoituessa Hiirikyläntien ja Hiirenjärven väliseen maastoon, (1480 ha, 01.04.1983 alkaen) tuli kämpän tarve taas ajankohtaiseksi.

Jos ei muistini aivan petä, niin Erä sai konekorjaamolla ahkeroineelta Rautiaisen Veikolta lahjoituksena kohtuullisen tilavan työmaakopin. Se oli kooltaan suurempi kuin ensimmäinen ja varustettu pyörillä. Kun siihen oli asennettu tarpeelliset makuulaverit ja kamina, veti Vaaherahon Saku sen firman kuormurilla Rautavaaralle, Hiirikyläntieltä Metsäkartanon suuntaan johtavan metsäautotien varteen. Tämä "kämpä" palveli Sellun Erän jäseniä uskollisesti paikallaan aina syksyyn 1989 asti, jolloin se siirrettiin nykyiselle metsästysalueelle Rautavaaran Itkoon.

Kun Itkoon saatiin nykyinen yöpymispaikka soramontun pohjalle, tyhjennettiin vanha palvelija kaikesta tarpeellisesta ja tuikattiin tuleen. Siinä saivat kyytiä siihen pesiytyneet valtavan kokoiset kärpäset sekä homeitiöt, joista alkoi olla jo terveydellistäkin haittaa.

Jokivarren kämpällä

Tiilikkajoen rannalla oli Erän ensimmäinen kämpä. Siellä se lahoaa tälläkin hetkellä. Ei se ollut mikään hieno majapaikka, mutta antoi kyllä yösjän kuudelle aikuiselle kulkijalle. Kaksi kiinteää laveria päällekkäin, patjat, pieni valurautainen kamina, jonka sivulla ylös kääntyvä kuivausteline, pöytä ikkunan äärellä ja pari penkintapaista. Siinä koko komeus.

Yksi yönseutu on jäänyt erityisesti mieleen. Olimme tulleet -70 luvun loppupuolella, eräänä syksyisenä viikonloppuna metsästysreissulle, Pullin Veijo kaverinsa kanssa, muistaakseni Suomaan Markku ja minä.

Lauantaipäivä meni mukavasti lintuja etsien ja nauttien raittiista ilmasta. Teeriä oli aika runsaasti ja jokainen sai kotiin viemistä. Keiteltiin tervastulilla kahvit ja paistettiin pakolliset makkarat. Ilta tuli kuitenkin aikanaan ja käveltiin Kattila-ahon tietä kämpälle. Asetuttiin taloksi ja pistettiin tulet kaminaan, ruokailua ajatellen. Pojat ja Veijo valloittivat ylälaverin, Veijo kaminan puoleisen paikan, ja minä asettelin kampeeni alalaverille, oven puoleiselle seinustalle. Oli syöty hyvin, otettu sen päälle yhdet yömyssyt ja kävelty koko päivä metsässä raikkaassa ulkoilmassa, joten ei ollut ihme, jos laverin patja alkoi kutsua metsämiehiä.

Pojilla ja minulla oli makuupussit, mutta Veijolla ei, joten hän jätti villasukat jalkoihinsa ja villapaidan sekä sarkapuvun päälleen. Minä sain määräyksen täyttää kaminan pesän tervaksilla, ettei pääse yöllä vilu yllättämään. Tein työtä käskettyä ja painuin minäkin sitten laverille makuupussiin. Pöydällä paloi kynttilä, että näki käydä yöllä ulkona, jos tarvetta ilmenisi. Siinä meni pari tuntia, kun Veijo pyysi jälleen lisäämään kaminaan puita.

Ylälaverilta oli kuulunut, kun makuupussin vetoketjuja vedettiin auki ja muutenkin siellä liikehdittiin rauhattomasti. Alalaverillakin tarkeni makuupussi avoimena aivan hyvin. Kun nousin seisomaan, iski niin kuuma ilma vasten naamaa, että olisi luullut Veijonkin tarkenevan, varsinkin, kun jalat olivat kaminan kohdalla ja melkein puoleen sääreen laverin ulkopuolella. Koska käsky oli käynyt, latasin kaminan tervaksilla ja painuin takaisin laverille nukkumaan.

Heräsin siihen, kun ylälaverilta alkoi kuulua kiroilua ja pojat tuntuivat vähentävän vaatteitaan. Itselläniikin alkoi olla liian lämmin ja raotin ovea. Se sai poikien hyväksynnän ja tilanne hieman helpottui. Pian kuului kuitenkin ylälaverilta Veijon ääni, joka kehotti sulkemaan oven. Tehtiin niin ja koetettiin jatkaa yöunia. Kaminan torvi hehkui punaisena puolen metrin matkalla. Kohta pojat laskeutuivat lattialle ja kömpivät alalaverille, yläkroppa paljaana ja pelkät kalsarit jalassa.

Aamu alkoi sitten valjeta aikanaan ja nousin kahvin keittoon. Veijo kuorsasi tyytyväisenä, olihan ylälaverilla nyt runsaasti tilaa. Sen verran oli joutunut antamaan periksi, että oli vetänyt jalkansa kokonaan laverille, ja riisunut sarkapuseron.

Jälkeenpäin olen miettinyt, olisiko tuo ollut niin kettu mieheksi, että järjesti näin itselleen väljät tilat. En kuitenkaan jaksa siihen uskoa, vaikka Veijo on kyllä oma persoonansa.

Tällä reissulla tuli todistettua, että kyllä siinä kämpässä tarkenee - vähissäkin vaatteissa.

Heikki

Särkimäen kämpä

Metsähallinto tarjosi Savon Sellulle vuokrattavaksi 01.08.1986 alkaen entistä metsänvartijan taloa, joka sijaitsi Hiirenjärven maastossa sijaitsevasta pyöräkämpästä vajaan kolmen kilometrin päässä, nimensä mukaisesti Särkimäessä. Tässä talossa oli suuri tupa ja kaksi pientä makuukamaria. Tuvassa oli kookas leivinuuni ja kamareissa uunit, jotka tuppasivat helposti savuttamaan. Pihasta laskeutuvan polun päässä oli saunarakennus.

Särkimäen sauna keskitalven kaamoksessa

Saunaan asennettiin uusi kiuas ja vesipumppu. Kaivon vesi oli varsinkin alkuun hyvin huonolaatuista ja haisi melko pahalle. Pesun ja monen tyhjennyksen jälkeen veden laatu parani ja sitä saattoi käyttää sen jälkeen saunavetenä. Juomavesi oli tuotava mukana. Tämä majapaikka oli luksusta ahtaitten pikku-kämppien jälkeen ja se oli ensimmäinen, jossa saattoi sauna metsästyspäivän päätteeksi.

Uskollinen DATSUN 100 A on tuonut perille

Tämän kämpän vuokrasopimus oli allekirjoitettu ajalle 01.08.1986 - 31.12.1989. Metsähallinto esitti kuitenkin tammikuussa 1989, että yhtiö luopuisi Särkimäen kämpästä kesken vuokrakauden. Yhtiö vastasi suostuvansa pyyntöön. Metsähallinto luovuttaisi kämpän Rautavaaran kunnalle, suunnitteilla olevan metsätyömiesmuseon sijoituspaikaksi. Tätä museota ei sinne kuitenkaan koskaan tullut, ilmeisesti kunnalta ei löytynyt tarvittavia rahavaroja sen ylläpitämiseen.

Parsin kämppä

Särkimäen kämpästä oli luovuttava ja metsästysaluekin oli irtisanottu Metsähallinnon muuttuneen käytännön mukaisesti, - sehän tarkoitti sitä, että vuokrasopimuksia ei enää tehty eikä uusittu yksittäisten metsästysseurojen kanssa, vaan nämäkin alueet pyrittiin yhdistämään perustettaviin suuriin yhtenäisiin metsästyslupa-alueisiin. Luultavasti jonkinlaisena "korvauksena" Metsähallinto tarjosi Kajaanin kaupungin alueelta Parsin kämppää vuokralle, johon yhtiö vastasi myönteisesti solmimalla vuokrasopimuksen. Kämppä tuli Sellulaisten käyttöön 01.08.1989 alkaen.

Kämppä sijaitsi Lahnasjärvellä varsin kaukana Kuopiosta ja loppumatkasta huonohkon tien takana. Talo oli vanha tukkikämppä, jossa oli ns. "teräväpää", keittiö, oleskelutila, makuutilat ja kuivaushuone. Sauna sijaitsi kämpän vieressä olevan mustavetisen lammen rannalla, jossa oli hyvä laitur. Vesi nostettiin saunaan käsipumpulla. Sauna oli tilava ja siellä sai hyvät löylyt kovempikin saunoja. Pihapiirissä oli lisäksi varastorakennus, puusee ja tulipaikka.

Kämpän lämmityksenä toimi, tai piti toimia keskuslämmitys, mutta harmittavan usein keittiössä sijainnut keskuslämmityskattila ei suostunut kunnolla vetämään, vaan tuprautteli savut mieluummin sisälle. Vedon heikkouteen oli ehkä syypää pesässä poltetun pihkapuun suuri määrä. Putkistoissa kulki jotain pakkasen kestävää litkua, joten sen käyttö oli mahdollista talvellakin. Lämmön tuoton turvaamiseksi hankittiin kämpälle riittävästi kaasulämmittimiä, niiden avulla yöpyjät kyllä pärjäisivät. Kaasuvalot oli joka huoneessa.

Kämppä oli aikanaan rakennettu suuria hakkuita silmälläpitäen ja sen kyllä huomasi. Alueella, joka kuului Metsähallinnon lupa-alueisiin, näkyi suuria aukkohakkuita, joihin oli jo alkanut nousta uutta nuorta metsää. Kyllä siellä jonkin verran vanhaakin metsää oli, mutta yleensä siellä näki aika kauas.

Kajaanilaisilla oli sinne pienriistan vapaa metsästysoikeus, pohjoisen tyyliin. Näkyivät käyttävän tätä harvinaista oikeuttaan hyvin aktiivisesti hyväkseen, - kukapa ei käyttäisi. Kävi siellä metsällä Sellunkin miehiä ja kuulemani mukaan saalistakin saivat kotiin viemiseksi. Kun sitten aikanaan vuokrattiin Laakajärveltä Kariniemen kämppä, kävi Parsin kämppä tarpeettomaksi ja yhtiö irtisanoi vuokrasopimuksen.

Parsin sauna tulipaikalta nähtynä

Kariniemen kämppä

Keväällä 1993 sain vinkin, että Metsähallinto etsii vuokralaista Laakajärvellä sijaitsevalle Kariniemen kämppälle. Otin yhteyttä yhtiöön ja sain tehtäväkseni ottaa paikasta tarkemmin selvää. Kävin sitten huhtikuun alkupäivinä paikalla. Lunta oli vielä kämpän pihassa paljon, mutta onneksi tuli otettua kumisaappaat mukaan. Avainta taloon ei minulla luonnollisesti vielä ollut, joten kahlailin taloa ympäri ja kiipeilin kurkkimaan ikkunoista, miltä sisällä näytti. Saunakin näytti olevan hyvässä kunnossa, joten olin näkemääni hyvin tyytyväinen. Soitin Metsähallintoon, kerroin ketä edustin ja ilmoitin yhtiön olevan kiinnostunut solmimaan vuokrasopimuksen, jos ehdot ovat sopivat. Kerroin myös, että yhtiöllä on valmiudet pitää kämppä kunnossa ja se on mielestäni Metsähallinnon kannalta hyvä vuokralainen.

Teeriparvi ruokailemassa Kariniemen pihakoivikossa,
kovassa pakkasessa, eräänä jouluna.

Sovittiin, että yhtiö ottaa virallisesti yhteyttä Metsähallintoon, jolloin he sitten esittävät vuokrapyyntönsä ja sopivat muista vuokraukseen liittyvistä ehdoista ja asioista. Kerroin nämä tietoni yhtiölle ja asiat lähtivätkin rullaamaan vauhdilla positiiviseen suuntaan. Olin melko iloinen poika, kun minulle kerrottiin yhtiöstä, että vuokrasopimus on allekirjoitettu ja se astuu voimaan 01.06.1993. Ensimmäinen vuokrasopimus oli allekirjoitushetkestä johtuen hieman lyhyempi, mutta sen jälkeen se on solmittu aina viideksi vuodeksi kerrallaan.

Metsähallintokin on panostanut vuosien varrella kohtuullisesti Kariniemen kämpän kunnostukseen. On asennettu uudet ikkunat, maalattu talo, maalattu rakennuksen katto, saunarakennukseen ja aitaan on laitettu peltikatot ja saunaan uusi kunnon kiuas.

Savon Sellun toimesta on päärakennukseen asennettu aurinkopaneelijärjestelmä, uusi puusee on pystytetty ja lauteet tehty saunaan. Monenlaista pienempää kunnossapitohommaa on vuosien varrella tullut eteen, viimeisimpänä on korjattu tuvan uunin muurin halkeama sisäeteisessä.

Kariniemi saunapolulta päin

On Kariniemen kohtalo ollut Sellulaisten kannalta joskus vaakalaudallakin, pahiten silloin, kun se liitettiin Metsähallinnon myytävänä olevien kämppien luetteloon. Silloin jännitti melko kovasti, koska tiedettiin, että Savon Sellu ei tule tekemään Kariniemestä ostotarjousta.

Hyvin siinä kuitenkin kävi, ostajaa ei onneksemme löytynyt ja vuokrasopimus uusittiin.

Laakajärvi on hyvin kalaisa ja toivoisikin, että siellä kävisi enemmänkin esim. perheitä hyödyntämässä kämpän tarjoamia mahdollisuuksia, sekä järven runsasta siika- ja taimenkantaa.

Laakajärveä saunan ikkunasta nähtynä

Kariniemen kämpä oli ennen meitä Kajaanin kaupungin työntekijöiden käytössä. Alkuaikoina olin pahoillani siitä, että veimme heiltä Kariniemen, sehän oli heillekin tärkeä ja rakas vapaa-ajan paikka. Eihän syy ollut tietenkään meidän, vaan ratkaisun takana oli Metsähallinnon taloudelliset intressit.

Syksyllä 1999. Emme ole olleet pahanteossa. Parkkosen Tahvo ampui jalkaansa ontuvan naarashirven, jonka poliisi kävi tarkastamassa. Hirvestä löytyi lintupyssyn luoti. Haava oli jo pahasti tulehtunut. Hirvi meni kuoppaan. Kahvi maistui nylkyurakan jälkeen.

Ei mikään ole ikuista

Onnea, menestystä ja hyvinvointia alueelle tuottamaan perustettu Talvivaaran kaivosyhtiö alkoi sivutoinään pilaamaan lähivesistöjä. Sateisen kesän 2012 jälkeen täyttyivät altaat ja yhtiö joutui juoksuttamaan vesiään sekä pohjoisen että etelän suuntaan. Etelässä saasteet ovat kulkeutuneet Lumijokea pitkin Kivijärveen ja sieltä edelleen Kivijokea pitkin Laakajärven pohjoispäähän.

Pohjoispäästä vedet jatkavat etelään ja Laakajärven kaakkoisnurkka on säästynyt pitkään pahimmilta saasteilta osin myös Suuri-Petäisestä tulevien vesien ansiosta.

Kesäkuussa 2013 koko järven vedet olivat pilalla. "Eppäellä soppii", että saastuttaminen on ollut huomattavasti voimakkaampaa, kuin mitä virallisissa tiedoissa on kerrottu. Koska tilanne on tätä kirjoitettaessa menossa vain huonompaan suuntaan, saa korjautumista odotella vuosikymmenet.

Tästä syystä vuokrasopimusta ei enää uusittu ja kaksi vuosikymmentä kestänyt suhde päättyi.

Kariniemen kirjolohi

Muistui tässä mieleen aika hauska- ja harvinainen tapaus, joka sattui Kariniemen rannassa reilu kymmenen vuotta sitten. Laakajärveen oli istutettu pyyntikokoisia kirjolohia ja taimenia siihen kotarannan lahukkaan ja moottoriveneen vetämältä lautalta käsin myös laajemmin sille kohtaa järveä. Verkkokalastus oli viikon aikana istutuksesta kielletty, mutta uistelu ja onkiminen oli sallittua.

Satuttiin tulemaan Kariniemeen viikonloppua viettämään Komun porukan kanssa ja päätettiin kokeilla kalaonnea saunarannasta. Minulla ei ollut virveliä mukana, eikä tainnut olla muillakaan, mutta ei se haitannut. Kaivettiin halkopinojen luota matoja ja teleskooppionkivapoja löytyi auton takakontista. Sitten vaan kokeilemaan kalaonnea.

Muutamien ahventen jälkeen alkoi tulla lohikaloja, saatiin niitä jokunen kappale rannallekin. Minunkin onkeen tarttui kala, joka tuntui olevan vähän kookkaampi. Aikani sitä "väsyttelin", notkea vapa oli aivan luokilla ja viimein siima napsahti poikki aivan vavan kärjestä. Sinne meni nätti kala ja harmittihan se kohtalaisesti. En kuitenkaan asiasta lopullisesti lannistunut, vaan kiinnitin tuvan kirjoituspöydän laatikosta löytämäni "onkineuvon" vapaan ja jatkoin keskeytynyttä kalastusta. Kirjoloheet ja taimenet olivat kuitenkin siltä kohtaa kaikonneet, joten päätin yrittää muualta.

Siirryin venevalkaman rannassa kasvavien suurten haapojen oikealla puolella olevaan pieneen niemekkeeseen, mutta tulos oli yhtä keho. Pyörittelin siiman vavan ympärille ja päätin lähteä muihin hommiin. Siihen niemekkeeseen pistää haapojen suunnasta suupuolestaan hieman levennyt oja, jonka reunoilla kasvaa matalaa pajukkoa. Kun aloin kävellä sen reunaa saunan suuntaan, huomasin ojassa ongenkohon. Arvelin, että se joutaa pois sieltä ojasta ja kumarruin sitä ottamaan. Samassa eräs pajuista heilahti voimakkaasti ja ojassa kävi melkoinen pyörre. Hämmästyin melkoisesti, kun koho painui veden alle ja paju taipui veteen asti.

Viimein tajusin, että isompi kala on kiinni siinä siimassa ja siima on tarttunut vesirajassa pajun oksaan. Sipaisin pajun poikki ja aloin varovasti vetää kalaa ojasta. Siinä ei ollutkaan isompia ongelmia, koska notkea pajunoksa oli väsyttänyt sen perusteellisesti. Nostin komean kirjolohen rannalle ja huomasin, että taitaa olla sama kala, joka minulta katkaisi siiman saunarannassa. Tunnistin siiman samaksi, koska se oli aivan uusi ja olin katkaissut puukolla kohon läpi menevän salpaajatikun lyhemmäksi, koska koho pyrki kaatumaan kyljelleen, liian pienen lyijypainon takia.

Näin sain minäkin kalan, joskin vähän erikoisen sattuman ansiosta ja mikä parasta, se ei jäänyt kitumaan, vaan siitä tehtiin maukas ateria!

Heikki

Uiton kämpä

Tukkien uitot alkoivat Tiilikkojoella jo 1870-luvulla. Silloin rakennettiin Sammakkojärven eteläpäähän ensimmäinen puurakenteinen tammipiikari, joka sitten myöhemmin korvattiin betonista valetulla, tarpeellisiin suluihin varustetulla tammipiikarilla. Siitä alkava Sammakkokoski oli ainakin alkupäästään kourutettu, koska vielä 70-luvun alussa oli koskessa nähtävänä jäänteitä uittokourusta.

Uiton kämpä, joka on rakennettu v.1946 Itkonjoen suuhun, lähelle Tiilikkojärven eteläpäättä, on vieläkin olemassa ja se toimii vuokrakämpänä.

Oli muuten lähellä, ettei yhtiö aikanaan ostanut sitä, kovasti kiinnostunut se ainakin oli.

Kontion kämpä

Kontiossa sijaitseva Vapon kämpä ei ollut varsinaisesti Sellun Erän käytössä, mutta hirviporukalle se oli vuokrattu useana syksynä 90-luvulla. Varsinaista vuokrasopimusta ei ollut. Kuosmasen Erkki hoiteli kämpän käyttöömmme henkilökohtaisia suhteitaan hyödyntäen.

Kämppä oli uudenaikainen, tosin siinä mielessä vanhanmallinen, että siinäkin oli ”terävä pää” erikseen. Hirviporukan tarkoituksiin kämppä soveltui erinomaisesti paitsi sijaintinsa, myös varustuksensa puolesta. Perjantai-iltana oli mukava mennä lämpimään ja kuivaan kämppään. Autonkin sai tarvittaessa liekaan. Sähköistetyssä mökissä oli kaikki tarpeellinen sisävessoja, suihkuja ja kuivauskaappia myöten. Kämppä palveli turpeen korjaajia. Siksi sosiaaliset tilat olivat pykälien mukaiset.

Ainoa vaiva oli veden kanto saunalle. Läheinen lampi nimeltään Keinonen (keinolampi) oli syksyisin tyhjennetty, eikä siitä saanut saunavettä. Talon kaivokin oli varsin vähävetinen. Saavia täyteltiin hissukseen ja sitten se kannettiin miehissä saunalle. Itse sauna oli likimain samanlainen kuin Kariniemessä ja löylyt yhtä hyvät.

Kämpässä oli useita huoneita. Keittiö ja ruokailutilat olivat erikseen. Illanvirkut saivat seurustella nukkujia häiritsemättä. Joitakin henkeviä mietelmiä tuli senkin keittiön pöydän ääressä kuultua. Jokunen kerta Kontiossa pidettiin myös hirvipeijaiset, Kuosmasen Erkin toimiessa itseoikeutettuna kokkina.

Pihassa oli tilava vaja, jota saimme käyttää nykyvajana. Jokunen lauantaietoo nyliessä vierähtikin ja varsin rattoisissa merkeissä. Vilua vastaan löytyi lääkettä. Jos ei kukaan muu ymmärtänyt, niin Komun Reino ainakin sitä järjesti. Saunassa kaikkosi sitten viimeinenkin vilunväre.

Eräänä myöhäissyksyn lauantai-iltana oli jo kova pakkanen. Saunassa oli vesi jäätynyt saaviin, vaan ei umpeen saakka. Teimme reiän kanteen ja kaadoimme veden pataan. Kippasimme jäämurikan ulkona olleen kaapelikelan päälle ja huomasimme saaneemme jättiläiskokoisen jäälyhdyn. Sisälle laitettiin iso ulkotuli. Pihavalaistus oli siinä!

Aivan ilmaiseksi emme sentään kortteeria pitäneet. Joitakin sähköhommia siellä talkoilla teimme. Jokunen pistorasia vaihdettiin ja muutama ulkovalo lisättiin. Usein kämppä myös jouduttiin siivoamaan. Turpeen korjaajat eivät olleet kaikkein siisteimpiä asukkaita.

Kontion käyttö loppui, kun saimme käyttööme Kariniemen. Sähköttömydessäkin on omat puolensa. Viimeinen kerta Kontiossa majailtiin eräänä syksynä, kun koko perjantai-ilta meni kämpän siivoamiseen.

Pertti

Soutuvene

Tiilikjärvelle vietiin kesällä 1970 vanhahko puinen soutuvene. Aluksi sen paikka oli etelärannan hietikon länsipää. Sitten sitä pidettiin järven länsirannalla, Rytyniemen juuressa, jossa se oli vähän kuin piilon puolella ja jonne pääsi parhaiten Kattila-ahosta lähteviä pitkospuita myöten.

Vene säilyi muutamia vuosia ja se kunnostettiin v.1974. Pian kunnostamisen jälkeen sen ”lainasi” joku henkilö omiin tarpeisiinsa ja löydettyä vene oli jo mennyt niin huonoon kuntoon, ettei sitä enää kannattanut korjata. Sinne se tietääkseni lopulta märkäni rantapöheikköön.

Heikki

TALKOISSA HIRVENHIIHDON SM - KISOISSA

RAUTAVAARALLA v.1997

(tekstin linkki Heikin kirjoitukseen aukeaa uuteen ikkunaan)

Rautavaaran riistanhoitoyhdistys sai järjestettäväkseen Hirvenhiihdon SM-kilpailut v.1997.

Kilpailujen toteuttaminen oli suuri haaste yhdistykselle, niin taloudellisesti, kuin organisoinnin suhteen.

Tällainen kilpailutapahtuma on laajuudessaan hyvin mittava. Kilpailijoita on useita satoja ympäri maata ja kilpailusarjoja on monia, nuorista ikäihmisiin, miehiin ja naisiin.

Siihen sitten majoitukset, ruokailut, suorituspaikat, ladut, kilpailukanslia, opastus, asetekninen valvonta, kilpailusuoritusten valvonta, suoritusten kirjanpito, ajanotto, j.n.e. Jokainen ymmärtää millainen työmäärä tästä kaikesta syntyy. Tämä kaikki ei ole vain kahden kilpailupäivän urakka, vaan se oli vaatinut kuukausien suunnittelun ja organisaation sisäänajon, parin sadan talkoolaisen hankkimisen ja paljon muuta.

Rautavaaran kunta oli myös suurella panoksella mukana, luovuttamalla järjestäjien käyttöön tarpeelliset tilat ja koulukeittiön.

Kun yhdistykseltä tuli kysely mahdollisuudesta osallistua kilpailujen toimitsija- ja muihin tehtäviin, oli Sellun Erän vastaus luonnollisesti myönteinen.

Seurastamme paikalla olivat sähköosastolta ainakin Pekka Ruotsalainen, Seppo Kauhanen ja Pertti Rytönen, jotka alan miehinä vetivät sähköt asuntovaunualueelle, ala-asteen pihalle ja perivät sähkönkäyttäjiltä maksun, jonka sitten tilittivät järjestäjille. Lisäksi he suorittivat aseitten säilytykseen tarkoitetun huoneen yöllisen valvonnan.

Reino Komu ja Erkki Kuosmanen toimivat ammunnan valvojina. Itse olin aseteknisessä valvonnassa, jossa tarkastettiin mm. aseiden laukaisemiseen tarvittava liipasinvoima. Lisäksi kirjoitin järjestäjien pyynnöstä "kilpailujulistuksen" ja Rautavaaran maisemiin sijoitetun fiktiivisen kertomuksen entisajan hirvenhiihdosta, nimeltään "[Vaaralla palaa](#)".

Talkooväki sai järjestäjiltä omakseen tyylikkään kelta/mustan toimitsija-asun, jonka takkiin oli painettu suurimpien sponsoriensa nimet, joukossa myös työnantajamme, METSÄ-SERLA Savon Sellu Oy.

Kilpailujen järjestelyt saivat runsaasti kiitosta osallistujilta ja sen seurauksena Rautavaaran rhy sai järjestettäväkseen myös vuoden 2002 Hirvenhiihdon SM-kilpailut.

Näissä kilpailuissa sai Sellun Erä kunniatehtäväkseen nostaa avajaisissa lipun kisakeskuksen salkoon. Se oli mielestäni järjestäjien taholta hieno tunnustus seuramme työpanoksesta, kisojen onnistumiseksi.

Heikki

METSÄSTYSMAAN VUOKRAUSTA

Metsästysmaata vuokraamassa

Kun Tiilikan alueen metsästysvuokrasopimus oli Metsähallinnon toimesta sanottu irti, perustettavan kansallispuiston seurauksena, oli seurallamme edessä uuden alueen etsiminen. Sellun Erän johtokunta nimesi tähän tehtävään Veijo Pullin, Raimo Eskelisen ja Heikki Savolaisen.

Otettiin yhteyttä Metsähallinnon Nurmeksen hoitoalueeseen ja pyydettiin audienssia asian tiimoilta. Saimme pyyntöömme myöntävän vastauksen ja tapaamispäiväksi sovittiin 22.01.1982. Sinne lähdettiin kōrōttelemään Veijon tilavalla Volvolla ja perille päästiin ilman kommelluksia.

Neuvotteluissa, jotka sujuivat hyvässä yhteishengessä, saavutettiin kumpaakin osapuolta tyydyttävä ratkaisu. Sen seurauksena Metsähallinto vuokrasi seurallamme Hiirenjärven - Hiirenjärven tien väliseltä alueelta 1480 ha:n kokoisen metsästysalueen viideksi vuodeksi. Sopimus astuu voimaan 01.04.1983. Näin olimme yhden syksyn ilman omaa metsästysaluetta, mutta henkilökohtaisia lupia oli mahdollisuus saada valtion lupa-alueille.

Juhlistimme sopimusta tarjoamalla vastapuolen neuvottelijalle ja itsellemme ruuan paikallisessa ravintolassa. Kiitimme audienssista ja aloitimme kotimatkan.

Keliolosuhteet olivat iltaan mennessä muuttuneet kehoiksi, lunta pyrytti sakeasti ja tielle alkoi muodostua kinoksia. Liikennettä oli kohtalaisesti ja vastaantulevien autojen nostattama lumi vaikeutti entisestään matkantekoa.

Muutama kilometri ennen Ylä-Luostan kylää eteemme ilmaantui linja auto, jonka ohittaminen oli mahdotonta sen aiheuttaman lumipilven ja pyryn takia. Oli pakko jättää siihen etäisyyttä ja körötellä kiltisti sen takana. Kun saavuimme Partasen kyläkaupan kohdalle, lumisateen seasta tuli yllättäen esiin tiellä seisova linja-auto, jonka perävalot olivat niin paksun lumikerroksen peittämät, että valo ei niitä läpäissyt. Matkaa linjuriin oli liian vähän jarruttamiseen ja niin Veijon oli pakko ajaa Volvo penkkaan. Lumipenkka oli kuitenkin niin kova, että auto ei mennyt sen läpi vaan perä kääntyi keskeemmälle tietä. Meille ei käynyt kuinkaan, mutta Volvon keulan oikea puoli, sekä lokasuoja vaurioituivat. Meidän siinä päivitellessä tapahtunutta, tuli Kuopion suunnasta henkilöauto, jonka puskuri napautti automme perään pienen jäljen. Auto ei muistaakseni edes pysähtynyt, vaan jatkoi matkaansa.

Linja-auton kuski oli pysäyttänyt autonsa suoralle tieosuudelle, kolmisenkymmentä metriä ennen pysäkkiä. Siitä oli lyhyempi matka kaupalle, jonne hänellä oli ilmeisesti jotain vietävää. Niissä keliolosuhteissa se oli mielestämme edesvastuutonta ja Veijo tuntui miestä siitä ripittävän.

Veijo vei jutun käräjille ja minulle saapui kutsu todistajaksi. Nilsiässä istuttiin oikeutta ja niin vaan kävi, että Pulli hävisi jutun, vaikka minäkin tein parhaani todistaakseni vastapuolen syylliseksi ja Veijon onnettomaksi olosuhteiden uhriksi. Linja-autofirmalla taisi olla vara palkata pätevämpi juristi, joka sitten ratkaisi lopputuloksen. Minä sain Pullilta sapiskaa, en kuulemma puolustanut häntä asiassa tarpeeksi voimakkaasti. Perui kuitenkin myöhemmin sanomisensa ja oltiin taas hyviä kavereita.

Näin Veijo joutui uhrautumaan taloudellisesti yhteisen harrastuksen puolesta!

Heikki

SELLUN ERÄN METSÄSTYSALUEET

virallisempi historia)

- Tiilikan alue. v.1969 - 1982

- Hiirenjärven alue, johon liittyi KOP:n Tiitilänmäen lohko. v.1983 - 1988

- Itkon alue, joka on kahdessa lohossa . v.1989 -

- Hanhimäen alue (ainoastaan pienriistalle), jossa Sellun Erän hirviporukka metsästi hirveä yhdessä Rautavaaran Erä-Veljién kanssa. Alue oli vuokrattu heille siihen tarkoitukseen ja Metsäsijoitus Oy suositteli yhteistoimintaa tässä asiassa. Paljojen takainen n.100 ha:n alue luovutettiin myöhemmin pois hankalan sijaintinsa takia.

Tämä Päämärintsalona tunnettu alue saatiin Metsäsijoitus Oy:ltä korvauksena Itkon aluemenetyksistä.

Lisäksi on ollut Honkamäen tilan 42 ha:n alue ja -70 luvun alkuvuosina Metsäliitolta vuokratut pienemmät palstat Karttulassa ja Nilsiässä.

Kansallispuiston perustaminen ja sen myöhempi laajeneminen koskemaan Itkon suota, Suhosenlehtoa, osaa Päärinmäen alueesta, sekä palstoja Metsäsijoitukselta vuokratun Itkon alueen läntisistä osista, vei mukanaan edellytykset jatkaa teerien automaattiruokintaa, koska kaikki sopivat suot liitettiin Tiilikan kansallispuistoon. Sellun Erä menetti eniten tämän kansallispuiston perustamisen seurauksena, metsästyksellisessä mielessä. Lisäksi kanalintuihin suunnattu riistanhoito kärsi alueella tuntuvan takaiskun. Kansallispuistohan on tietenkin hieno ja kannatettava asia, mutta kyllä se on kuitenkin jurppinut monta kertaa, kun se vaikutti ja vaikeutti niin suuresti yhden metsästyseuran toimintaa.

Heikki

MEHTUUTA

Hirvenmehtuusta

Hirvenmetsästys on muusta mehtuusta poiketen joukkuelaji, vaikka siinäkin usein yksilösuoritukset ovat ratkaisevia. Monella kylällä se kokoaa väen yhteen. Mukana on usein myös joukko muualla asuvia, joten se on siten myös merkittävä sosiaalinen tapahtuma. Sukua ja vanhoja naapureita kun ei tahdo muuten enää nähdä kuin hautajaisissa.

Metsästys sujuu hyvin, kun se on organisoitu oikein. Johtaja johtaa ja muut tekevät kuten määrätään. Toki käskytystä edeltää leppoisa suunnittelutuokio, jossa jokaisen mielipide huomioidaan, mutta kun ajo on käynnissä pitää jokaisen vastata paikastaan.

Passimiehen pitää olla paikoillaan riittävän hiljaa. Istuminen aamuhämärissä maisemia tiirailen ei ole ollenkaan huono tapa rentoutua, jos ei nyt satu ihan myrskykeli tai kova pakkasen. Suolla tyynessä aamussa leijuva usva ja aavistus nousevasta auringosta tarjoavat oivan maiseman laittaa ajatus liikkeelle. Katkeavan risun rasahdus tai jokin muu poikkeava ääni antavat kyllä passimiehelle sellaisen sähköiskun, että se tempoilee kauempanakin liitelevät mietteet hetkessä takaisin. Yleensä se on koiramies ja harvemmin hirvi, joka on puolestaan semmoinen ketale että se osaa liikkua ääneti.

Koiramiehen tulo tietää passien purkua, jota voi alkaa lämpimikseen valmistella.

Tulilla istuminen edustaa rentoutumista parhaalla tavalla. Paitsi että ollaan mieluisan harrastuksen parissa, tarjoaa nuotio kaikkea sitä mitä äsken on puuttunut. Vilu poistuu nuotion lämmössä. Syömisen päälle passaa ryypätä nokipannukahvit. Ei ole ihme jos kielenkannat irtoavat. Mikäpä on ollessa kun ei ole kiirettä mihinkään. Metsämies on kokolailla sosiaalinen olento. Harvoin nuotion ympärillä on riitoja käyty.

Eräs hirviaamu.

Hirvenmetsästyksen aika on taas käsillä. Porukkamme metsästyksenjohtajat ovat päättäneet mistä ensin yritetään. Ajelemme kuutisentoista kilometriä ja saavumme joen varteen eräkämpälle. Tarkoitus on jakaa passit pitkän ja kapean Selkäsuon tienoille. Alueella on muutamaa päivää aikaisemmin nähty majailevan neljä hirveä.

Taivallamme kolmen miehen joukolla kohti suon pohjoispäätä, jonne yhden meistä on tarkoitus jäädä. Ilma on tuulinen ja sateinen. Ensimmäinen lumi on jo satanut ja saa maiseman näyttämään mustavalkoiselta postikortilta. Puiden ja pensaiden oksat roikkuvat alakuloisina vetisen lumitaakan alla ja kastelevat ohikulkijan. Suon päässä pysähdymme neuvonpitoon ja sen tuloksena valitaan Ilkalle passipaikka. Jatkamme Matin kanssa matkaa. Maasto on erittäin peitteistä, eikä sopivaa paikkaa tahdo löytyä. Viimein kuitenkin Matti jää hieman harvempaa puustoa kasvavan rinteeseen syrjään. Itse kuljen vielä eteenpäin ja tarkkailen samalla näkyisikö hirvenjälkiä.

Säpsähdän, kun pienestä männynkakkärästä hyppää siivilleen musta metso. Se on istunut niin matalalla, että joutuu nyt takomaan voimakkaasti siivillään saadakseen korkeutta. Ukon aiheet onnistuvat ja se kaartaa oikealle, häviten silmistäni lumisten puiden taan.

Löydän minäkin viimein passipaikan ja lasken repun selästäni viereiselle mäntäälle. Kello on niin paljon, että kaikki muutkin ovat jo passissa ja Topin on määrä lähteä Nero- koiransa kanssa tuulen alta etsimään hirviä. Aikaa häneltä on arvioitu kuluvan tähän pari tuntia.

Katselen edessäni olevaa maastoa ja yritän arvioida mistä suunnasta hirvet mahdollisesti voisivat tulla, mihin aukkoon voisi yrittää ampua. Ajatukset risteilevät ja hyppelivät ympäriinsä, on aikaa ajatella. Silmät tarkkailevat ympäristöä ja kuulo on herkistynyt ottamaan vastaan pienimmätkin äänet. Aika kuluu, sataa

tihuttaa edelleen ja kylmä alkaa vähitellen saada otteen. Tarkkaavaisuuskin heikkenee ja katse hakeutuu repun suuntaan, onhan siellä kuumaa kahvia termospullossa. Samassa alkaa koira haukkua.

Vilu on kuin poispyyhkäisty ja kädet ottavat lujemman otteen aseesta. Myös Matti kuulee koiran äänen passiinsa ja koettaa tähyillä tarkasti puiden ja pensaiden välisiin aukkoihin. Haukku tuntuu siirtyvän pois päin vasemmalle. Ei taida Topi päästä ampumaan haukusta, hän ajattelee.

Samassa silmänurkka havaitsee pientä liikettä oikealla. Mies kääntyy hitaasti ja näkee puiden välissä vilahtelevan kolme hirveä. Hän nostaa aseensa ja yrittää löytää sopivaa rakoa ampuakseen.

Ei onnistu, aina on puita ja pensaita esteenä laukaisulle. En ammu näin epävarmasta paikasta, hän päättää. Onpa vaikea tilanne. Silloin hirvet pysähtyvät ja jäävät kuuntelemaan kauempaa kuuluvaa haukkua.

Nyt on jotain tehtävä. Matti alkaa hitaasti ryömiä ja kontata taaksepäin, pyrkien hirvien ja metsästysalueen rajan väliin. Näin olisi pieni mahdollisuus, että ne kääntyisivät kohti Ilkkaa.

Se onnistuu ja hirvet Matin havaitessaan kaartavat jyrkästi vasemmalle. Ne menevät suoraan Ilkalle. Matti jää märkänä ja jännittyneenä odottamaan kuuluuko laukausta.

Ilkka seisoo passissa ja tarkkailee ympäristöä. Alueen raja on vajaan sadan metrin päässä. Tästä hän ne usein kulkevat, suon päästä, jossa kasvaa muutamia mäntyjä. Laukauksen on oltava tarkka, muuten voi hirvi paeta rajan yli ja silloin se menee valtiolle. Tässä ei ole varaa tyriä. Tällaisia ajatuksia liikkuu miehen päässä, kun koira alkaa haukkua.

Haukku siirtyy vasemmalle välillä katketen, jatkuakseen taas kauempana. Mies kääntyy paikallaan seuraten haukun etenemistä, ollen viimein selkä suolle päin. Sinne tuntuu menevän. Mikähän on kun ei pysy haukussa? Ammuttiinhan koiralta viime syksynäkin kymmenen hirveä.

Äkkiä korviin kuuluu outoa jumpsetta. Ilkka kääntyy ja samalla kääntyvät myös keskellä suota ravaavat kolme hirveä. Kaikki tapahtuu yllättäen ja niin nopeasti, ettei sivulaukaukseen jäänyt aikaa.

Takaapäin on turha ampua, ei se siitä kaadu, menevät vain hyvät lihat piloille. Hirvet eivät ole saaneet Ilkasta vainua, näkivät ainoastaan jotain liikahtavan puun vierellä. Ne pysähtyvät vajaan sadan metrin päähän suon taakse puiden sekaan. Kiväärinsä kiikarin läpi Ilkka näkee kahden hirven vaalean takapäin pilkottavan puiden takaa. Missä on kolmas? Viimein silmä tavoittaa hahmon, joka alkaa saada hirven muodon. Se seisoo vasen kylki ampujaan päin ja vetää vainua pää koholla. Se on nuori uros, koska on saanut otsalleen yhden piikit. Nyt ei saa hätiköidä. Huolellinen tähtäys säkän alle ja painallus liipaisimesta. Laukauksen ääni repii ilmaa, kunnes luminen metsä imaisee sen sisäänsä.

Hämmästyn, koska suunta josta laukaus kajahti oli toinen kuin osasin odottaa. Koirahan haukkui aivan muualla. Sen täytyy olla Ilkka, Matin tykki olisi jyrähtänyt voimakkaammin. Ajattelen toisia passimiehiä. Jokainen odottaa varmaan jännittynein ilmein jatkoa. Kuuluuko lisää laukauksia, osuiko hyvin, kuka pääsi kaatoon? Ajatukset risteilevät epätietoisina. Nyt kajahti taas. Ampuiko armonlaukauksen? Sitten kolme merkkilaukausta. Helpottuneita, iloisia ilmeitä ja lähtö kohti kaatopaikkaa.

Kun laukaus oli kaikunut, hävisivät hirvet Ilkan näköpiiristä. Mihin ne katosivat? Ilkka lähtee juoksemaan suon yli, jalka uppoaa syvälle hetteikköön ja saapas jää sinne. Ei ole aikaa pysähtyä sitä ottamaan, on päästävä nopeasti paikalle. Helpotuksen ja ilon tunne ryöpsähtää mieleen, hirvi makaa kyljellään pienen männyn juurella, vetäen viimeisiä henkäyksiään. Nopea armonlaukaus niskaan ja sitten merkkilaukaukset onnistuneesta kaadosta. Hirvi on vielä pistettävä, veret laskettava ulos. Kädet pyrkivät hieman täriseämään, jännityksen laukeaminen ja juoksu suon yli aiheuttivat sen. Onhan tämä myös hänen ensimmäinen kaatonsa. Pistäminen kaikesta huolimatta onnistuu ja vasta sitten hän huomaa, että jalka on märkä ja sitä palelee. Ilkka käy hakemassa saappaansa ja palaa takaisin.

Mies toisensa jälkeen saapuu paikalle ja onnitteluja satelee iloiselle kaatajalle, joka joutuu kertomaan jokaiselle tulijalle tapahtuman eri vaiheet. Tehdään hyvät tulet ja hirvi suolistetaan. Ilkkakin saa sukkansa kuivateltua ja jalkansa lämpimäksi. Räntäsateeksi muuttunut ilma ei häiritse tulilla istujia, onhan jahti onnistunut.

Tervaksen tuoksu leviää suolle ja tavoittaa jonkin ajan kuluttua korkean metsän reunassa seisovat kaksi hirveä, jotka päät taakse kääntyneinä vetävät höyryä vierin vierin vainua. Sitten ne tuhahtavat ja jatkavat tasaista joustavaa ravia kohti vaaran takaista kurua.

Heikki Savolainen

Hirvestyksen historiaa

Edellinen vanha muistelus toimikoon jonkinlaisena pienenä "aasinsiltana" hirvenmetsästyksen historiaan Sellun Erän toiminnassa. Kyseinen hirviaamu elettiin v.1980, mutta on kirjoitettu muistiin v.1981.

Ennen Sellun Erän hirviseurueen syntysanoja 18.04.1983, oli v.1979 perustettu Veijo Pullin nimeä kantava hirviporukka, johon tehtaalla työskentelevillä oli mahdollisuus liittyä. Se teki alusta alkaen yhteistyötä Pohjois-Savon Erän kanssa, ja metsästys tapahtui kummankin seurueen metsästysalueilla. Hirvikannat olivat silloin melko heikot ja hirvilupia myönnettiin hyvin kitsaasti.

Vaikka näilläkin seurueilla oli metsästysaluetta yhteensä n.4000 ha, niin ensimmäisen toimintavuoden yhteinen kiintiömme oli 1+1, josta aikuinen hirvi kuului Pohjois-Savon Erän kiintiöön ja vasa meidän kiintiöön. Aikuinen hirvi saatiin nurin, halkaistiin kahtia ja arvottiin puoliskot seurueiden kesken. Muistan hyvin, kun Veijo kiikutti melko ronskisti kirveellä käsitellyt lihanmurikat jaettavaksi ja kertoi samalla, että meille tullessa ruhon puoliskossa oli ollut suuri mätää täynnä ollut patti. Sen oli Veijo sipaissut puukolla pois ja lihat jakoon. En tainnut syödä sitä hirveä muruakaan, mutta Lehtikankaan Veikon karhukoiralta lihat kelpasivat mainiosti. Siihen aikaan ei muistaakseni saanut uutta hirvilupaa, kaadetun sairaan eläimen tilalle.

Tähän Veijo Pullin hirviseurueeseen kuuluivat alkuvuosina, Veijo Pulli, Matti Saastamoinen, Ilkka Matilainen, Timo Pietikäinen, Kari Taskinen ja Heikki Savolainen.

Pohjois-Savon Erän seurueen porukka oli erittäin mukavaa sakkia. Yhteistoiminta sujui aina mainiosti, ilman minkäänlaisia riitoja. Yhteistyö jatkui myös Sellun Erän hirviseurueen kanssa samaan malliin. Heidän metsästyksenjohtajanaan toimi koko yhteisen taipaleen ajan, mahtava persoona Raimo Karppinen, josta on jäänyt monta hauskaa muistoa mieleen.

Sellun Erän hirviseurue

Tehtaan ruokalan kabinettiin kokoontui 18.04.1983 kuusi hirvimiestä perustamaan Sellun Erän hirviseuruetta. Läsnä olivat: Reino Komu, Veijo Pulli, Heikki Savolainen, Kari Taskinen, Matti Saastamoinen ja Timo Pietikäinen. Lisäksi halukkuutensa liittyä hirviseurueeseen olivat ilmoittaneet Veikko Lehtikangas ja Ilkka Matilainen.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Reino Komu ja sihteeriksi Veijo Pulli. Kokouksen aluksi Heikki Savolainen selvitteli yhteismetsästyksen liittyviä asioita ja hänet valtuutettiin ensisijaisesti sopimaan

yhteismetsästyksestä Pohjois-Savon Erän kanssa ja liittymisestä suurempaan yhteislupaan. Toisena mahdollisuutena, ellei yhteislupasopimusta voi hyväksyä, anomaan itsenäisesti Metsähallinnon kaatokiintiöstä hirvenkaatolupia.

Luettiin Veijo Pullin hirviseurueen jahtisäännöt, jota päätettiin mallina käyttäen soveltaa myös perustettavan Sellun Erän hirviseurueen jahtisäännöiksi, jotka jokaisen seurueen jäsenen on allekirjoitettava. Hirviseurueen jahtipäälliköksi valittiin Heikki Savolainen ja varajohtajiksi kaikki ampujiksi ilmoitettavat jäsenet. Varajohtajien järjestys valittiin arpomalla.

Näin oli Sellun Erän hirviseurue perustettu ja samalla lakkautettiin Veijo Pullin seurueen toiminta. Oli alkamassa uuden hirviseurueen pitkä ja mielenkiintoinen tarina, joka on jatkunut jo 26 vuotta. Siitä sitten myöhemmin.

Heikki

Hirvi jahti alkaa - uusia miehiä porukkaan

Muistuu tässä mieleen "vanhat hyvät ajat", hirvenmetsästyksen jälleen alettua. Silloin pidettiin peijaisia, pikkujouluja ja milloin mitäkin juhlittavaa satuttiin keksimään. Juhlia järjestetään tietenkin edelleenkin, varsin monen tyylisiä ja -tasoisia, riippuen eri seikoista ja järjestäjien resursseista.

Sellun Erän hirviporukka on myös juhlinut monina syksyinä, varsinkin takavuosina, hyvän ruuan ja iloisen yhdessäolon merkeissä hirvijahdin päättymistä. Kariniemi on ollut useimmiten peijaispaikkana, mutta haluan kertoa eräästä VAPO:n Kontion kämpällä pidetystä tapahtumasta.

Kontion kämpä sijaitsee nelisen kilometriä Venäjänlammen kohdalla alkavan, Jyrkän tiehen liittyvän, Kontion tien varressa. Kuosmasen Erkki oli suhteillaan saanut sen käyttöoikeuden hirviporukalle metsästysaikoina. Tämä "kämpä" oli varsin edustava, olihan siellä sähköt, hyvin toimiva lämmitys, tilava keittiö, sisä-WC, kuivaushuone ym. Tekolammen rannalla sauna ja pihapiirissä sopivan kokoinen vaja hirvien nylkemiseen. Makuupaikkoja oli riittävästi ja "terävänpään" tilat myös tarpeen mukaan käytettävissä. Siellä kyllä kelpasi majoittua ja juhlia pitää.

Oli kuultu, että hirviporukkaan on liittynyt pari uutta innokasta miestä lisää ja ovat tulossa "esittäytymään" vanhoille konkareille ennen seuraavana päivänä alkavaa jahtia. Kuulosteltiin siinä pihalla milloin alkaa auton ääni kuulua ja pohdittiin alkavaa hirvestystä.

Viimein alkoi jonkinlaista ääntä kuulua, mutta mielestämme se ei oikein vaikuttanut henkilöautolta. Hetken kuluttua äänen antaja selvisi, kun metsän reunan takaa ilmestyi näköpiiriin matalalla lentävä pienkone, joka muutaman kunniakierroksen tehtyään, suoritti onnistuneen laskeutumisen kämpän edessä olevalle tieosuudelle. Tie oli siltä kohdin levennetty metsänlannoitusta suorittavia lentokoneita varten.

Kone parkkeerasi kämpän kohdalle ja sieltä laskeutuivat maan kamaralle kaivatut muskantit, koneen ohjaaja Myöhäsen Keijo ja "tähytjänä" toiminut Rytkösen Pertti. Tyhjennettiin kone soittajien välineistä sisälle tupaan ja ihmeteltiin miten miehet itse olivat yleensä voineet mahtua mukaan, sen verran paljon kamoja siellä oli.

Ilta kului rattoisasti hyvää musiikkia kuunnellessa ja vanhoja hirvikokemuksia muistellessa. Pertti pääsi hyvään vauhtiin ja kertoi monta hauskaa juttua musiikin lomassa. Repertuaariin mahtui myös muutama puolituhma rallikin. Tuli naurettua monta vuotta elinikää lisää. Kyllä me maltettiin välillä syödä ja jopa muutama olutkin juoda palan painikkeeksi. Päätettiin virallisesti hyväksyä näin mukavat ja monitaitoiset miehet hirven metsästäjien "jaloon" joukkoon. Yö meni mukavasti nukkuessa ja aamulla oltiin terävässä

kunnossa metsästystä ajatellen. En muista saatiinko aloitusviikonloppuna saalista, mutta lisää kokemusta varmaankin.

Niin meni se reissu ja koitti kotiinlähdön hetki. Muusikot alkoivat kokoilla instrumenttejaan ja muita mukana olleita kamoja lentokoneeseen, lähtöä varten. Keijo rullasi koneen "kiitoradan" päähän ja käytti moottorin sopivan lämpimäksi.

Lähtöä seuraamaan oli oman väen lisäksi tullut katsomaan lähistöllä olleita hirvimiehiä, jotka tuntuivat hieman epäilevän nousun onnistumista. Kyllä me muutkin vähän sydän kylmänä lähtövalmisteluja seurasimme.

Tämä kiitorata oli ollut huoltamatta ilmeisesti useamman vuoden, koska se oli hyvin kuoppainen ja kasvoi paikoin melko pitkää heinääkin. Pilotti laittoi lisää pököä pesään, moottorin kierrokset nousivat ja kone alkoi nousukiidon. Vauhti kiihtyi, kone kallisteli, pompahdelti ja moottori ulvoi täysillä. Kiitotien päässä kasvoi kohtalaisen korkeita petäjiä ja ne lähestyivät uhkaavasti. Viimein pyörät irtosivat tien pinnasta ja kone alkoi saada hitaasti korkeutta. Oltiin aika varmoja, että taitaa pojille käydä huonosti, mutta Keijo tiesi mitä tekee ja niin raskaasti lastattu lentokone nousi puiden yli ja taisi jäädä latvoihin vajaa metri väliäkin. Tältä se näytti ainakin maan pinnalta katsoen. Kunniakierros ja niin kone häipyi miehistöineen horisonttiin.

En ole asiaa kysynyt, mutta veikkaan, että Pertti pisti tiukimmassa paikassa silmät kiinni. Katsojistakin saattoi joku käydä tarkistamassa oliko "kurenauha" pitänyt.

Kuulin myöhemmin, että sana tästä hirvestyksen aloitusjuhlasta oli levinnyt laajemmallekin, ei missään negatiivisessa mielessä, vaan ihmetystä herättäen.

Heikki

...

Syksy oli 1990. Kontioon lennettiin Iisalmen kentältä. Totta on, ettei ihan millä tahansa pienkoneella Kontion kentälle kannata yrittää. Pois saattaa joutua lähtemään maanteitä pitkin.

Käytetty kone oli MS Rallye Minerva, joka on tunnettu erinomaisista hidaslento-ominaisuuksistaan. Moottori oli 235-heppainen, joten mistään nuhapumpusta ei myöskään ollut kysymys. Kenttäkin tarkastettiin etukäteen.

Ohjaamo oli täynnä tavaraa, mutta kiloja olisi mahtunut lisääkin. Ainoa huono puoli kentässä olivat irtokivet, jotka saattavat nousta alkukiidon ensi metreillä potkuriin ja vaurioittaa sitä.

Pahimmat kivet potkittiin pois ja käyttihän Keijo "turistejakin" hirvimaita katselemassa. Kuosmasen Erkki oli ainakin kyydissä. Kahta muuta kyytiläistä en muista.

Valitettavasti tapahtumasta ei ole jäänyt valokuvia.
Kuvassa samanlainen kone, ei kuitenkaan sama yksilö.

Tähän syksyyn liittyy toinenkin legenda. Keijo haki alkuvuokosta nimismieheltä ostoluvan, osti hirvipyssyn, suoritti metsästäjäntutkinnon ja ampui hirvimerkin. Kaikki neljän päivän sisällä!

Kontiossa oli erinomainen sauna. Toista yhtä hyvää ei liene kuin Kariniemessä.

Pertti

...

Alkuaikoina metsästimme paljon paikallisten seurueiden kanssa. Kontion kämpän nykyvajan edustalla on sellulaisten lisäksi Kauko Ahosen hirviseur

Karhun riistanhoitotyötä

Karhut ovat kunnioitettavia erämaiden valtiaita. Oma lukunsa ovat tietenkin nämä roskiksia penkovat city-karhut, joista ei kuitenkaan ole havaintoja Rautavaaran selkosilla. Harva luonnossa liikkuja pääsee kuitenkaan karhua sen omassa ympäristössä näkemään. Jälkiä ja tuoreita jätöksiä on nähnyt monikin, mutta yleensä karhu on väistänyt kulkijaa, tämän sitä huomaamatta.

Rytkösen Pertti taitaa olla ainut, joka Sellun Erän metsästysmailla on karhun luonnossa nähnyt. Se tapahtui useampia vuosia sitten, Pertin ollessa hirvipassissa hiekkahaudassa olevasta kämpästä pikitielle päin olevan suon reunassa olevalla kukkulalla.

Karhu oli kävellyt suon yli suoraan kohti passipaikkaa, josta oli hyvä näkyvyys suolle. Karhu ei Perttiä vainunnut, koska hän istuskeli niin korkealla suon pinnasta ja se meinasi tulla passimiehen "syyliin". Viimein Pertin oli pakko kieltää karhua tulemasta lähemmäksi. Äänen kuullessaan karhu oli noussut kahdelle jalalle tutkailemaan mikä se tuollainen ääni mahtaa olla. Pertin huutaessa toisen kerran, se oli viimein lähtenyt tassuttelemaan kohti läheistä metsän reunaa. Hieno kokemus!

Ilmeisesti samainen karhu kävi minunkin passipaikan lähellä. Olin seuraava passimies Pertistä oikealle ja kuulin jonkinlaisen äännähdyksen pienen kumpareen takaa. Sen jälkeen kuulin juoksuääniä ja otin aseesta tukevamman otteen, koska arvelin hirven olevan liikkeellä.

Ei sieltä tullut hirveä, eikä mitään muutakaan ja kohta passit purettiin. Maassa oli sentin verran lunta ja kun palailin tulojälkiäni takaisin sen kumpareen yli, huomasin karhun törmänneen jälkiini nyppylän vastapuolen rinteessä, kolmisenkymmentä metriä passipaikastani. Siitä se oli ottanut mahtavan loikan tulosuuntaansa ja pinkaissut "pitkillä" karkuun, niin että sammaleet olivat lentäneet kauas. Komun Reinokin, joka oli minusta seuraavana passissa, kertoi kuulleensa juoksuääniä.

Mutta sitten tähän otsakkeeseen.

Kun Metsähallinto oli liittännyt Itkon alueelta parhaat suot Kansallispuistoon, niin ruokinta-automaattien mahdollisia sijoituspaikkoja ei alueelle jäänyt kuin kaksi, Haverinsuo ja Tervakankaan kupeessa oleva pienehkö avoin suolämpäre. Haverinsuolle vietiin pari automaattia ja toiselle suolle loput.

Ruokinnan tulokset olivat hyvin vaatimattomat. Haverilla ei käynyt teeriä laisinkaan ja Tervakankaalla vain muutamia satunnaisesti. Haverin automaattien täyttö lopetettiin, mutta Tervakankaan suon pöntöissä pidettiin edelleen kauraa. Eräänä keväänä oli pakko katsoa niidenkin tulleen tiensä päähän, sanan varsinaisessa merkityksessä.

Itkon alueella talviuniaan vedellyt karhu oli herännyt suolet kurnien tyhjyyttään ja lähtenyt etsimään suuhunpantavaa. Ylivuotiset puolukat ja karpalot vain kiihottivat nälkää ja aikansa kuljeskeltuaan se sai vainun automaattien kaurasta. Liekö jonain syksynä käynyt jonkin isännän kaurahalmeessa, koska suuntasi epäröimättä suolle. Siellähän sitä herkkua oli, kuin ravintolan seisovassa pöydässä.

Yritettyään aikansa lipoa jyviä suuhunsa, se kyllästyi hienostelemaan ja humautti pöntön toisensa jälkeen suon pintaan. Siitä oli mukava kaapaista kourantäysi kauraa suuhun ja pian oli suurin osa jyivistä siirretty parempiin suihin. Aikansa katseltuaan päätti pistää vielä ruokapaikan kaluston uuteen uskoon ja muotoili automaattit mieleisekseen. Sitten olikin aika lähteä etsimään suon kostuketta.

Kovin puutteelliset olivat karhun ruokailutavat!

Tällaisen "hyvän työn" teki Itkon karhu, lopettaessaan teerien automaattiruokinnan ainakin toistaiseksi seuramme historiassa. Toivottavasti sai ainakin julman ripulin!

Heikki

...

"Pitäjäläinen" teki aiheesta pienen jutunkin. Hieno kokemus karhun näkeminen oli, vaan pitkäksi meinasi aika tulla passissa, kun hyvin tiesin, että hirveä on turha odotella ja juuri alkanut lumisade uhkasi peittää jäljet. Kukapa minua olisi uskonut? Eipä niitä jälkiä meinannut löytyäkään ennen kuin menin passipaikalleni istumaan ja opastin sieltä. Kuosmasen Erkki ne jäljet sitten löysi.

Passipaikkani oli Pienen Hakolammen kohdalla Itkon tien eteläpuolella notkon Itkon puoleisella reunalla. Kallion päällä oli turvallista seurata nallen touhuja.

Pertti

...

On-line-hirvi

Muutamien vuosien ajan saimme liittää hirvimaihin hirvistä rikkaan Heinämäen alueen. Aluksi saimme luvan metsästä "herrajahdista" yli jääneet hirvet, mutta sitten saimme alueen ikään kuin omaksi. Ainoa velvoite oli ottaa vieraaksi ko. herraseurue. Kerran he taisivat mukana ollakin. Mikäpä oli metsästellä, kun lavatkin oli tehty painekyllästetystä puusta useamman vuoden käyttöikää silmälläpitäen. Muutaman vuoden ajan jyvitimme hirvet yhdessä Soinlahden Sahan hirviporukan kanssa.

Olin aamulla passissa Susi-Kervisen tien varressa. Mikäpä oli istuskellessa kuulaassa syysaamussa, kun viruksetkaan (hirvikärpäset) eivät olleet vielä aktivoituneet. Valpastuin kun Heinämäen tien varresta kuului laukaus. Istuin hyvin hiljaa pusikon suojassa ja kohta näinkin liikettä edessäni. Tulkitsin tulijat emäksi ja kahdeksi vasaksi. Pitkien minuuttien ajan hain vasoja ristikolle, mutta tuloksetta. Emän kylki näkyi koko ajan. Välillä emä tuijotti minua, mutta ei saanut selkoa, kun ei lähtenyt karkuun.

Tieltä alkoi kuulua ääniä ja emä valpastui. Liekö puhelimeni värinä ollut sitten viimeinen pisara, kun joukkio alkoi siirtyä takavasemmalle ja kohti Susi-Kervistä.

Kohta Tervosen Ari ajeli autollaan pois ja tuli tarinoimaan. Käskin Arin painella äkkiä takaisin ja ilmoittaa muillekin, että vasaporukka on tulossa kohti. Kymmenen minuutin päästä periltä kuului laukaus. Tupalan Petteri ampui vasan.

Kun tiellä alkoi olla liikettä, arvioin tilanteen olevan ohi. Kaivoin puhelimeni taskusta ja soittelin vaimolleni, joka oli minua kaipaillut. Juttelimme niitä näitä, kun havaitsin taas liikettä samassa paikassa. En sulkenut puhelin, vaan pidin sen kourassani ja ammuin naarashirven, jonka perässä ei ollutkaan vasa, vaan härillään oleva sarveton uros. Matkaa oli kolmekymmentä metriä, joten en edes yrittänyt parsia. Emä ei lähtenyt juoksemaan ja uros jäi hölmönä perään. Sitä en viitsinyt ampua, kun oli puhetta, ettei kiimaisia uroksia olisi ammuttu.

Vaimo oli ihmeissään ja kertoi kuulleensa kovan rusauksen. Ääni taisi lähteä puoliautomaattipyssyn luistista. Kerroin ampuneeni hirven. Vaimo sai olla mukana tapahtumassa on-line.

Vaan hirveäpä ei löytynyt mistään! Lenkkiä laajennettiin ja laajennettiin ja joku epäili jo minun ampujan taitojanikin. Viimein otettiin avuksi tuttu konsti. Menin ampumapaikalle ja opastin Korhosen Timpan paikkaa johon hirveä ammuin. Timo löysi heti verijäljet ja hirvi löytyi ainoastaan kahdenkymmenen metrin päästä. Vähän harmitti hieman taakse jäänyt osuma. Olisiko luoti sitten kääntynyt oksista? Jonkinlainen pusikko minun ja hirven välissä oli.

Alunperin liikkeellä oli emä, kaksoisvasat ja kiimainen uros. Heinämäen tielle jäi ensimmäinen vasa, Susi-Kerviseen toinen ja minun passiini emä. Näkemistäni vasoista toinen oli siis uroshirvi.

Pertti

Ensimmäiseksi ammuttu hirvi. Kaataja oikealla.

Löytyihän se ammuttu hirvi vihdoinkin ja viimein!

“Honkamäen hirvi“

Tiilikan metsästysvuokra-alue oli suhteellisen pieni (1034 ha), joten lisämaiden saamiseksi oli selvitettävä kaikki uusien alueiden vuokrausmahdollisuudet. Metsästysalueen ympärillä oli valtion-, yhtiöiden- ja muutamien yksityisten maita.

Metsähallinto ei halunnut vuokrata lisämaata, yhtiöt - Hackman ja Saastamoinen Oy eivät myöskään lämmenneet vuokraustiedusteluille, joten oli katseltava yksityisten suuntaan. Hiirikylään menevästä tiestä erkani Sammakkolan taloryhmän kohdalta, Rautavaaran suunnasta tullessa, oikealle tie, joka vei Honkamäen tilalle. Tilaa isännöi iäkäs vanhaisäntä Viljo Heikkinen. Tilan pinta-ala oli 42 ha, josta kunnan metsää ehkä puolet ja loput peltoa ja vesakkoja.

Päätettiin Pullin Veijon kanssa yrittää, jos vaikka saataisiin puhuttua isäntä vuokraamaan tiluksensa Sellun Erän metsästysalueeksi. Silloin elettiin kesäkuuta v.1979. Ajeltiin pihaan ja pyydettiin kohteliaasti audienssi asian selvittämiseksi. Isäntä määräsi emännän kahvinkeittoon ja me istuttiin pöydän ääreen keskustelemaan asiasta. Siinä jaariteltiin ilmat sun muut pakolliset jutunaiheet, ennen varsinaiseen asiaan pääsyä. Meillä oli optimistisesti mukana kaavakkeet sopimuksen virallistamista ajatellen ja ihmeellistä kyllä, isäntä väänsi papereihin puumerkinsä. Sopimus oli viisivuotinen ja piti sisällään isännän metsästysoikeuden Sellun Erän metsästysalueella Tiilikassa. Vuokraa ei tarvinnut maksaa. Sopimus oli varsin edullinen, sillä Viljo oli sen verran iäkäs, että tuskin kävi kertaakaan vuokra-aikana Tiilikassa metsällä.

Tuskin meidän erämiehistäkään kovin moni kävi tutustumassa Honkamäen alueeseen. Me Veijon kanssa siellä muutaman kerran pyörähdettiin. Jokunen teeri sieltä tavoitettiin ja jotain yritettiin reppuunkin, mutta aika huonolla tuloksella. Isäntä halusi varmaan pitää tarkkaa lukua metsämiehistä tiluksellaan, koska kohta laukauksen jälkeen puuskutti paikalle tarkistamaan, ketä metsässä liikkui. Kävihän se varmaan vanhalle miehelle kuntoilusta. Viljolla oli sellainen vanha rinnakkaispiippuinen hanallinen haulikko olallaan, kun hän liikkui maillaan. Liekö ollut mustaruutipanokset, en tiedä.

Honkamäen tila ei liittynyt rajallisesti Tiilikan metsästysalueeseen, mutta Pohjois-Savon Erän hirvialueeseen se liittyi. Metsästimme niinä vuosina yhdessä hirviä heidän kanssaan, ja eräs jahtipäivä antoi aiheen tämän jutun otsakkeeseen. Hirvipassit oli vedetty hyvin lähelle Honkamäen tilan rajaa ja sitten vain odoteltiin tilanteen etenemistä. Siinä oli rajan ja passiketjun välissä sellainen kapeahko rämeensuikale, joka antoi mahdollisuuden hyvään laukaukseen. Aikamme odoteltua, alkoi Honkamäen suunnasta kuulua liikkumisen ääniä, risujen katkeilemista ja samanlaista lyhyttä "mylvähtelyä ja öyhkettä", mitä uroshirvi pitää kiima-aikana. Äänet kulkivat pitkin rämeen takaista loivaa rinnettä, nousten välillä ylemmäksi ja laskeutuen jälleen lähelle rämeen reunassa olevaa vesakkoa. Viimein äänet kääntyivät suoraan passimiesten suuntaan.

Matilaisen Ilkka oli passissa juuri siinä kohdassa rämettä, mihin lähestyvät äänet parhaiten kuuluivat. Ilkka kertoi jo nostaneensa aseensa valmiiksi poskelle ja työntäneensä varmistimen eteen. Sitten alkoivat vesakossa oksat heilahdella ja jokin tumma hahmo alkoi tulla esiin. Uroshan sieltä työntyi rämeen reunaan, mutta laukausta ei kuulunut - onneksi. Honkamäen isäntä sieltä oli astellut näkösalille haulikonsohlo olallaan. Ei arvannut Viljo, että oli hirvikiväärin tähtäimessä, eikä sitä hänelle kerrottukaan. Ilkka sanoi säikähtäneensä melkoisesti tapahtunutta, mies oli totisen oloinen ja kädet vapisivat jonkin aikaa tilanteen jälkeen.

Myöhemmin selvisi, että Viljolla oli tapana tällä tyylillä ajaa "pomppujäniksiä" liikkeelle ja yrittää näin päästä ampumatilanteeseen.

Metsästysvuokrasopimusta Honkamäestä ei uusittu, vaan se irtisanottiin yhteisymmärryksessä, kesäkuussa v.1984, koska Tiilikan alueen vuokrasopimus oli päättynyt ja uusi suurempi alue oli saatu Hiirenjärven tienoilta.

Heikki

ILVEKSIÄ HIRVIPASSISSA.

Oltiin puolenkymmentä vuotta sitten eräänä lokakuun viikonloppuna hirvijahdissa Pärrinmäessä. Lunta ei vielä ollut maassa, mutta lehdet olivat jo suurelta osin pudonneet. Minulle osoitettiin passipaikka Tiilikjärvelle menevän tien penkalta, muutama sata metriä ennen kansallispuiston rajaa. Se oli erittäin hyvä paikka hirvenkaatoon, samoilta kohdilta oli vuosien varrella saatu useampia hirviä. Komun Reinokin hankki tarkoilla laukauksilla jahtiporukalle ainakin kahden hirven lihat.

Ruotsalaisen Pekka oli lähtenyt koiran kanssa liikkeelle läänin rajalta, Pärrinmäen toiselta puolelta. Aikaa kului, kunnes kuului muutamia outoja haukahuksia mäen suunnalta. Vähän ihmettelin onko se lainkaan "meidän" koira. Haukku kuitenkin päättyi ja arvelin koiran antaneen kyytiä jänikselle. Kului joitain minuutteja, kun näin pientä liikettä melko lähellä tien reunaa, matalien mäntyjen takana. Samassa tielle ilmestyi kuin tyhjästä, vanha kookas urosilves. Sen turkin väritystä kuvaa parhaiten sanonta "hallava", koska sen yleisilme oli hieman harmahtava ja kuviointi erottui heikosti.

Ilves seiso tiellä minusta vajaan kahdenkymmenen metrin päässä. Se katseli tulosuuntaansa pitkän tovin ja oli hyvin rauhallisen oloinen. Päivittelin mielessäni, kun ei ollut kamera mukana, mutta koitin tehdä siitä parhaani mukaan havaintoja. En olisi uskonut miten pitkät raajat ilveksellä on. Varsinkin takajalat ovat vartaloon nähden niin pitkät, että sen takamus on "pystyssä" vähän kuin jäniksellä. Liikkuminen on uskomattoman joustavaa, naamataulu hauskan pyöreä, pitkin viiksikarvoineen ja tupsukorvineen. Kun vilkaisin Pärrinmäen suuntaan ja sitten tielle, ilves oli menossa metsään, samalle puolelle missä minä seisokelin.

Minuutin kuluttua tielle ilmaantui Pekan koira ja nuuski innokkaasti ilveksen jälkiä, häipyen metsään sen perästä. Arvelin tilanteen olevan ohi, mutta katsoessani hetken päästä tielle, ilves laskeutui kaikessa rauhassa tienpenkalta samaan paikkaan, mistä äsken oli lähtenyt. Hetken kuulosteltuaan se alkoi kävellä tietä pitkin minua kohti, mutta kymmenen metriä edettyään päätti kuitenkin palata metsän kätköihin, samalle puolelle mistä oli juuri tullut. En tiedä millä tavalla se eksytti koiran niin helposti, vai eikö hirvikoira ilves tämän enempää jaksanut kiinnostaa.

Uskomattoman hieno kokemus, jonka soisi osuvan toistenkin kohdalle!

Ruotsalaisen Annikki on toinen, jonka passipaikan on ilves tullut tarkistamaan ja hyväksymään. Annikki oli passissa Heinämäen tiellä, vähän matkaa Lumimäen risteyksestä Heikinmäen suuntaan. Siinä kohdassa on hirvien suosima kulkureitti, vaikka suurinta osaa tien laidoista peittää hyvin tiheä ja matala näreikkö.

Annikki oli siinä istuskellut tien vastakkaisen puolen ojan penkalla, kun yllättäen huomasi kuusikosta työntyvän näkyviin pyöreän tupsukorvaisen pään. Ilves sieltä katseli Annikkia päätään kallistellen ja pyrki tajuamaan mikä kumma siellä penkalla oikein on. Annikin oli vaikea pysyä ääneen nauramatta, niin hauskan näköinen otus häntä sieltä katseli. Ilves ei tullut sen enempää näkyville, ainoastaan pää pilkisti esiin kuusen oksien lomasta ja viimein se oli vetäytynyt takaisin oksiston sokkeloihin.

Tapauksesta jäi Annikille varmaan hauska ja mieleenpainuva metsästysmuisto.

Heikki

Minä olin passissa samaisen Tiilikantien varrella heti Heikistä seuraavana. Kuulin haukun lähestyvän ja menevän Heikkiä kohti. Haukku meni tien yli, kääntyi takaisin ja meni taas tien yli. Odottelin tovin laukausta ja ihmettelin kovasti kun sitä ei kuulunut. Piti oikein kysyä Heikiltä syytä, vaan sitten selvisi, että koira oli ollut ilveksen perässä.

Pertti

VIISAS JÄNIS

Tämä harvinainen metsästystapahtuma sattui aivan 70-luvun alkuvuosina, jokivarressa olleen ensimmäisen kämpän luona.

Oli jo myöhäinen syksy, mutta lunta ei ollut maassa ja mitä vähän oli satanut, sen olivat lauhat tuulet sulattaneet. Meitä oli yöpynyt kolme kaveria ja ajokoira kämpän suojissa. Aamukahvit juotuumme aloimme valmistautua päivän metsästykseseen ja pojat päästivät koiran aamutarpeilleen.

Itse olin lintumetsällä ja päätin katsoa mihin suuntaan muut suuntaavat. Kaverit alkoivat talsia kohti Kattila-ahoa ja koirakin näytti käyvän vilkaisemassa isäntää. Jäin vielä toviksi kuulostelemaan, josko sieltä ajokki löytäisi tuoreet jäljet. Huomasin, että kämpän vieressä olevaan kesällä harvennettuun kuusikkoon, rankakasan viereen, oli ilmaantunut vanha mies hevosen ja kärrien kanssa.

Arvelin hänen tulleen jo hämärissä joen takaa, ehkä Sammakkolasta, hakeakseen kuivaneita rankoja polttopuiksi. Jos oli mies vanha, niin oli kyllä hevonenkin. Takkuinen tamma seisoi pää riipuksissa, odotellen kuorman valmistumista ja pääsyä appeelle omaan pilttuuseen. Pitkä ylämäki olisi kuitenkin voitettava ennen sitä. Tuskin kovin iso kuorma tulisi siltä mäen päälle vedettyä.

Havahduin, kun Kattila-ahon suunnasta alkoi kuulua ajokoiran haukku, joka tuntui lähenevän kämppää. Odottelin laukausta kuuluvaksi, mutta ei sattunut jänis poikien kohdalle. Ajo tuli kohti minua ja hetken päästä näinkin ristiurvan pinkovan parasta vauhtiaan Kattila-ahoon johtavaa tietä pitkin sillan suuntaan. Koirakin alkoi olla melkein näköetäisyydellä jäniksestä, joka alkoi loikkia kahta puolta tietä, kuin piilopaikkaa etsien. Seisoin tien reunassa ja olisin yltänyt siihen saappaallani sen ohittaessa minut.

Samassa jänis teki yllättävän ratkaisun, se loikkasi samalle puolelle tietä, jossa hevonen seiso ja pujahti sen mahan alle etujalkojen taakse, painautuen matalaksi. Vanha mies oli kauempana toisen rankakasan luona, eikä ilmeisesti huomannut tapahtunutta ollenkaan.

Koira tulla pyyhälsi hirmu kyytiä ohitseni sillalle asti, mutta toppasi siihen ja alkoi etsiä jäniksen hajuja. Tamma nosteli etujalkojaan ja kurkisteli mahan alle, suihkuttaen viimein häntäänsä nostaen väkevän hajuiset virtsat pitkin aisoja ja kärrin lavaa. Tämä varmaan sekoitti lopullisesti koiran vainun ja se palasi tietä pitkin takaisin Kattila-ahon suuntaan. Hetken kuluttua jänis livahti hevosen mahan alta pois ja lähti loikkimaan jokivartta pitkin kohti Sammakkojärven tammea. Vaari ei kiinnittänyt mitään huomiota tapahtumaan, olisiko ollut huono kuulo ja näkö siihen syynä?

Pohdiskelin tapahtumaa mielessäni ja ihmettelin jäniksen hyviä "hoksottimia". Ratkaisu oli tehtävä nopeasti, muuten olisi saattanut ollut hengen lähtö lähellä. Ehkä se oli aiemminkin sattunut tapaamaan hevosen samassa metsikössä, tai se ei muuten kokenut sitä uhkakseen.

Hieno kokemus ja viisas jänis!

Heikki

TELAKOINTI EPÄONNISTUI

Tämä tapaus sattui ollessani hirvipassissa Heinämäentien ja Heikinmäen yhdistävän metsäautotien varressa. Siinä on sellainen pitkä loiva rinne, jonka alaosassa, toisella puolella tietä on muutamia vuosia vanha hakkuuaukko. Sitä tehdessä aukolle oli jätetty pystyyn joitain lahoavia, oksattomia koivun "pötkelöitä" ja muitakin arvottomia puita.

Seisoskelin tien reunassa ja odottelin mahdollista haukun alkamista tai peräti hirven tuloa aukolle. Mitään ei kuitenkaan tapahtunut, salo oli täysin hiljainen.

Viimein hakkuuaukolla tuli liikettä. Hirveä ei kuitenkaan näkynyt, vaan aukon takaosassa näkyi lentelevän kookkaan puoleinen lintu. Se oli mieltynyt näihin "pötkelöihin" ja istuskeltuaan pää kääntyillen aikansa tällaisen pötkyn päässä siirtyi sitten seuraavaan paikkaan. Taisi näin tutkailla näkykö aukolla suuhunpantavaa. Tunnistin sen täysikasvuiseksi viirupöllöksi, se oli komea ilmestys liidellensä äänettömin siivin matalalla kasvuston yläpuolella.

Vähän kerrassaan lintu lähestyi passipaikkaani ja oli viimein tien vastakkaisella puolella kasvavan leppärankelon oksalla. Siinä me tarkkailtiin toisiamme pitkän aikaa ja tuntui kuin sen sen pyöreiden silmien tuijotus porautuisi lävitsemi. Viimein pöllö päätti vaihtaa istumapuuta ja heittäytyi siivilleen liitäen suoraan minua kohti.

Sen lentorata aleni koko ajan ja ollessaan tien päällä se aukaisi jarrusiivekkeet ja laskutelineet työntyivät rungon alta esiin. Telineitä ei ollut varustettu pyörillä, vaan suurilla koukkumaisilla kynsillä. Vauhti hiljeni edelleen ja varpaat kynsineen aukenivat äärimmilleen. Samassa tajusin, että pöllö oli valinnut punaisen pipon verhoaman päälakeni seuraavaksi tarkkailupaikakseen. Viime tingassa ehdin kyykistyä ja viirupöllön aiheet telakoitua epäonnistuivat. Lintu humahti ylitseni kynsien haroessa tyhjää ja se sai sen verran "kelattua" korkeutta, että pääsi laskeutumaan takanani olevan kuusen oksalle. Sieltä se katseli minua hetken ja hyppäsi siivilleen, liitäen metsän kätköihin.

Mietiskelin tapahtunutta ja pidin sitä hauskana kokemuksena, kunnes tajusin, että miten olisi käynyt jos olisin katsellut muualle ja laskeutuminen päälakkeni olisi viirupöllöltä onnistunut.

Samalla kertaa erikoinen, mutta myös pelottava kokemus.

Heikki

Syyskuinen aamu

Metsästysmuisto -90 luvun alkupuolelta.

Istun sammaloituneella kivellä. Viimeinen jääkausi on sen tähän suoputeron reunaan jostain kauempaa kuljettanut. Hyvin se kestää tällaisen ylipainoisen kaupunkilaisen sylissä levähtää. Hiljaisuutta on ihmeellistä kuunnella. Erämaa ympäröi ihmisen, saaden hänet tuntemaan pienuutensa ja vähäpätöisyytensä. Se tekee nöyräksi, mutta onnelliseksi luonnon keskellä.

Olin lähtenyt jo varhain pimeässä taivaltamaan salolle, isolta tieltä haaraantunutta metsäautotietä useita kilometrejä hiljalleen kulkien. Kostean soran pehmeä ääni askelten alla ja repun viilekkeiden tahdikas kitinä olivat saatelleet matkaani. Tien päästä alkoi polku, joka kovempia maita seuraillen ja välillä vanhoja pitkospuita pitkin vei kulkijan karun tummavetisen erämaajärven rantaan. Joskus monia vuosikymmeniä sitten rakennettu, nyt jo osittain sortunut talas eli siellä hiljaista elämäänsä. Olin sen edustalla muutamina syksyisinä päivinä istunut ja elämän kulkua pohdiskellut.

Nyt olin kuitenkin poikennut polulta ja tummassa yössä varoen hapuillut määränpäähänä. Rämeen reunaa seuraillen, välillä pysähdellen ja kuulostellen, olin kulkenut tänne hiljaisuuden keskelle ajattelemaan. Tämä oli minun tapani puhdistautua, kuin tyhjentää itseni kaikista sivilisaation paineista.

Syyskuinen aamu on vielä jossain yön takana tulollaan. Heikko valonkajo itäisellä taivaalla antaa kuitenkin lupauksen alkavasta päivästä. Illalla on satanut tihkuttaen, puut ja pensaat kantavat raskasta vesitaakkaa. Hiljainen tuulenviri saa kuitenkin yhä useamman pisaran hellittämään otteensa ja ne putoavat maahan, särkyen kymmeniksi pienemmiksi pisaroiksi. On täysin hiljaista, kuin koko luonto varoisi rikkomasta menneen yön valtaa.

Tiesin sitä odottaa. Olen sen niin monina syksyisinä aamuina kuullut, mutta aina se pääsee yllättämään. Ensin kuin pientä hiljaista kyselyä ja sitten läpitunkeva naurunpyrskähdys. Kohta kuuluu vastaus hieman eri suunnasta ja se saa äskeisen aloittajan innostumaan. Se alkaa laskea kopeekoitaan ja nauraa sen päälle tyytyväisenä, kaikki olivat tallella.

Konsertti jatkuu ja voimistuu. Äänikuviot saavat mitä ihmeellisempiä muotoja ja minun on vaikea pidätellä nauruani. Riekot ovat heränneet. Nyt kuuluu parven kohahtava lentoonlähtö ja ne loittonevat nopein siiveniskuina, välillä liitäen, suonreunan vesakkoon aamupalalle. Valo erämaassa lisääntyy ja pikkulinnut alkavat iloisesti pyrähdellen verrytellä siipiään.

Mietin kuinka paljon luoja onkaan meille pohjoisen asukkaille antanut. Ihmeelliset vuodenaikojen vaihtelut, kauniin monimuotoisen luonnon ja sellaiset esi-isät, joiden geeneissä meihin on periytynyt läheinen suhde luontoon ja sen kunnioittamiseen. Säpsähdän ajatuksilleni. Kunnioitammeko luontoa? Eikö kaikkinaisen materiaalisen hyvän tavoittelu kuitenkin hallitse meitä nykyajan eläjiä.

On pakko myöntää, että ympäristömme on joutunut yhä ahtaammalle ihmisten itsekkyyden ja lyhytnäköisyyden edessä. Tuhoammeko tulevaisuuden, haavoitamme tyhmyyttämme koko ekosysteemiä niin pahoin, ettei se itse, eikä ihminen pysty sitä enää korjaamaan? Meidän pitäisi ymmärtää, että luonnossa kaiken välillä on toisiinsa vaikuttava yhteys.

Mieleeni nousee mitä intiaanipäällikkö Seattle, ehkä kuuluisimmassa ja koskettavimmassa puheessa luonnon puolesta sanoi: "Mitä tapahtuu maalle, tapahtuu maan pojille. Ei ihminen kutonut elämän kudosta, hän on vain sen säie. Mitä hän kudokselle tekee, sen hän tekee itselleen".

Hänen ajatuksensa sisältää kaiken oleellisen, muuta ei tarvita. Osaisimmepa elää tämän mukaan.

Jään tämän sanoman valtaan. Ihmeellinen ihminen, kuinka täydellinen totuus puolentoista vuosisadan takaa. Vielä on kuitenkin toivoa. Tämäkin saloseutu kätkee sisäänsä monenlaista elämää. Saasteet eivät ole sitä vielä tuhonneet, eivätkä raskaat metsäkoneet sen neitseellisiä rintoja ahneudessaan paljastaneet.

Pienen rämeen takaisessa vanhassa kuusikossa istuu metsokukko puunrungon vieressä, tuuheitten oksien suojassa. Siinä oli yö mennyt mukavasti, kuten monta kertaa aiemminkin. Joskus näätä oli liikuscellut tässä samassa metsikössä, mutta ei ole tohtinut kookkaaseen lintuun kajota, vaikka on metson oksallaan havainnut. Linnulla on ikää, se on kokenut useamman talven ankaruuden ja helteisten kesien kiusaavat hyönteiset. Se muistaa ensimmäiset kevätsoitimet, jolloin oli pakko katsella sivusta voimakkaampien kukkojen ilottelua koppeloiden kanssa.

Taas tuli uusi kevät ja veri kulki kohisten sen suonissa. Se oli kasvanut ja voimistunut, eikä sille tuottanut vaikeutta vallata omaa reviiriään. Koppelot seurasivat sitä ihailien ja painautuivat välillä maahan, osoittaen näin halukkuutensa. Mahtavana, voimansa tunnossa se täytti luoja sille antaman tehtävän ja ylpeänä jätti naaraat vapisuttamaan höyheniään.

Muistot ovat niin voimakkaat, että se laskee siipensä roikkumaan ja levittää pyrstönsä viuhkaksi. Ottaapa muutaman jäykan askeleenkin oksalla, rauhoittuen kuitenkin pian.

Metso siirtyy ulommaksi rungosta, kuunnellen ja katsellen ympärilleen. Se pudottautuu maahan ja pysähtyy hetkeksi, aistit valppaina. Aamutarpeet tehtyään alkavat ylikypsät mustikat houkutellessa sitä ja se kiertele kuusikon reunaa, vihertävän homeen värisellä nokallaan marjoja napsien. Ottaapa välillä joukkoon muutaman puolukanlehdenkin.

Pitkä ankara talvi on taas pian edessä, siihen on syytä valmistautua.

Aamu on jo kääntymässä päivän puolelle, metsään alkaa tulvia valoa ja maisema saa uusia muotoja. Vain kuusikot seisovat tummina, viimeisen hämärän kätkeytyessä oksiston sokkeloihin. Käpytikka päräyttelee nopeita sarjojaan kelon kylkeen, saaden aikaan kuin kastanjetin äänen. Toinen tikka vastaa jostain kauempaa.

Avaan reppuni, kaadan höyryävää kahvia kuppiin ja tipautan pari sokeripalaa sulamaan. Kaivelen leipäpalatkin esiin, tuntuisivat jo maistuvan. Hämmentelen siinä hiljalleen puukonkärjellä kahviani, kun

silmänurkasta havaitsen jonkin vilahtavan sammalikossa. Jään liikkumattomana katselemaan siihen suuntaan. Kohta työntyy tylppä kuono ja pienet nappisilmät esiin. Viiksikarvat hauskasti väristen otus katselee ympärilleen. Samassa on koko eläin näkyvissä punaruskeassa turkissaan, lyhyehkö häntä jäykkänä. Metsämyyrä se siinä katsoa nakottaa minua. Kun en hievahda paikaltani, se ei tajua mikä siinä kivellä on. Pian se alkaa omat touhunsa ja unohtaa minut

Vikkelästi otus liikahtelee ravintoa etsien, kulkee jalkojeni ja istumakiven välistä, pyörähtäen viimein saappaankärjen yli. Taittelen leipäpalasta pienen murusen ja pudotan sen eteeni. Myyrä on sillä hetkellä kierroksella kiven takana, eikä tiedä asiasta mitään. Leivän tuoksu tavoittaa kuitenkin sen ja se tulla vilistää paikalle. Katselee murua hetken ja sieppaa suuhunsa, kiiruhtaen viemään sitä kätköönsä.

Kesken ruokailunsa metso valpastuu. Jostain kauempaa kuuluu rapsetta ja läähätystä. Se ponnahtaa siivilleen ja nousee kuuseen katselemaan. Samassa metsässä vilahtaa punertavanruskea, vilkkaasti liikkuva kippurahäntäinen eläin. On tuo täällä ennenkin liikkunut, pakoinkin on sitä pitänyt lähteä. Mikä lie kulkija? Otus kulkee ympäriinsä mustikanvarvustossa innokkaasti nuuskien. Se oli kuullut linnun puuhun nousun äänet ja tuore hajuviesti saa sen lihakset värisemään. Kierrettyään metson istumapuun se pysähtyy katsoa tilittämään ylös kirkkailla silmillään, suupielet nauraan ja kieli avoimesta suusta roikkuen.

Metso liikahtaa koiraa katsoakseen ja samassa alkaa raikuva haukku soljua erämaan aamuun. Ensin metsokukko aikoo hypätä siivilleen, mutta huomaa kuitenkin, ettei tuosta karvakerästä taida olla vaaraa ja se päättää jäädä oksalleen. Haukku jatkuu lähes tauotta, katketakseen vain toviksi, koiran vilkaistessa välillä ympärilleen. Lintua alkaa harmittaa kesken jäänyt ateria ja vihoissaan se puree nokkaansa, kiroten kiusallista häiritsijäänsä.

Havahdun mietteistäni haukun alkaessa. Tunnistan varmuudella tuon äänen, tiedän sen kuuluvan Vekulle, eloisalle pystykorvalle. Se on tuttu jo pennusta alkaen. Muistan, kun sen ensimmäisenä syksynä pystyimme hirvitornia. Vekku makasi mahallaan mättäällä ja söi karpaloita, katsellen samalla kuje nauravalla naamallaan vaimoani, joka keräsi marjoja mättään toisella puolella. Se osasi jo silloin valloittaa sydämiä, vaikka siitä ei kummoista "naistenmiestä" myöhemmin tullutkaan. Nyt se on kuitenkin elementissään, tätä elämää se rakasti. Vuosisatojen perimä ohjasi sen toimintaa. Tähän oli valmistauduttu isännän ja emännänkin kanssa monilla yhteisillä lenkeillä. Kunto ei pettäisi. Tämä oli kaiken sen vaivan täyttymys, eikä se pidätellyt riemuun, vaan antoi onnensa purkautua kirkkaana haukkuna syksyiseen aamuun,

Syksyinen erämaa ilman pystykorvan raikuvaa haukkua. Pyörittelen ajatusta mielessäni. Ajatus tuntuu oudolta ja mahdottomalta. Onhan se ääni kuulunut suomalaisesta metsästä jo kantasuomalaisten tänne saapumisesta asti. Vuosisatojen saatossa pystykorvasta on jalostunut monella tapaa hyödyllinen ja rakastettu ihmisen ystävä. Se on omalla eloisalla, terhakkaalla ja älykkäällä olemuksellaan lunastanut paikkansa sydämissämme. Sen monipuolisuus eränkäynnissä on vertaansa vailla. Tuskin mikään koirarotu pystyy vastaavaan. Metson ja teeren haukkujana se on parhaimmillaan, mutta toimii hienosti myös hirven ja nädän kanssa. Vesilinnuille se saattaa hieman nyrpistää kirsuaan, etsii ja noutaa kuitenkin tarpeen tullen kuolleet ja haavakot vaikeistakin paikoista. Ei sovi myöskään unohtaa millainen apu pystykorvasta on ollut entisaikojen oravanmetsästäjille. On syytä olla suuresti kiitollinen tällaisesta eräkumppanista.

Voiko metsästäjä kokea suurempaa nautintoa, kuin kiireetön lepoetki syksyisellä salolla. Nuotion liekkien häilähdellessä, tervaksen ja kahvin tuoksun, sekä metsän hiljaisen musiikin hemmotellessa aisteja. Koira käpertyneenä vieressä, silmät raukeina lupsahdellen, mutta korvat ja kuono koko ajan aistien ympäristön tapahtumia, sen välillä katsoessa isäntäänsä ja nuolaistessa kättä, jonka kosketus saa tuntemaan kiitosta ja mielihyvää.

Vekun haukku kuuluu soivan edelleen kiihkeänä ja tiesin odottaa jatkoa tähän hetkeen. Pystyin mielessäni näkemään miehen pysähtyvän haukun alkaessa. Jatkuuko haukku vai karkkooako lintu? Hyvin tuntuu ainakin vielä pysyvän koiran komennossa.

Nyt ottaa suunnan haukulle, tuoltahan se kuuluu kuusikkotylvöstä. Menee varoen vuosikymmenten kokemuksella, katse hypellen puusta puuhun ja samalla näkösuojaa pensaista ja kuusentarrikoista hakien. Kun haukkuun tulee tauko, mies pysähtyy, vain silmät liikkuvat. Ei kuulunut linnun lähtöä. Tuolla on koira, noinko lähellä se onkin, onneksi on näkösuojaa edessä.

Tunnen hyvin tuon metsästäjän, vannoutuneen pystykorvamiehen, haukkukuninkaan kouluttajan, erämiehen jokaista soluaan myöten, tutun yli kolmenkymmenen vuoden ajalta. Haukulle hiipivä mies on Reino, ystävä yli kaiken. Lukemattomat linnustus- ja hirvireissut olemme yhdessä tehneet, monet riistanhoitoretket käyneet ja nuotion savut haistelleet.

Ystävä, sellainen todellinen ystävä, on niin arvokas asia, että emme sitä aina tajua. Onhan meillä useimmilla läheisemme, rakkaimpamme, mutta side heihin lähtee eri pohjalta. Ystävyys vahvistuu vuosien varrella, se kasvaa yhteisten kokemusten ja harrastusten myötä. Sitä kannattaa ja täytyy vaalia. Tunne siitä, että on luottamuksen arvoinen ja merkitsee toiselle ihmisenä jotain, tekee siitä niin tärkeän elämässämme.

Reino tutkailee korkeaa reunakuusta, johon Vekku innokkaasti haukkuu. Käy puuta läpi latvasta alas ja taas ylös. Tutkii samoin naapurikuusetkin, ei näy mitään. Onhan kuusikossa vielä sen verran hämärää, ettei aivan tarkkaan näe, ja saattaahan koira haukkua tyhjää voimakasta hajuakin. Joskus niin käy, kun lintu on ollut paikalla vähän ennen koiran saapumista, eivätkä ilmapirtaukset ole hajua hajottaneet.

Samassa kuuluu kuinka metso puree nokkaansa koiralle. Onhan se sittenkin siinä, ei ole lähtenyt. Vekku riehaantuu vieläkin innokkaampaan haukkuun ja lintu erehtyy hieman liikahtamaan kurkottaessaan kaulaansa koiraa kohti. Muuta ei tarvita. Haulikon laukaus kajahtaa, sen ääni palautuu vaimeana kaikuna vaaran rinteestä.

Metsokukon viimeinen muistikuva on kirkas välähdys pienen kuusen takaa ja kaiken pimentävä isku kaulaan ja päähän. Se vyörähtää alas puusta, eikä tunne enää sitä, kun koira syöksyy siihen kiinni, varmistaen sen kuoleman. Höyhen leijailee hitaasti alas kosteaan varvikkoon, kuin sielu joka irtautuu ruumiista. Metso lepää sammalikon pehmeässä sylissä, kuusen levittäessä oksansa suojelevana ystävänsä ylle. Sen silmäluomet ovat sulkeutuneet ja aamun valon osuessa nokassa kimmeltävään veripisaraan se välkähtää rubiinin tavoin.

Yhden elämän kierto on jälleen ohi, mutta se ei ollut turha tai lopullinen. Tämän voimakkaan linnun perimä vaikuttaa vielä pitkään näissä metsissä. Se elää jälkeläistensä kautta omalla tavallaan yhä edelleen ja sen parhaat ominaisuudet auttavat niitä selviytymään luonnon muuttuvissa ja ankarissa olosuhteissa.

Reino kiirehtii paikalle ja näkee, että metso on lentänyt viimeisen lentonsa, eikä nouse enää koskaan siivilleen. Seisoo siinä hetken, kuin osoittaakseen kunnioitustaan. Vekku katsoo isäntäänsä vihreälle välkkyviä kaulahöyheniä suupielessään ja jää istumaan linnun viereen. Koira saa monet kehut ja metson kielen, se antaa vanhan eräuskomuksen mukaan hyvän haukkuäänen.

Mies istuu mättäällä raskas lintu käsissään ja kertoo mielessään tapahtumaa. Ei ole Tapio vielä ottanut pois metsästysonnea. Syksyn täyttymys on koettu, kaikki tämän lisäksi on ylimääräistä. Tunnelma on jotenkin kaksijakoinen, mielihyvä hienosta metsästystapahtumasta, koiran toiminnasta ja onnistuneesta laukauksesta. Toisaalta uljaan linnun kuolema tuntuu haikealta, kuin olisi puuttunut sellaiseen, mihin ihmisellä ei ole oikeutusta. Elämä ja kuolema kulkevat kuitenkin lähes samaa matkaa ja jälkimmäinen aina viimein saavuttaa edellä kulkevan. Niin sen täytyy olla, se on elämän jatkuvaa uudistumista.

Näitä miettiessään Reino suolistaa linnun nopeasti ja tottuneesti, vuosien rutiinilla. Taittelee muutamia katajanoksia, jotka työntää metson rintaonteloon, jäähtyypähän nopeammin.

Aamu on luovuttanut paikkansa päivälle ja voimakkaammaksi käyvä tuulihenki kuivattaa metsää. Hämähäkin seitit rämeen heinikossa ja pensaitten oksistossa pitävät kuitenkin yhä kiinni yön kosteudesta, erottuen vaaleina taideteoksina silmiini. Kuukkeli pyrkii pienen männyn oksalle ja katselee siinä päätään kallistellen minua. Päästää muutaman naukaisevan äänen ja lentää ylitseni, ruosteenpunainen pyrstö vastavalossa kauniisti loistaen.

Vekku on löytänyt minut, tutun miehen ja johdattelee isäntänsä luokse. Tervehdimme, vaihdamme muutaman sanan ja lähdemme etsimään tervaskantoa. Tulet pitää tehdä, on tämä vähintäänkin sen väärti.

Heikki Savolainen

Saisihan näitäkin kun joutaisi olemaan...

Puolen vuoden elämä

Hirvilehmä ja naarasvasa kulkivat kovan maan rajaa. Oikealla puolella näkyi harvapuustoinen räme, joka sitten aukeni avoimeksi suoksi.

Syksy oli ehtinyt pitkälle, oikeastaan maassa pitäisi jo olla pysyvä lumi. Muutaman kerran lunta oli kyllä satanut ja pakkasen jäädytti vedet, mutta leudot lounaistuulet mustasivat maan. Hyvä se oli vasan kannalta, joka säntäili emänsä ympärillä.

Vasa oli pienikokoinen, se näki päivänvalon ensi kerran kesäkuun puolivälissä. Emä oli tullut kiimaan edellisenä syksynä kovin myöhään lokakuussa. Uroksetkin olivat silloin jo väsähtäneet, mutta vielä oli löytynyt nuori hirvisonni, joka riemukseen pääsi jatkamaan sukua. Hirvilehmä oli ollut yhtä kokematon, mutta viimein monen yrityksen jälkeen kaikki onnistui. Uros oli kyllä pyrkinyt vielä seuraamaan naarasta, mutta joutui lopulta luovuttamaan.

Vasa syntyi suojaiseen vesakkoon lähelle joen rantaa, jossa emälle oli runsaasti ravintoa ja juomapaikka äärellään. Kesä ja syksy olivat olleet kuitenkin vaikeita. Tuuli toi jatkuvasti vieraita hajuja ja monia outoja ääniä kantautui emän ja vasan korviin. Eräänä syyskuun lopun yönä ne olivat säpsähtäneet ylös makuuksiltaan, kun pelottava ulvonta rikkoi yön hiljaisuuden. Emä oli seisonut pitkän aikaa paikallaan, suuret korvat kääntyillen ja herkät sieraimet kiihkeästi vainua vetäen, rauhoittuen kuitenkin viimein. Vasa oli painautunut siihen aivan kiinni ja nukahtanut rauhattomaan uneen.

Nyt ne liikkuvat hiljalleen tuttua reittiä kohti suojaista taimikkoa, missä niiden oli hyvä lepäillä iltasyöntiin asti. Joitakin ääniä oli kuulunut, mutta emä ei ollut niistä välittänyt. Äkkiä kuitenkin hirvien takaa kuului läähätystä ja samassa alkoi haukku. Emä ja vasa ryntäsivät koiraa pakoon ja häiritsijä jäi hetkessä kauas. Rauhoituttuaan niiden juoksu muuttui raviksi ja ne seisahtelivat väliillä kuuntelemaan. Lähestyvä ääni sai ne kuitenkin jälleen liikkeelle.

Harmaa koira oli saanut niistä vainun kohta, kun Pekka oli päästänyt sen irti. Tuulenviri toi kiihottavan hajun ja pian löytyivät hirvien jäljetkin. Siinä ne kulkivat, emä ja vasa. Koira ehti aloittaa haukun, mutta vaikenä, kun hirvet pakenivat. Se yritti pysyä mukana, välimatka niihin kuitenkin kasvoi ja se rauhoittui seuraamaan perässä omaa vauhtiaan. Jere se siinä yritti paimentaa karjaansa. Tulosta oli tullut mukavasti, kolmen hirven kaadossa se oli kuluvana syksynä näyttänyt taitonsa käsittellä hirviä. Näin se jatkoi hajuvanaa pitkin hirvien perässä.

Jeren "emäntä" Annikki seisoi vanhassa hirvitornissa, metsästysalueen rajalla, korkean kuusikon reunassa. Siitä näki kauas parimetrisen taimikon yli, siltä suunnalta tuleva hirvi ei pääsisi yllättämään. Samassa ltkon suunnalta kuuluu Jeren kiihkeä haukku, joka kuitenkin pian päättyy. Annikki jäi jännittyneenä odottamaan tilanteen kehittymistä. Muutama minuutti ehtii kulua, kun Annikki havaitsee taimikossa häntä kohti ravaavat hirvet.

Reilu kilometri oli jäänyt hirviltä taakse ja ne olivat ylittäneet laajan taimikon. Aistit eivät olleet havainneet tällä suunnalla mitään vaaraa, ja emä lähti viemään vasaa ohi kuusikon, kohti laajaa suota ja sen takaisia metsiä.

Laukaus. - Sen ääni kulki joka suuntaan, vaimentuen viimein. Luoti tavoitti vasan, joka kaatui kovan iskun satuttamana, katkoen taimikkoa alleen. Se yritti vielä nousta emänsä perään, mutta uusi töytäisy kylkeen pimensi kaiken, eikä se enää tuntenut mitään, koiran syöksyessä kiinni sen säkäkarvoihin.

Annikki varmisti aseensa ja alkoi laskeutua kädet hieman vapisten alas, huojuvasta puolilahosta hirvitornista.

Muistelus syksyltä v. 2000.

Heikki

Ensimmäinen

Muistelus -80 luvun alkuvuosilta.

On aikainen syyskuun aamu. Hämärä kietoo vielä erämaan uniseen vaippaansa ja tuleva päivä haukottelee jossain itäisen metsänreunan takana. Usva lepää kosteikkojen yllä ja tekee maiseman salaperäisen näköiseksi. Suon reunan kitukasvuiset männyntarrikat uppoavat kauempana usvan pehmeään syleilyyn. Ilma on raikasta ja helppoa hengittää, se nostaa poskipäille tervettä punerrusta. Katson poikaani Timoa.

Olimme lähteneet kaupungista jo illalla ja viettäneet yön eräkämpällä, unettavasti kohisevan kosken partaalla. Kamina oli hohtanut miellyttävää lämpöä ja pojan kysymykset olivat kuuluneet vielä silloinkin, kun itse olin jo vaipumassa uneen. "Tulevatko teeret aamulla, saammeko yhtään, monenko aikaan noustaan"...?

Nyt olimme jo suon reunassa ja odotimme. Katselin poikaa siinä lähelläni ja ajattelin tunteeko hän ympärillään olevan luonnon vaikutuksen samanlaisena kuin sen itse tunsin, rauhoittavana ja samalla voimakkaana elämyksenä. Ehkäpä metsästyksen mukanaan tuoma jännitys ei kuitenkaan anna vielä tilaa aistia ympäristöä siinä määrin kuin tulevaisuudessa.

Ajatukseni katkaisee hämärästä kantautuva riekon nauru, se on tavoilleen uskollinen ja heräilee ensimmäisenä. Sen äänessä on jotain sellaista villiä erämaan tuntua, joka saa veren liikkeelle. Pojan pää kääntyy äänen suuntaan ja ilme valpastuu. Samassa auringon ensimmäiset säteet välähtävät metsän takaa, osuen männyn latvoihin ja kaukaisen vaaran rinteeseen. Usva suolla alkaa punertua ja maisema saa uusia muotoja ja varjoja. Katselen lumoutuneena kuinka luonto herää uuteen päivään ja hieroo unen silmistään. Rastasparvi lentää ylitsemme ja katoaa auringon suuntaan. Jostain järven takaa kuuluu laukaus, sen ääni jää hetkeksi soimaan korviin. Kuiskaen pojalle: "Kohta ne tulevat".

Timo ne huomasi ensin. Teeret lensivät suon päällä pois päin meistä. Eivätkö laskeudu? Suhautan nopeasti muutaman kerran ja ne kaartavat kuperin siivin meihin päin - tulevat kohti.

Painaudumme matalaksi suonreunan mättäikköön. Viuhuvia siipiä, mustaa ja valkoista, ruskeaakin joukossa, laskeutumisen ääniä ja siinä ne ovat ympärillämme puissa. Niitä on paljon, lähimmät vajaan kahdenkymmenen metrin päässä.

Poika makaa vatsallaan mättään takana selkä minuun päin, kivääri edessään. Ei tunnu oikein tietävän mitä pitäisi tehdä, tilanne on niin outo ja ennen kokematon. Nyt kuitenkin alkaa virittämään kivääriä. Lukko rapsahtaa ja heti kuuluu läheisestä puusta varoittavaa kutkatusta. Onneksi ei yksikään lähtenyt ja vetänyt samalla muita mukaansa. Vaistoan Timon jännityksen. Ensimmäinen tilaisuus osoittaa metsästäjäntaitonsa ja isä takana seuraamassa. Ei saa epäonnistua. En tiedä mitä lintua hän tähtää. Pidän haulikkoja valmiina kädessäni ja samassa kivääri laukeaa.

Valtava siipien läiske täyttää ilman ympärillämme. Ehdin huomata kuinka musta lintu vyörähtää kauempana alas kelon oksalta. Heitän aseensa poskelle ja laukaisen erään pakenevan teeren perään. Se suistuu oikealle siivelleen ja putoaa suopursujen sekaan. Teeriparvi lentää hätäisin siiveniskuina suon yli korkeaa metsää kohti. Poika tempaantuu ylös ja juoksee hakemaan ampumaansa lintua. Kävelen omani luo ja katselen kuinka hän tulee takaisin suon reunaa, kantaen nauravin ilmein ensimmäistä teertään. Tunnen iloa hänen puolestaan ja olen onnellinen.

Nousemme suolta ylös kuivemmalle kankaalle ja etsimme sopivan tulipaikan. Isken kirveellä vanhasta kelokannosta muutamia säleitä ja lastuja irti ja kohta tuli nuoleskelee ahnaasti tervantuoksuisista puuta. Kahvia juodessamme katson suolle, jossa usva sataa alas muodostaen miljoonia sähköviä timantteja. Aamuaurinko valaisee oranssilla valolla maisemaa ja kultaa puut ja kanervikon.

Timo kertoo innostuneena äskeistä tapahtumaa. Katson häntä hymyillen ja ajattelen kotiintuloa.

Heikki

Kohtaamisia metsojen kanssa.

Varma metsopaisti

Tämä melko erikoinen tapaus sattui 80-luvun puolivälissä, jolloin Hiirenjärven metsästysalue oli vuokrattu Sellun Erälle.

Olin aamuvarhaisella kulkemassa Pumpulikirkon suunnalla erälle pienehkölle suolle, mahdollisen teeripaistin toivossa. Kävelin hiljalleen metsäautotietä väliillä kuulostellen, joko jostain kuuluisi teerikukon "pulputusta". Luonto oli kuitenkin äänetön ja arvelin ehtiväni suolle ennen sinne mahdollisesti tulevia teeriä.

Valo alkoi lisääntyä ja päätin oikaista melko tuoreen hakkuuaukon yli ja ennen suota olevan vanhan metsän läpi. Hakkuuaukko oli n.300m leveä ja sen takareunassa kasvoi isoja mäntyjä. Käveltyäni aukean puoliväliin, huomasin erään kookkaan männyn oksalla jotain liikettä. Otin kiväärin selästäni ja katsoin kiikaritähäimen läpi, mikä siellä mahdollisesti on. Minulle tuli kiire laskeutua kyykkyyän ja ryömiä lähellä olevan kannon taakse suojaan.

Puussa oli kaksi lintua, vanha homenokka ja nuori edellisvuotinen poikametso. Kyllä siinä kummasti alkoi pulssi nousta ja ajattelin, että tämä metsästyspäivä alkoi parhaalla mahdollisella tavalla. Kaksi metsoa joista valita, ampumapaikka paras mahdollinen, eivätkä linnut näyttäneet minua havainneen, koska jatkoivat rauhallisesti oloaan. Olin täysin varma saaliista, se oli mielestäni jo puoliksi repussa ja loppu olisi vain muodollisuus.

Viritin varovasti kiväärin ja ahneuksissani tietysti valitsin tapon kohteeksi homenokan. Kiikaritähäimen ristikko pysyi hyvän tuen ansiosta järkähtämättä metson kyljessä, puuttui vain puristus liipaisimesta.

Toisin oli kuitenkin määrätty. Juuri ennen tätä viimeistä vaihetta, tapahtui jotain yllättävää.

Yläpuoleltani kuului siipien viuhinaa ja minut ylitti hyvin matalalta suuri ukkometso. Sen suunta oli suoraan kohti samaa puuta, missä ne kaksi muuta metsoa olivat. Minulta meni "pasmat" sekaisin ja kivääri jäi laukaisematta. Katsoin hölmistyneenä tämän uuden metson perään, enkä ollut uskoa mitä näin tapahtuvan.

Tämä kolmas metso ei kovinkaan paljon lentoaan jarrutellut, vaan lensi päin oksalla istuvaa nuorta metsoa, joka sinkoutui törmäyksen voimasta maahan ja siitä sitten pakosalalle. Törmännyt metsokin näkyi olevan vähän sekaisin ja jatkoi matkaansa, vetäen tähtäämäni homenokan mukanaan.

Näin puu tyhjjeni metsoista ja minun "täysin varma metsopaisti" jäi toiseen kertaan. Teeriäkään ei tullut suolle, joten saaliin kannalta minulla meni kehnosti, mutta tällainen metsästyskokemus korvasi sen moninkertaisesti.

Heikki

Onnellisesti päättynyt metsästyspäivä

Hiirenjärven rantametsissä asusteli aikanaan runsas metsokanta. Siellä oli hyvät pesimämaastot, sopivasti eri-ikäistä metsää, hyvät mustikka- ja puolukkamaat, hakomapuuta ja vettä. Kelpasi siellä metsojen elellä ja lisääntyä.

Eräänä syyskuun loppupuolen aamuna kävelin Särkimäen tieltä laskeutuvaa metsäautotietä kohti Hiirenjärveä. Tässä risteyksessä sijaitti ns. pyöräkämpä, joka sitten aikanaan siirrettiin ltkoon. Rinteen alapuolella tie haarautuu ja väliin jäi ainakin silloin kaistale vanhaa metsää. Ajattelin ensin mennä oikeanpuoleista haaraa katsastamaan järveen virtaavan leveähkön puron varren, mutta sitten muutin mieleni ja päätin jostain syystä kulkea metsikön läpi vasemmalle.

Siinä heti metsikön reunassa on jonkinlainen hiekkakenttä ja niiden välissä melko iso oja. Kun tulin metsiköstä ojan reunaan, havaitsin hiekkakentän toisella puolella olevassa metsässä, kuusen latvassa istuvan kookkaan ukkometson. Matkaa oli sen verran, että en uskaltanut ampua seisaaltaan tai puuhun nojaten. Laskeuduin kuivillaan olevaan ojaan, otin repun selästäni penkalle ampumatueksi ja aloin tähtäillä metsoa. Metso istui autuaan tietämättömänä minusta, mutta minulla oli ongelmana se, että näin matalalta kuusen latvaa ei näkynyt kuin muutama metri. Sehän tarkoitti sitä, että laukauksen jälkeen lintu ei ole kuin hetken näkyvässä.

Toivoin kuitenkin osuvani hyvin ja linnun löytyvän puun juurelta. Painoin liipaisinta ja ehdin huomata metson levittävän siipensä aivan levälleen ja liitävän pois päin minusta, kadoten samalla näköpiiristäni. Heitin repun ja kiväärin selkääni, otin haulikon käteeni ja juoksin nopeasti kuusen luo.

Eipä näkynyt metsoa. Säntäilin pienen aikaa ympäriinsä haulikko kourassa, mutta tuloksetta. Älyisin viimein rauhoittua ja istahdin kannolle juomaan kupin kahvia. Päätin jättää kiväärin ja repun siihen kuusen juurelle ja aloitin järjestelmällisen etsinnän. Kuljin aina sopivan kaistaleen linnun liitosuuntaan ja katselin kaikki mahdolliset piilopaikat. Tätä jatkui yli kaksi tuntia, kunnes päätelin metson kyenneen juoksemaan siivityksen jälkeen niin pitkälle, ettei etsiminen ilman koiraa enää kannattanut.

En ollut vakuuttunut tästäkään päätelmästäni, koska linnun liito jäykin siivin laukauksen jälkeen viittaa siihen, että osuma on peräpäässä ja se taas melkein poikkeuksetta halvaannuttaa linnun jalat. Useimmiten se myös löytyy kuolleena putoamispaikaltaan. Mitään ei mielestäni ollut siinä vaiheessa tehtävissä ilman koiraa. Raskain mielin palailin repulleni ja jatkoin matkaa kohti järveä.

Sieltä oli joskus kaadettu metsää ja tehty talvitien ura puiden pois viemistä varten. Se oli jo osittain vesakoitunut ja heinittynyt, mutta paikoin hyvinkin hyvä kävellä. Siinä kulkiessani tuli väkisin mieleen äskeisen metson kohtalo, joka kyllä harmitti vietävästi. Tarkkaavaisuus ei ollut parasta luokkaa ja se kostautui välittömästi. Lähestyin urassa olevaa mutkaa, jonka molemmin puolin kasvoi näreikköä. Kesken ajatuksiani uran heinikosta hyppäsi siivilleen metsokukko, jolla oli matkaa pelastavaan mutkaan vajaa kymmenen metriä. Se oli jo kaartamassa piilon puolelle, kun sain laukaistua haulikkoni sitä kohti. Se horjahti kadotessaan puiden taakse ja näin muutamia höyheniä leijailevan kohti maata. Putoamisen ääntä en kuullut juostessani, enkä nähnyt lintua tiheässä näreikössä.

Silloin meinasi iskeä "paniikki" ja epätoivo, syyllistyinkö kahden komean ja arvokkaan linnun turhaan kuolemaan, olisiko minun paras lyödä katajatapit aseitten piippuihin? Olin raivoissani itselleni, mutta pakko oli alkaa etsimään metsoa. Pitkän uuvuttavan etsimisen jälkeen tuloksena oli tyhjä reppu.

Kävelin siitä järven rantaan ja huuhtelin suurimmat hiet ja roskat pois raikkaalla vedellä. Istuskelin rannalla pitkän tovin ja päätin suunnistaa autolle ja kotiin.

Kävelin haulikko kainalossa viimeisimmän ampumapaikan lähellä virtaavan ojan vartta, kun silmänurkastani huomasin pienen liikahduksen noin kolmenkymmenen metrin päässä, harvassa matalassa vesakossa. Samassa sieltä säntäsi juoksuun ukkometso, jonka vasen siipi roikkui voimattomana sen kupeella. Linnun juoksu oli jo hieman vaivalloista ja tavoitin sen helposti.

Oli suuri helpotus päästää se tuskistaan. Metso oli sama jota olin ampunut, koska se oli lentäessään vasen kylki minuun päin ja osumat olivat tuoreet. Olin aivan onnessani ja omatuntokaan ei kolkuttanut enää siinä määrin.

Päätin kulkea ensimmäisen ampumapaikan kautta autolle ja siinä samalla vielä vilkaista metsikköä. Hetken etsittyäni lopetin ja otin suunnan autolle. En ehtinyt kulkea viittäkymmentä metriä enempiä, kun törmäsin

kuolleeseen ukkometsoon. Se makasi noin metrin korkuisen pienen kumpareen päällä siivet levällään. Pysähdyin kuin salaman lyömänä, voiko tämä olla totta.

Kun katselin paikkaa missä se lepäsi, huomasin sen liitäessään kaartaneen minuun päin, mutta hieman sivuun. Sitä en tietenkään sieltä ojasta nähnyt, joten minulle ei tullut mieleenkään katsella siltä suunnalta. Tällaista ei voinut uskoa itselleen tapahtuvan, mutta näin vaan kohdallani kävi.

Askel oli kevyt kävellessäni pitkää rinnettä kohti autoa, eihän nyt painanut enää omatuntokaan.

Heikki

Outoja Metsoja

Kohdalleni on sattunut vuosien varrella pari oudomman näköistä metsoa, toinen viitisentoista vuotta sitten ja toinen viime syksynä.

Korpimetso soitimella

Ajeltiin vaimon kanssa eräänä keväisenä aamuna teerensoitimen alkuvaiheen aikaan Kajaanin tieltä Hiirenjärvelle erkanevaa poikkitietä Hiirenjärven suuntaan. Se oli avattu käyttöön jälleen äskettäin ja yöpakkaset olivat kovettaneet sen pinnan. Runsaslumisen talven ja aura-auton jäljiltä lumipenkat tien reunoilla olivat lähes puolitoistametriset.

Pysähdeltiin aina välillä kuulostelemaan mahdollisia teerensoitimen ääniä, mutta toistaiseksi ilman tulosta. Noin kaksi kilometriä ennen Kankaisen kämpän tienhaaraa seisautettiin taas auto ja avattiin ikkunat. Jostain kaukaa kuului yksinäisen teeren ääntelyä. Aioimme juuri sulkea ikkunat, kun pakkasaamun täytti valtava teerten suhauttelu ja pulputus. Suuri teeriparvi oli varmaan juuri laskeutunut meistä oikealla olevalle Sarvisuolle ja aloitti siinä konserttinsa.

Silmiimme sattui tien vasemman puoleisella penkalla, vajaan kymmenen metrin päässä autostamme, jotain liikettä. Jäimme seuraamaan, mikä otus siinä mahtoi käväistä ja vieläkö se näyttäytyy uudestaan. Teeret pitivät pienen tauon, mutta heti kun ne aloittivat, ilmaantui penkan reunalle erikoisen näköinen ja oudosti käyttäytyvä lintu. Se oli kooltaan täysikasvuisen koppelon ja naarasteeren väliltä ja väritykseltään epämääräinen yhdistelmä kumpaan. Yhtenä erikoispiirteenä sillä oli linnun kokoon nähden mahtavan kokoinen "parta", joka erottui tosi hyvin sen kaulassa. Pырstö oli suorareunainen, kuten koppelolla.

Seurasimme linnun touhuja pitkän tovin, sen kävellessä arvokkaasti tienpenkalla ja kuulostellessa teerten ääniä. Sitten se yllätti meidät täysin. Kun äänet suolla kiihtyivät ja varsinkin suhausten määrä lisääntyi, hyppäsi tämä outo eläjä aina puolisen metriä ilmaan ja penkalle laskeuduttuaan nosti päänsä mahdollisimman korkealle, pörhistäen samalla "partansa" ja yritti matkia teerten suhauksia. Ei se oikein yrityksissään onnistunut, tuloksena oli vain jonkinlaista "kakomista".

Ajattelin ottaa siitä valokuvan, mutta pahaksi onnekseni kamerassa oli kiinni laajakulmaobjektiivi ja toisen objektiivin kaivelu repusta aiheutti varmaan sen verran liikettä, että lintu sen huomattessaan vetäytyi penkalta näkymättömiin. Odottelimme sen paluuta, mutta ei sitä kuulunut tulevaksi ja niin päätimme jatkaa matkaa. Kun sadan metrin ajon jälkeen vilkaisin taustapeiliin, näin sen jälleen tutulla paikallaan. Emme kuitenkaan kääntyneet takaisin, vaan päätimme jättää tämän mielenkiintoisen tuttavuuden jatkamaan omaa outoa soidintaan.

Kun pohdin tämän erikoisen linnun "sukutaulua", tulin siihen tulokseen, että se oli melko harvinainen "korpimetso", joka oli syntynyt teerikoiraan ja koppelon paritumisen tuloksena. Sillä oli myös yllättävän paljon koirasmaisuuksia piirteitä, liittyen soidinkäyttäytymiseen ja ulkomuotoon. Se vaikutti aika iäkkäältä linnulta, mikä osaltaan selittäisi "parran" mahtavuuden. Kun koppelot vanhenevat ja tulevat viimein mahoiksi (hedelmättömiksi), joillekin niistä saattaa kehittyä tällaisia koiraspuolisen linnun tuntomerkkejä.

Kokemus oli hieno ja erikoinen, mutta myös opettavainen. Miksi en pitänyt kamerassa kiinni teleä, laajakulmaa kuitenkin käytetään melko harvoin? Olisi hienoa omistaa kuvasarja korpimetsosta sen omalaatuisella soittimellaan. Tyhmyydestä kuitenkin sakotettiin - ainakin minua!

Heikki

Täysin musta metso

Tämä tapahtui viime syksynä keskellä päivää, kun olin tulossa metsältä Pärinmäestä ja matkalla etsimään puolukkapaikkaa Honkamäen suunnalta.

Olin noussut pikitieltä alkupätkän jyrkän mäen ylös ja köröttelin tasaista osuutta eteenpäin. Noin kolmesataa metriä ajettuani tulin paikkaan, jossa oli suoritettu äskettäin tien oikealla puolella harvennushakkuita. Siinä kohdassa piti auto pysäyttää melko kiireesti, koska ajotien tukki kaksi aikuista ukkometsoa. Eihän siinä sinänsä mitään kummallista ollut, mutta toista niistä olisi voinut värityksen perusteella luulla jättikorpiksi. Ne tuijottivat hetken aikaa liikkumatta autoani ja minä niitä. Sitten ne alkoivat jälleen omat touhunsa ja tuntuivat unohtavan auton olemassaolon.

Huomioni oli tietenkin kiinnittynyt siihen mustaan metsoon, joka esitteli itsensä minulle, kuin mannekiini muotinäytöksessä. Oli hyvä vertailla näiden metsojen olemusta ja väritystä, kun ne kaikessa rauhassa etsivät sopivan kokoisia kvartsihiekkan murusia tieuralta. Toinen oli aivan normaalin näköinen, hyväkuntoinen ukkometso, mutta toisesta metsosta en löytänyt pilkkuakaan muuta väriä kuin mustaa, lukuun ottamatta "homenokan" vihreää. Ulkomuodoltaan se vaikutti pitkänomaiselta ja hoikemmalta toiseen verrattaessa, mutta eikös se ole niin, että musta hoikentaa.

Edellytykset hyvän valokuvan otolle olivat mitä parhaat. Olin hankkinut melko tasokkaan digikameran, jossa pikselien ja zoomausvaran pitäisi riittää. Valoa oli sopivasti, kohde rauhallisena sopivan lähellä ja tilaisuus harvinaisen kuvan ottamiseen olemassa.

Aloin kaivella puseron sivutaskua, jossa pidin metsällä ollessani kameraa. Eipä se siellä ollut eikä muissakaan taskuissa, säikähdin jo pudottaneeni sen, kunnes muistin, että Pärinmäestä lähtiessäni sujautin sen reppuun, koska arvelin etten sitä puolukoita kerätessäni tarvitse. Reppu taas rojotti auton takapenkin toisessa päässä, tyhjän puolukkasangon takana. Arvasin heti, että peli on menetetty, ainoa keino olisi yrittää repulle ulkokautta. Yritys oli kuitenkin tuhoon tuomittu. Oven sain äänettömästi auki, mutta siihen se sitten loppuikin. Ensin lähti se "normaali" metso ja hetken päästä hyppäsi lentoon todellinen "musta metso", antaen samalla todisteen ettei pyrstön allakaan ollut kuin mustaa.

Monenlaisia ajatuksia alkoi pyöriä mielessä, mutta ymmärsinhän minä, että turha tässä on itseään syyllistää. Harmitti kuitenkin niin helkkaristi, tyrinhän jo toisen tilaisuuden harvinaiseen valokuvaan!

Ps. Soitin äskettäin Kuopion Luonnontieteellisen museon Eläintieteelliselle osastolle ja kerroin heille näkemästäni metsosta. Siellä oltiin asiasta kiinnostuneita ja he konservoisivat sen mielellään museon kokoelmiin. Jos siis tämä lintu sattuu jonkun metsästäjän reppuun päätymään ja hän on halukas siitä tällaiseen tarkoitukseen luopumaan, ota silloin heti, tai mahdollisimman nopeasti yhteyttä museon eläinkonservaattoriin.

Se arveluni korpimetsosta sai myös tukea asiantuntijalta.

Heikki/ heinäkuussa 2011

Wikipedia korpimetsosta: <http://fi.wikipedia.org/wiki/Korpimetso>

METSO "PAREMPIIN" SUIHIN

Oli kävelty vävyajan kanssa koko pitkä syksyinen päivä, koluttu Honkamäki, Haverinsuolle laskeutuvan tien ja "Gutzeitin" tien väliset pitkät harjanteet ja heitetty mutka Iso-Hakolammella. Askel alkoi jo painaa, mutta pitkien varten autolle oli joka tapauksessa pakko jaksaa taapertaa. Päätettiin suunnata Kulvelammelle ja siitä sitten polkua pitkin Itkon tienhaaraan.

Kantamukset olivat aika kevyet, pyy ja ukkoteeri, siinä päivän saalis. Itselläni reppu oli litteä kuin hikinen jalkorätkä. Kohotettiin kuntoa eväänrippeillä ja päivän termarissa hölskyneen kahvin lopulla. Sitten kohti Kulvelampea. Muutama teeren lähtö havaittiin, mutta niin peitteisessä maastossa, että säästettiin panoksia parempaa tilaisuutta varten. Matalan näreen juurelta pinkaisi jäniksenpoika parhaaseen vauhtiinsa, mutta emme olleet persoja pienen jänön lihalle ja annoimme sen mennä kasvamaan.

Lähestyimme pitkietä ja Kulvelampikin alkoi pilkahdella vasemmalla kädellä. Aloimme kaartaa oikealle ja niin satuttiin tien suuntaisesti kulkevalle polulle. Siitä ei ollutkaan enää matkaa tieltä nousevalle lyhyelle tieuralle kuin satakunta metriä. Samalla kohtaa isoa tietä on sen toisella puolella pieni levike, johon mahtuu muutama auto. Metsästyskaverini kulki polun ja tien välissä ja minä polun oikealla puolella, kun edestäni hyppäsi siivilleen aikuinen ukkometso, joka oli kaartamassa vasemmalle ylittääkseen pitkien. Se oli melko hyvällä "hollilla" polun päällä, kun sain laukaistua haulikkoni. Siitä irtosi melkoisesti höyheniä ja se aloitti jyrkän laskuliidon kohti maata, kadoten silmistäni tielle viettävän jyrkän rinteeseen taakse.

Ottakeehan vähän, vielä puolella paranoo!

Mieliala hypähti hetkessä kolmanteen potenssiin, mutta aivan liian aikaisin. Välittömästi, kun metso oli hävinnyt silmistäni, kuului kuinka auton ovi ja takakontti aukaistiin. Muutaman sekunnin kuluttua auto

käynnistyi ja takakontti sekä ovi paukahtivat kiinni. Renkaat vähän ulvahtivat ja vaaleahko auto katosi Laakajärven suuntaan. Sen verran kaveri oli nähnyt juostuaan penkan reunalle katsomaan.

Todettiin metson putoamispaikka asfaltin reunassa höyhenten perusteella ja olihan niitä jonkin verran levikkeelläkin. Oltiin siinä varmaan melko hölmistyneen näköisiä, kun koetettiin ymmärtää mitä oikein oli tapahtunut. Sitten alkoi v.....aa. Oli se niin röyhkeä tempu, että en uskoisi, jos ei itselle olisi näin käynyt.

Oma teoriani tapauksesta on tällainen:

Muutama kaverus oli lähtenyt cruisailemaan ja nautittuaan matkalla nestemäistä ravintoa, piti pysähtyä rakon tyhjennykselle. Pahaksi onneksemme he valitsivat paikaksi juuri tämän levikkeen. Kun laukaus kuului ja metso putosi lähes heidän syliinsä, jollakin ulkona olleista välähti ja hän juoksi tien yli, koppasi metson, heitti sen toisten aukaisemaan takakonttiin, äkkiä autoon ja pakoon. Ei se olisi miltään hidasjärkiseltä köntykseltä onnistunut. Toivottavasti metso tuli syötyä, eivätkä heittäneet sitä haaskiin.

En ole aivan varma, mutta jos olisimme ehtineet tielle sopivalla hetkellä, niin ehkä siihen autoon olisi ilmaantunut pieniä pistemäisiä maalivaurioita, sen verran meitä otatti.

Heikki

ILVEKSEN JÄÄKAAPPI

Särkimäen kämppä, joka uinui Joutsenuksenmäen liepeillä Särkimäen kainalossa keskellä erämaata, oli vuokralla Sellun Erän käyttöön vain reilun kaksi vuotta. Se sijaitsi metsästystä, marjastusta ja yleensä luonnossa liikkumista ajatellen hyvällä paikalla. Sen tarjoamia "palveluja" mekin vaimoni kanssa pyrimme metsästyksen ulkopuolella mahdollisimman usein käyttämään. Metsähallitus aurasi kevättalvella Pärnäsenmäen talon kohdalta Hiirikylän tiestä erkanevan ja Särkimäen kämpän ohittavan metsäautotien, joten autolla pääsi jopa pihaan asti. Näin sinäkin keväänä, jolta ajalta tämä pieni muistelus kertoo. Tämä tapaus on jäänyt mukavana kokemuksena mieleeni Rautavaaran suurilta saloilta.

Kevät oli jo ehtinyt huhtikuun loppupuolelle ja lumetkin pudonneet reilusti keskitalven nietoksista. Teeret pitivät omia menojaan vanhoilla soidinsoillaan, äänten kantautuessa kilometrienkin takaa aurinkoisessa pakkasaamussa. Homenokkakin olisi varmaan löytynyt reviirinsä keskeltä koppeloita houkuttelemasta, jos olisi tullut lähdettyä varhain pikkutunneilla hiihtelemään soidinpaikalle.

Yö oli kuitenkin mennyt lämpimässä kämpässä nukkuessa, ilmeisesti pihan ja saunapolun lumityöt olivat saunomisen lisäksi vaatineet veronsa. Aamuaskareet tehtyämme päätimme, että otetaan evästä mukaan ja lähdetään hiihtelemään kohti Joutsenuksenmäkeä, jonne ei ole pitkälti ja otetaan siellä aamupalaa sekä keitellään tervastulilla kyytipojaksi nokipannukahvit. Katsellaan sitten mihin suuntaan jatketaan matkaa. Kirves olikin jo valmiiksi repussa, joten nousimme suksille. Keli oli mitä parhain. Aivan tyyntä, pakkasta viitisen astetta ja hankikanto, jonka päällä pari senttiä uutta häikäisevän valkoista lunta. Kyllä kelpasi ihmislapsen elää ja nauttia.

Liikkuminen oli lähes äänetöntä uuden lumen ansiosta. Laskettelimme ensin Särkimäen loivaa rinnettä pohjoiseen ja käännymme sitten kohti Särkilampea, josta Joutsenuksenmäen rinne alkaa kohota vasemmalla. Heti rinteeseen alaosassa satuimme kohdakkain ison kaatuneen kelon kanssa. Siinäpä oli mainio paikka istahtaa aamupalalle ja kahvin keittoon. Hetken päästä olikin kelon kupeella iloiset tulet ja kahvipannu killumassa keitinsalon nokassa täynnä puhdasta uutta lunta. Makkarakepeiksi pari sopivaa koivun oksaa ja eväspalat odottamaan kahvin valmistumista. Aurinko nousi yhä ylemmäs taivaalle ja lämmitti mukavasti selkäpuolta. Siinä meni mukavasti pari tuntia.

Hiirenjärven suunnalta kuului joutsenten "trumpettien" ääniä, niiden valmistautuessa uuteen päivään. Ilmeisesti siellä oli jonkin puron tekemä sula, josta ne löysivät sopivaa syötävää. Teerien soidin jatkui yhä kiihkeänä Luokkikankaan takaisella Luokkisuolla.

Maltettiin viimein lähteä jatkamaan matkaa. Rinne nousi hyvin loivasti ja siinä kasvoi harvakseltaan nuorta männikköä, kunnes se viimein ylempänä muuttui korkeammaksi metsäksi. Kun aloimme lähestyä tätä rajaa, huomasimme rinteeseen olevan täynnä melko kookkaita pyöreähköjä eläimen jälkiä. Tunnistin ne ilveksen jättämiksi. Kovin oli tupsukorva ollut rauhottomalla mielellä, koska oli tämän maastokohdan näin tarkkaan jäljillään ja virtsallaan merkannut. Hangen päällä oleva uusi lumi oli äskettäin satanut, joten jäljet eivät olleet kovin vanhoja. Saattoipa olla niin, että se oli lähtenyt paikalta aivan äsken, kuultuaan äänemme alarinteestä. Ilveksen kiima-aika alkaa helmikuussa, jatkuen aina huhtikuun lopulle asti. Se voisi selittää jälkipaljouden. Koska ilveksen reviiri saattaa olla kymmenienkin kilometrien laajuinen, on sillä melkoinen alue valvottavanaan ja parittelukumppanin löytäminen teettää paljon jalkatyötä.

Siinä paikkaa tutkiessamme, kiinnitti huomioni puhtaasta lumesta näkyvä musta kohta. Hiihtelin paikalle ja totesin sen lumesta osittain paljastuneeksi vanhaksi homonokaksi. Siitä näkyi pää ja hartiat. Näytti siltä, että se oli tapettu puremalla sitä päähän, koska se oli niskan puolelta murskana. Muuten lintu näytti, ainakin hartioista, olevan ehjässä kunnossa. En kaivellut sitä esiin, vaan annoin paikan jäädä entiselleen. Metson soidin oli jäänyt sen viimeiseksi, mutta nokan jyrkyydestä ja koosta päätellen, se oli elämänsä aikana ehtinyt kokea ne riemut useaan kertaan.

Olimme jo aikeissa jatkaa matkaa, kun vaimoni ilmoitti löytäneensä lumesta muutakin. Aikuinen jänis oli kokenut saman kohtalon kuin metso. Sekin oli haudattu lumeen, mutta keväinen aurinko paljasti sen kohtalon. Sen ympärillä oli paljon ilveksen jälkiä ja pupun karvaa oli hieman levinnyt lumelle. Ilmeisesti ilveksen oli tarkoitus juhlistaa päivää jänispaistilla, mutta tulimme tietämättämme sitä häirinneeksi ja se katsoi parhaaksi poistua metsän kätköihin. Tänne hankeen kaivamaansa jääkaappiin ilves oli näin varannut valmiit eväät odottamaan sen tuloa takaisin "kosiomatkoiltaan". Eipähän tarvinnut väsyneenä lähteä etsimään muualta suuhunpantavaa.

Etsimme löytyisikö läheltä sen lähtöjälkiä ja yhdet sellaiset huomasimmekin. Se oli juossut "laukaten" kohti Iso-Joutsenuksen lampea, noussut lammelle suuntautuvalla metsäautotien uralle ja kääntynyt lammen pohjoispuolelta länteen, jatkaen sen jälkeen rauhallisesti kävellen matkaansa Särkimäkeen menevän tien yli. Suunta näytti vievän sitä Ilves- ja Penkkisuon kautta kohti Maaselänmäkeä. Jospa sitä odotti siellä kaunis tyttöilves.... toivottavasti.

Me päätimme hiihdellä takaisin Särkimäen kämpälle tietä pitkin, koska aurinko alkoi lämmittämään lumen pintaa siihen malliin, että se pyrki tarttumaan suksen pohjiin. Olimme lisäksi jo kokeneet hienon luontotapahtuman ja sitä oli syytä kämpällä rauhassa sulatella.

Heikki

Ystävämme Erkki

Pekka on lähtenyt lääninrajalta Jere koiransa kanssa etsimään hirviä. Tuossa Pärinmäessä niitä on usein ollut makuulla. Porukka on passissa, osaavat hommansa vuosien kokemuksella. Niin se on.

Eräs jahtimies on passissa metsäautotien varressa, raviojan takana. Monena myöhäissyksyn päivänä hän on saman tien maisemissa kuunnellut metsän ääniä. Odottanut milloin salo alkaa raikumaan koiran haukusta. Jännittänytkin hieman, tuleeko se hänelle ja pääseekö ehkä yrittämään kaatoa. Ei hän ole epävarma itsestään. Käsi on vielä vakaa ja silmä hallitsee kiikaritähntäimen. Tietävät sen toisetkin, luottavat hänen taitoihinsa.

Ajatukseni karkaa viereiseen passiin, siellä on Erkki, monien hirvisyysien jahtikaveri ja hyvä ystävä. On pakko istahtaa kaatuneen kelon rungolle. Ajatukset pyörivät päässä ja kysymykset seuraavat toisiaan. Miksi? Miksi juuri Erkki?

Tieto Erkin vaikeasta sairaudesta oli tullut lomaannuttavana iskuna kaikille. Ei osattu alkuun suhtautua tilanteeseen, ei puhuttu siitä, kartettiin aihetta, vaikka sisimmässään jokainen olisi halunnut jotain sanoa, lohduttaa antaa toivoa, rohkaista.

Kaikki kuitenkin muuttui. Kävi niin, että Erkki oikeastaan lohdutti meitä. Kertoi avoimesti sairaudestaan, mahdollisuuksista kamppailussa sitä vastaan ja omista tunteistaan. - Uskomaton ihminen, uskomaton henkinen voima. Erkki opetti äärettömän paljon meitä kaikkia suhtautumisessa elämään ja sen päättymiseen. Tajusimme, että on oltava kiitollinen jokaisesta hetkestä elämässä, hyvinä ja huonoina päivinä, ilon ja jopa surun kohdatessa.

Kuvaavaa Erkistä oli hetki, kun kävelin passin päätyttyä autolleni ja kohtasin hänet tiellä.

Pysähdyin siihen ja kertasimme äskeistä jahtia. Silloin Erkki katsoi minua silmiin hymyn virne kasvoillaan ja sanoi; "Tulehan Heikki sitten hautajaisiin, ei siihen enää kauan mene".

Olin sanaton ja hämilläni, mutta Erkki laski kätensä olkapäälleni ja jatkoi; "Tällaista tämä ihmisen elämä on Heikki".

Aikanaan suruviesti saavutti meidät. Erkki oli saanut rauhan, kivut olivat lakanneet ja matka paremmille jahtimaille oli alkanut.

Kuva ystävästämme iloisena, huumorintajuisena ja vahvana ihmisenä seuraa varmaan meitä kaikkia elämämme tulevissa vaiheissa.

"Mä tahdon bailaamaan, tanssittamaan omaa Ailaa vaan. Nyt soita Keijo soita vaik` jitterbugiloita".

HÄN ON YSTÄVÄMME ERKKI - AIKA VELIKULTA!

Heikki

Erkki hirvipassissa Lievisenmäellä

Timon muistolle

Viime kesänä meidät tavoitti murheellinen viesti. Pietikäisen Timo oli menehtynyt traagisen onnettomuuden seurauksena, ollessaan kalastamassa mökkijärvellään.

Uutinen tästä onnettomuudesta kosketti varmasti meitä kaikkia, jotka olivat tulleet tuntemaan Timon yli neljäkymmenen vuoden ajalta, niin työelämässä, kuin Sellun Erän jäsenenä, johon hän oli liittynyt heti seuran alkuvuosina.

Timo ei niinkään ollut kiinnostunut linnun- tai jäniksenmetsästyksestä, mutta v.1979 toimintansa aloittanut, Veijo Pullin nimellä kulkenut hirviseurue, jota hän oli perustamassa, sai Timosta heti aktiivisen jäsenen. Kevättalven jäät vetivät myös miestä puoleensa, ja Timo nähtiin monissa tehtaan ja ammattiosaston pilkkikilpailuissa narraamassa ahvenia.

Hirvijahti kuitenkin kiinnosti eniten ja v.1983, kun Pullin hirviseurue lopetti ja päivänvalon näki Sellun Erän hirviseurue, istui Timo taas perustavassa kokouksessa. Timo jatkoi hirvestämistä muutamaa välivuotta lukuun ottamatta viime vuosiin asti, sairauden estäessä hirvijahtiin osallistumisen.

Monet hirvet hän ehti kaataa Rautavaaran selkosilla pitkän metsästäjän uransa aikana, monet ovat ne syksyn ja alkutalven päivät, joina yhteisillä tulilla istuttiin ja repuistamme eväspalat ja makkarat esiin kaiveltiin. Monet hauskat tarinat saimme kuulla Timon kertomana. Joskus iltaisin kämpällä saattoi saunan ja ruuan päälle maistua muutama olut ja "herrasmies punssi", mutta aamulla oltiin kuitenkin reippaina miehinä jahdissa.

Kun Sellun Erän 40-vuotista taivalta viime vuosikokouksen yhteydessä juhlittiin ja Timoa muistettiin seuramme standaarilla, tuskin kukaan meistä aavisti, että se kokous jäi hänen viimeisekseen. Näin se elämä kulkee omaa rataansa, eikä meillä ole kovin suuria mahdollisuuksia elonpäiviemme määrään vaikuttaa.

Hyvälle Ystävällemme.

Heikki

Heikki Savolainen in memoriam

Eräs seuramme pitkäaikaisimmista ja aktiivisimmista jäsenistä on pois joukosta. Heikin kohtaloksi muodostui nopeasti edennyt sairaus. Ajellessani kohti Iisalmea kaatuneiden muistopäivänä, sain Heikiltä puhelun. Hän kertoi, etteivät asiat ole hyvin. Hyvällä mielellä Heikki kuitenkin oli ja kertoi tilien olevan selvät. Suurin huoli Heikillä oli ehtiikö seuran historiikki valmiiksi. Vakuutin sen onnistuvan.

Kävin Heikin luona Joulun alla hakemassa hänen muistiinpanojaan. Silmiini osuivat Heikin koostamat valokuvakirjat, joissa oli myös mittava määrä tekstiä. Heikillä oli halu tallentaa historiansa jälkipolville.

Heikki syntyi Jaakkiman pitäjässä, luovutetun Karjalan alueella karkauspäivänä 1940. Jaakkimaa asutettiin Länsi-Suomeen, missä varsinkin ruotsinkielinen väestö suhtautui hyvin nihkeästi uusiin asukkaisiin. Heikki joskus saunan jälkeen kertoili miltä pienestä pojasta tuntui, kun kortteeripaikan ovet vedettiin kiinni.

Heikin tie kulki sitten Jyväskylään, missä hän oppi ammatin ja Jyväskylästä edelleen Kuopioon Savon Sellun palvelukseen.

Sellun Erää Heikki oli perustamassa ja mukana hallituksessa koko työuransa ajan. Mittava työ tuli tehtyä myös kämppäisäntänä. Heikin ansioksi voidaan lukea niinkään Kariniemen vuokraus.

Heikin rakkaus Lapin erämaihin käy ilmi seuramme historiikista. Ensimmäisen reissunsa hän taivalsi jo 16-vuotiaana.

Sain Heikin luettavaksi seuran historiikin sähköisen version - sen saman joka on nyt painettuna kirjana. Kovin oli Heikki ollut tyytyväinen. Suruviesti tuli jo seuraavana aamuna.

Tutkiessani Heikin papereita silmiini osui teksti jota hän oli hahmotellut. Otin sen talteen ja liitin kirjan viimeiselle sivulle.

"Olen tunturin huipulla kuuttomassa ja pilvettömässä yössä.

Laskeudun lakitasanteen kalliolle.

Horisontti ja maiseman muodot ovat kadonneet, enkä näe muuta kuin tähtitaivaan ylläni.

Katson ylös kohti linnunradan utuista yötä ja sen miljardeja tähtiä. Tunnen leijuvani loppumattoman kaikkeuden keskellä.

Ei ole muuta kuin tähdet.

Ne aivan kuin vetävät minua luokseen kertoakseen elämän synnyn uskomattoman tarinan.

Alan kohota kohti tähtiä ja pian olen yhtä niiden kanssa."

Jää hyvästi Heikki!

P.S. Heikin tuhkat on siroteltu läheisten läsnäollessa Rautavaaran metsämaille.

Vasajahti Kulvelammen seutuvilla v.1999

Oltiin topakkana passissa, ei ole toistaiseksi kuulunut tietoa hirvien liikkeistä. Pekka on kuitenkin koiran kanssa maastossa niitä etsimässä. Annikki, Reino ja minä pyrimme kolmistaan varmistamaan Kajaanintien varren, Kulvelammen seutuvilla. Minä olen asettunut lammesta alkavan suolämpäreeseen vasempaan reunaan, suolle laskevan harjanteen juurelle. Se on hyvä passipaikka, siihen on pari hirveä kaadettu, Pietikäisen Timppa taisi ampua viimeisimmän. Annikki on kävellyt lammen itäpäähän, josta alkaa kapeahko pitkänomainen ojitettu suo, kohti Saastamoisen Erän metsästysaluetta. Sieltä, läheltä rajaa, on Reino löytänyt mieleisensä passipaikan.

Tuntuupa ilma hyvältä hengittää. Tekisi mieli juoda repussa oleva yksi olut, mutta se on varattu tervastulille hiillosmakkaran kyytipojaksi.

Kuka ampui? Kesken mukavien ajatusten häiritsee rauhallista hirvimiestä. Onko se Annikki tuolla Kulvelammen päässä? Ei taida olla, hieman kauempaa se kuului. Kohta perään kajahtaa toinen laukaus. Sitten on pitkään hiljaista, kunnes kaksi laukausta ilmoittaa vasan kaadosta.

Kohta kuuluu radiopuhelimesta Reinon hieman väräjävä ääni; "Vasa nurin, tulkaa kaadolle".

No sinnehän mentiin Annikin kanssa. Löydettiin mies sekä vainaja. Jälkimmäinen pötkötti isossa ojassa selällään. Eihän me sitä kolmistaan niin syvästä ojasta ylös saatu.

Tutkittiin murhapaikkaa. Yksinäinen vasa oli tullut naapuriseuran mailta Reinon eteen, suon reunaan. Mies oli kai muissa maailmoissa, koska ei hirveä heti havainnut. Kun sitten otuksen huomasi, päätti raivata hieman ampuma-alaa. Se onnistui ja kolmimetrinen mänty kaatui hirven edestä ensimmäisellä laukauksella.

Vasa kuunteli mikä se siinä narisee ja taipuu suon pintaan, kun samassa iski lyijypää sen kylkeen. Muutama tiedostamaton laukka-askel, sitten voimat uupuivat ojan ylitykseen.

Selitys merkkilaukauksien viipymiseen selvisi. Reinon juostessa kaadolle, putosi lipas huomaamatta aseesta mättäikköön.. Yritti ampua merkit, mutta eihän tyhjä pamahda. Löysi kuitenkin lippaan ja laukaukset kajahtivat. Sitten Reino istahti reppunsa viereen nauttimaan ansaitun oluen.

Siitä me raittiit hirvimiehet löydettiin Reino olutpullo kädessä, puukko veressä ja hirvi ojassa.

Oli se kauheeta katsoo!

Heikki

Kahvikaveri

Syyskuinen päivä oli linnustukseen aivan liian kuuma. Linnut lymysivät tiheikköjen varjoissa ja liikkuivat mahdollisimman vähän. Niitä oli vaikea löytää ja jos sattui kohti kävelemään, ei ampuminen peitteisessä maastossa ollut kovin mielekästä. Tuli kuitenkin aamulla metsälle lähdettyä, mutta reppuun ei ollut tuntikausien kävelystä huolimatta saalista kertynyt. Jalkojakin alkoi jo väsymys painaa, joten kahvitauko oli paikallaan.

Olin silloin kulkeutunut n.400m Iso-Hakolammesta luoteeseen olevien pienten mäennyppylöiden luo ja päätin erään mäen rinteessä levähtää, sekä ottaa vähän palasta. Laskin haulikon kädestäni kanervikkoon, otin kiväärin ja repun selästä ja istahdin rinteeseen. Oli nautinto vetää saappaat jalasta ja antaa auringon lämmön kuivatella sukkia.

Kaivelin eväät esiin ja kaatelin termarista kahvia kuppiin. Katselin vasemmalla Hamusenlammen suunnalla näkyvälle suolle ja hämmentelin sokeripaloja puukon kärjellä.

Kun käänsin päätäni oikealle, meinasi kahvi läikähtää housuille. Vieressäni olevan haulikon alta pyrki vapauteen kohtalaisen kokoinen kyykäärme, jolla tuntui olevan kiire päästä mahdollisimman nopeasti minusta eroon. Viimein se siinä onnistuikin ja katosi hetkessä kanervikon kätköihin. Katselin vähän tarkemmin ympärilläni, mutta ei niitä muita näkynyt. Olihan se onni etten istahtanut sen päälle, olisin voinut saada pureman melko arkaan paikkaan. Join kuitenkin urheasti kupillisen loppuun asti, kokosin kampeeni ja jatkoin tuloksetonta lintujahtia.

Heikki

Pekan toinen jahtipäivä

Olin Sellun Erän hirviporukan jahtipäällikkönä ja alkamassa oli syksyn toinen metsästyspäivä. Määräsin miehille passipaikat Haverinlammen maastoon. Ruotsalaisen Pekka oli liittynyt hirviporukkaan sinä syksynä. Pekan passipaikaksi sattui Haverinsuolle laskeutuvan tienpätkän päässä oleva suon reuna. Lampi oli parin sadan metrin päässä oikealla.

Miehet olivat passissa ja jahti saattoi alkaa. Pienen ajan kuluttua kuului Pekan suunnasta kolme laukausta ja Pekka ilmoitti radiopuhelimella ampuneensa hirven. Olin siinä lähellä ja kävelin katsomaan mikä on tilanne. Olihan siellä tilannetta aivan tarpeeksi, suolla makasi kaksi hirvää ja kolmas juossut sen verran, että oli päässyt kapean suon yli vesakon puolelle. Siinä sitä oli hirvenlihaa jakaa asti.

Silloin ajattelin, että nyt saatiin porukkaan todellinen hirvimies ja osuin siinä aivan oikeaan. Ei ole tarvinnut arviotani Pekasta monien yhteisten jahtisyksyjien jälkeen muuttaa.

Heikki

Varoittava esimerkki

Joitakin syksyjä sitten menimme hirvipassiin Heinämäen tien ja Tiilikkaojen välimaastoon. Naapuriporukan johtaja Oiva Korhonen ilmoitti meille, että joen yli alueellemme oli tullut emä kaksoisvasojen kanssa ja niiden perässä oli heidän hirvikoira. Koska kuuluimme samaan yhteislupa-alueeseen sovittiin, että he tulevat myös meidän puolelle passiin, niin saavat samalla koiransa kiinni mahdolliselta kaadolta. Lunta oli maassa jo kymmenisen senttiä ja lehdet varisseet puista ja pensaista. Ilma oli mitä parhain hirvijahtiin.

Koira tuntui paimentavan hirviä tiiviisti ja sai ne muutaman kerran pysähtymään joksikin aikaa. Kuitenkin ne hiljalleen lähenivät passiketjua ja jännitys alkoi nousta kolmanteen potenssiin. Minä seisoskelin passissa noin seitsemänkymmenen metrin päässä pitkänomaisen suon reunasta. Se oli ihan hyvä passipaikka. Siitä näki suolle ja oikealle melko pitkälle, loivan rinteeseen suuntaan. Ruotsalaisen Annikki oli minusta seuraava vasemmalla ja Soinlahden Sahan hirviporukan mies oikealla.

Näin hirvet jo melko kaukaa. Ne kävelivät rauhallisesti lähellä suon reunaa, poikittain minuun nähden.

Meillä oli käsky ampua vain vasaa ja kuin sen tietäen vasat kävelivät peräkkäin emonsa takana siten, että etummaisesta näkyi pää ja sen jäljessä tulevasta vain takaosa. Seurasin hirvien tuloa ase poskella, odottaen milloin tulisi ampumatilaisuus. Vasemmalla, missä ampumasektorini päättyi, oli vesakkotylvö, jonka taakse hirvet pysähtyivät. Etummaisena kulkenut vasa tuli emänsä takaa kokonaan näkyviin ja silloin katsoin hetken tulleen. Se seisoi vesakon takana, mutta arvelin raskaan luodin sen tavoittavan, vaikka jokin pieni risu väliin sattuisikin. Laukaus kajahti ja vasan etujalat notkahtivat niin pahasti, etten katsonut tarpeelliseksi ampua uudestaan.

Siinä samassa kaikki hirvet säntäsivät pakolaukkaan suon yli, jokea kohti. Katsoin hölmistyneenä niiden perään ja kävelin vesakolle. Verta oli lumella runsaasti ja olin varma, että vasa löytyy lähietäältä kuolleena. Soitin Pekalle ja purettiin passitus. Eräs vetomieheksi "värvähtynyt" Rautavaaran mies huuteli tullessaan; "Missä se hirvi on, että päästään vetämään". Ei ollut miehelle näyttää hirvivainajaa.

Vasa erkani muista hirvistä ja koira taisi mennä niiden perään. Lähdettiin seuraamaan verijälkiä odottaen, milloin hirvi löytyy kyljeltään. Verta tuli edelleen kohtalaisesti, mutta sitten sen määrä alkoi vähetä ja viimein ei tullut enää kuin muutamia tippoja. Vasan jäljet veivät suoraan joelle. Pekka kehotti minua palaamaan ampumapaikalle he seuraisivat pienemmällä sakilla hirveä.

Palailin hiljakseen takaisin ja pätkäilin mielessäni, miksi tässä näin kävi? Tulin siihen tulokseen, että luodin on täytynyt osua hieman paksumpaan oksaan ja muuttaa suuntaa niin paljon tähtäyspisteestä, ettei osunut tappavaan kohtaan. Minulla olisi ollut mahdollisuus jättää ampumatta ja päästää hirvet kulkemaan Annikin passiin. Tulos olisi varmaan ollut parempi.

Näitä pohtiessani kuului joelta laukaus ja pian Pekka soitti meidät kokoontumaan pikitien varteen Kelokoskelle. Siellä kuulumme, että vasa oli uinut joen yli ja jäänyt lepäämään parin metrin päähän rannasta. Siihen Soinlahden porukasta Tolosen Heimo oli sen lopettanut. Minun ampumani luoti oli osunut hirven etulapojen eteen ja lävistänyt lihakset molemmilta puolin sitä.

Vasa oli aika kaukana tiestä ja päätettiin lainata lähellä olevaa Saastamoisen Erän soutuvenettä hirven tien reunaan tuomiseksi. Hyvin operaatio onnistuikin ja Korhosen Oivan porukka sai pitää sen vasan. Minulle tämä oli sellainen opetus, että en varmasti enää ammu hirveä vesakon läpi. Kyllä pitää maltaa odottaa parempaa ampumatilaisuutta ja jättää epävarmat laukaukset ampumatta! Onneksi tässä tapauksessa lopputulos oli kuitenkin hyvä.

Heikki

PIENTÄ KIUSANTEKOA

Olisiko 15-16 vuotta sitten, kun sattui tällainen tapaus. Olin ollut metsällä ja käväisin illansuussa Kariniemessä. Siellä oli melkoisesti porukkaa asettumassa illan viettoon ja saunan lämmitykseen. Laitoin kiväärin ja haulikon nojalleen talon seinää vasten ja siirryin itse sisätiloihin vaihtamaan kuulumisia kavereitten kanssa. Noin tunnin kuluttua päätin sitten lähteä ajamaan kohti Riistavettä.

Seuraavaksi viikonlopuksi olimme vävyajan kanssa lunastaneet metsästysluvat Hiirenjärven lohkolle ja ajelimme sinne teeripaistin toivossa. Kiertelimme minulle hyvin tuttuja metsiä ja saimmekin joitain poikateeriä reppuumme.

Aika lintuja etsiessä oli jo ehtinyt pari tuntia iltapäivän puolelle, kun saavuimme eräälle kumpareelle, jonka alapuolella avautui pieni suolämpäre. Sen reunassa kasvoi muutamia matalia koivuja, joiden latvat yltivät kumpareen laen tasalle. Eräässä näistä koivuista istui nuori "akkateeri", joka kaikessa rauhassa nautti syksyisestä iltapäivästä.

Suoritimme tietenkin hallitun maastoutumisen ja ryömimme sopivan mättään taakse, tarkoituksena siirtää teeri oksalta reppuun. Lintuun ei ollut matkaa, kuin 60-70 metriä.

Olimme kuluneella viikolla hankkineet vävyllä lintukivääriini rinnakkaisluvan ja kuin tilauksesta avautui hänelle mahdollisuus yrittää ensimmäistä lintupaistia kiväärillä.

Reppu mättäälle, siihen ase ja perän taakse mies tähtäämään ja laukaisemaan. Tuki aseelle oli erinomainen, muutama rauhallinen hengenveto ja sitten hengityksen pidättäminen. Tasainen painallus liipasimesta ja luodin lento kohti lintua alkoi. Laukauksella ei ollut juuri vaikutusta lintuun, se venytti hieman kaulaansa, kääntäen vähän päätään. Kehotin kaveria yrittämään uudelleen, tulos ei siitä muuttunut. Kun lintu ei kolmannellakaan yrittämällä reagoinut laukaukseen, vävykoika kieltäytyi jatkamasta panosten tuhlaamista ja ojensi kiväärin minulle.

Ihmettelimme teeren käytöstä ja yhteisellä päätöksellä tuomitsimme sen menettämään ainoansa. Se istui edelleen oksallaan kuin mitään ei olisi tapahtunut. Olin varma, että tuolta matkalta lintu taatusti putoaa ja pääsemme tutkimaan sitä, jos sillä on vaikka jonkinlainen vamma. Otin teeren tähtäimeen ja painoin liipasinta, sama juttu, ei vaikutusta.

Aloin aavistella mistä on kysymys ja otin lukon pois aseesta. Tuin kiväärin hyvin ja kohdistin ristikon teeren kupeeseen. Katsoin sen jälkeen piipun läpi missä lintu istuu. Eipä näkynyt istuvaa teertä. Sitten etsin linnun näkymään piipun reiästä ja katsoin kiikaritähkäimen ristikosta sen näyttämää osumapistettä. Ase näkyi vievän pari metriä ohi linnusta. Sanoin vävyllä, että tällä linnulla oli niin hyvä tuuri, että toivon sen kuolevan vasta vanhuuden heikkouteen. Nousimme ylös mättään takaa ja silloin teeri älysi lähteä lentoon, eikä mikään näyttänyt sen menoa haittaavan. En ole toista niin kesyä teertä koskaan muulloin tavannut.

Kohdistettiin sitten kiikari, eikä se ole sen jälkeen pulaan jättänyt. Vävykoikakin on sillä muutamia lintuja pudottanut. Käydessäni viikkoa aikaisemmin metsällä, olin ampunut kiväärillä kaksi teertä ja tulin niistä joillekin pojista maininneeksi. Ase vei silloin aivan kohdalleen, enkä ollut kolhinut kiikaria sen jälkeen mihinkään. Olen täysin varma, että poiketessani silloin Kariniemessä poikia jututtamassa, joku päätti tehdä pientä kiusaa ja napsautteli kiikarin säädöt pieleen, aseensa nojaillessa talon seinustalla. Ajatteli varmaan näin teettävänsä Savolaisen Heikillä hieman ylimääräisiä hommia metsästyksen lomassa.

Hyvinhän se jekku onnistui, vaikka hieman harmitti metsästyskaverin puolesta. Myöhemmin on tullut naurettua, että kaikkea sitä kaverit keksii.

Heikki

Metsästysreissu tämäkin

Olimme päättäneet "Penan" kanssa eräänä 80-luvun alun syksynä, että lähdemme päiväksi lintujahtiin Itkonjokivarteen ja Hietasuon ympäristöön. Sieltä saattoi hyvällä tuurilla saada metsonkin kotiin vietäväksi. Tarkoituksemme oli startata aamulla hyvissä ajoin kohti Rautavaaraa, koska matka metsästysmaillemme oli varsin pitkä.

Päivän jo kajastaessa itäisellä taivaalla auto kurvasi pihaan ja metsästysretki saattoi alkaa. Yllätyin hieman, kun totesin autossa istuvan kuskin lisäksi toisenkin kyytiläisen, mutta mikäs siinä, tuttu mies samasta "firmasta", kuin me toisetkin. Ihmettelin kuitenkin asiaa sillä tiesin, että hän ei harrasta metsästystä, eikä ole seuramme jäsen. Kaverin ilta oli ilmeisesti mennyt viihteen merkeissä, siksi voimakkaasti tuntui vanha juoma pölähtelevän autossa. Mutta ei hätää, oranssin värisestä Hankkijan muovikassista näkyi löytyvän apu tähän ongelmaan ja hetken päästä auton sisätila täyttyi raikkaan, juuri avatun olutpullon huumaavista, aromaattisista tuoksuista.

Näissä merkeissä matka eteni kohti tavoitetta ja parin pakollisen rakentajennystauon jälkeen olimme onnellisesti perillä riistamaillamme.

Auto parkkiin tien varteen, reput ja aseet mukaan, panosvyö vyötärölle ja saappaan kärjet kohti Itkonjokea. Vilkaisin millaisin varustein kolmas "metsämies" oli taipaleelle lähdössä. Näkyi kaivelevan peräkonttia ja pian sieltä löytyivätkin kaikki tarpeelliset "varusteet". Oranssi muovikassi roikkuikin jo toisessa kädessä ja toiseen käteen tarttui kontista punainen viiden litran muovikanisteri. Sitten hän olikin valmis kohtaamaan erämaan vaarat.

Jokirantaan olisi päässyt Halkokankaan kautta hyvää polkua kulkien, mutta päätimme edetä Honkasuon länsipuolta, koska silloin reitillemme sattuisi useita pienehköjä metsätylvöjä, joissa linnut viihtyivät. Tosin päivästä näytti tulevan melko lämmin ja aurinkoinen, mikä tekee niistä arkoja ja ne saattavat siirtyä vesakoihin ja tiheämpiin metsiin.

Oltiin kuljettu tieltä vain viitisen minuuttia, kun "metsämies" kompastui suon reunassa mättääseen ja polvi pääsi jotenkin vääntymään. Kammettiin kaveri pystyyn ja pidettiin tuumaustauko. Hän kokeili miten jalka toimii ja sanoi yrittävänsä pysyä mukana porukassa. Otti mättäikössä makaavan kanisterin käteensä ja pyöritteli korkin auki. Sitten alkoikin aataminomena lutkuttamaan ja päälle mahtava röyhtäisy. Astia olikin täynnä olutta ja minä kun olin luullut, että siinä on vettä mahdollista kahvin keittoa varten.

Jatkettiin matkaa polvivaivaisen ehdoilla. Matka eteni verkkaisasti, mikä oli hyvä asia. Turha kiire lintumetsällä on "myrkyä" onnistumiselle ja sen seurauksena reppu jää usein tyhjäksi saaliista.

Ei siiven iskuja, ei yhtään lintua missään metsäsaarekkeessa, reput pysyivät lintujen osalta tyhjinä. Kaveri näkyi aristelevan kovasti polveaan, joten päätimme siirtyä lähelle jokivartta ja perustaa sinne "tukikohdan". Katselimme sopivan paikan harvasta männiköstä ja haukkasimme muutaman voileivän samalla, kun suunnittelimme jatkoa metsästyspäivälle.

"Metsämieskin" kaiveli muovikassiaan ja sieltä löytynyt lenkkimakkara alkoi saada kyytiä parempaan talteen, kanisterista olutta kyytipojaksi ja elämä hymyili jälleen. Ehdotettiin kaverille, että jäisi taukopaikalle lepäilemään siksi aikaa, kun me kävisimme hieman kiertelemässä jokivarren metsikköä. Hän suostui tuumaan ilomielin ja sanoi pärjälävänsä vallan hyvin sen aikaa. Sovittiin, että "Pena" kulkee joen ylävirran suuntaan ja minä tutkin alavirran metsikön lintutilanteen, tullaan sitten parin tunnin päästä katsomaan mitä kaverille kuuluu.

Kävelin hyvin hidasta vauhtia välillä kuulostellen ja puihin tähyillen, mutta en löytänyt lintuja. Mihin lie siirtyneet? Jokivarsi on varsinkin metsoille hyvä ympäristö. On vettä, marjoja, suonreunan puolella hakomamäntyjä ja koppeloille metsätylvöissä hyviä pesintäpaikkoja.

Mieleeni muistui eräs hirvipassi tässä aivan lähellä, jossa istuskellessani näin viisi aikuista ukkometsoa yhtä aikaa samassa männynssä hakomassa. Se oli upea näky varsinkin, kun matkaa metsoihin oli vain reilut viisikymmentä metriä.

Ei kuulunut "Penan" suunnaltakaan laukauksia, joten yhtä tyhjä metsä taisi olla sielläkin. Kävelin suon reunaan ja sitä seuraillen palailin kohti leiripaikkaamme. Repun paino ei lisääntynyt loppumatkallakaan, ja panosvyö säilyi yhtä täytenä kuin lähtiessä.

Parituntinen oli kulunut mukavasti rauhallisen liikunnan merkeissä ja satuttiin leirille samaan aikaan "Penan" kanssa.

Katseltiin siinä ympärillemme, koska ilmiselvästi maisemasta puuttui jotain. - Ei näkynyt kolmatta miestä missään! Arveltiin kaverin olevan jossain katselemassa puolukoita tai muuten tutustumassa ympäristöön. Oli ottanut ilmeisesti janojuomat mukaansa, koska kanisteria ja muovikassia ei myöskään löytynyt. Pureskeltiin odotellessa eväitämme vähemmäksi ja mietittiin mitä sitten tehdään jos miestä ei ala kuulua. Puoli tuntia kului, eikä "metsämiestä" näkynyt tulevaksi. Oli pakko ruveta etsimään kaveria.

Huudettiin miestä nimeltä, että salo raikui varmaan kilometrin säteellä. Ei kuulunut vastausta. Maasto oli tässä kohdin tasaista ja hyvin harvapuustoista, eikä vesakkoa lainkaan, joten näkyväisyys oli hyvä. Käytiin joen rantakin tarkistamassa. Ei merkkejä kadonneesta.

Sitten takaisin leiripaikalle ja ammuttiin pari merkkilaukausta haulikolla, jos hän olisi sattunut pahastikin eksymään. Kaikenlaista kävi mielessä.

Taivaalle oli alkanut kertyä pilviä ja tuulenpuuskat toivat vilvotusta lämpöiseen päivään.

Samassa kadonneen miehen arvoitus ratkesi. Tuulenpuuska toi vajaan sadan metrin päässä näkyviin oranssin värisen Hankkijan muovikassin. Kävelimme paikalle ja sieltä kaivattu ja etsitty "metsämies" löytyi vajaan metrin syvyydestä luonnon muovaamasta tasapohjaisesta kuopasta sikeässä unessa, lähes tyhjä olutkanisteri kainalossa ja onnellinen ilme kasvoillaan. Kuoppaa oli mahdoton havaita kauempaa, mutta Hankkija nosti "lipun" salkoon sopivalla hetkellä ja kadonnut pelastui.

Olin sitä mieltä, että metsästys saa tältä päivältä riittää ja yritetään saada kaveri kunnialla tienvarteen. "Pena" oli asiasta samaa mieltä. Käytiin hakemassa kampeet leiripaikalta ja kun aikamme miestä heräteltiin, niin eikö vaan hänessä alkanutkin vähitellen näkyä elonmerkkejä. Annettiin kaverin vähän virkistellä ja vedettiin sitten ylös kuopasta.

Kerrottiin hänelle päätöksestämme jättää linnut tältä päivältä rauhaan ja että lähtö autolle tapahtuu heti. Ei kuulunut vastaväitteitä.

Ehdotin, että kuljemme jokivarren polkua yläjuoksun suuntaan, josta se sitten kaartaa Halkokankaan kautta kohti maantietä. Suo ylittyy pitkospuita pitkin, joten kipeä polvi ei joudu niin koville.

Pääsimme ilman suurempia ongelmia autolle, jossa lastattiin romppeet ja miehet kyytiin. Sitten kohti maalikyliä.

Autossa taisi matkustaa hieman hiljaisempaa porukkaa kuin aamuisella tulomatalla.

10.12.2014

Heikki

HANHIMETSÄLLÄ HAMUSENLAMMEN MAASTOSSA

Elettiin sitä aikaa, kun metsästysalueen raja kulki Hamusenlammen eteläosan ja Rantasuon kautta Tiilikkajärven Rytylahteen. Itkonsuon runsas teerikanta antoi kirpeinä myöhäissyksyn aamuina kiväärimiehelle mahdollisuuden useampaankin lintupaistiin. Riistaa oli huomattavasti enemmän kuin näinä päivinä. Metsähanhet suosivat Rantasuon ja Itkonsuon rimpää syksyisillä muuttomatkoihillaan ja Akonlammen rantamättäät olivat täynnä niiden jätöksiä. Se oli hienoa aikaa metsästäjälle.

Hanhien "kalkatus" oli kuulunut jo jonkin päivän Tiilikkajärven suunnasta. Päätin lähteä kokeilemaan onneani hanhimetsällä. Tavoitteena oli saada vähintään yksi lihava paisti Uudenvuodenaattoa juhlistamaan.

Ajelin aamuvarhaisella Itkon vanhalle pyöräkämpälle ja puuhasin jo lähtöä Rantasuon maastoon, kun paikalle ajoi toinenkin metsämies. Autosta nousi ulos tuttu kaveri. Kuosmasen Erkki oli saanut saman ajatuksen kuin minä ja niin me päätettiin yhdistää joukot hanhien päänmenoksi.

Laskeennuttiin pyöräkämpän kohdalta suon reunaan ja lähdettiin hiljalleen tarpomaan suon vasenta reunaa seuraillen kohti Hamusenlampea. Joitakin riekkoja nousi edestämme siivilleen ja vastalauseita huudellen ne häipyivät heittelehtivällä lentotyylillään silmistämme vesakkojen kätköihin.

Matkaa sopimалlemme "kyttäyspaikalle" ei ollut kuin kilometrin verran, joten olimme hyvissä ajoin perillä. Katseltiin kaikessa rauhassa mihin asetumme, ettei tule laukaistua toisiamme kohti. Hamusenlampi näkyi reilun sadan metrin päässä, sen itärantaa hallitsi reilu metsä. Eteläpäässä työntyi lampea kohti lännestä tiheämpipuustaisen rämeen kieleke. Erkki sanoi etsivänsä sieltä itselleen sopivan paikan. Muu osa lammen rannasta oli avointa suota. Hieman kauempana rannasta suo muuttui heinikkoiseksi, jossa vain muutama kitukasvuinen männyntarrikka ja pajukkorypäs yritti elää sinnitellä.

Itse päätin asettua tarkoitukseeni hyvin sopivan pajukon suojiin. Se kasvoi Erkistä noin 150 metriä Tiilikkajärven suuntaan. Raivasin siihen vähän ampuma-alaa lammen suuntaan ja rauhoitin odottelemaan hanhien tuloa. Niiden aamuksen "torailun" äänet kuuluivat jostain Rytylahten rantasuolta.

Erkki näkyi löytäneen myös mieleisensä paikan, koska oli asettunut paikoilleen muutamien tiheämmässä kasvavien pienten mäntyjen suojiin. Koska hanhet edelleen haastelivat toisilleen oli sopivaa aikaa nauttia kupponen kuumaa ja eväspalaa. Sää oli kohtalaisen mukava tällaiseen metsästykseseen, ei palellut eikä tuultakaan juuri huomannut.

Ensimmäiset teeret olivat myös saapuneet kämpän suunnalla oleviin keloihin ja suhauttelivat heränneeseen päivään. Katselin niitä kiväärin kiikarin läpi ja arvoin matkaa lintuihin olevan yli 300 metriä. Lisää lintuja saapui paikalle ja ne etsivät omat paikkansa kelojen oksilta. Hanhilla tuntui olevan paljon sanomista toisilleen, koska kalkatusta kuului lähes tauotta.

Erkki näkyi nousseen seisomaan ja arvelin hänen hieman oikaisevan selkäänsä, olihan passissa tullut istuttua jo reilut puolitoista tuntia. Vilkaisin teerien suuntaan, koska siellä äänet olivat vaienneet. En tavoittanut kiikariini yhtään teertä ja päättelin niiden laskeutuneen suolle karpalon syöntiin.

Kun katsoin uudestaan Erkin suuntaan, ei miestä näkynyt seisomassa eikä istumassa missään. Katselin kiikarin läpi tarkasti koko rämekielekkeen, täysin tuloksetta. Minun oli pakko tietää missä kaveri on, muuten en uskaltaisi ampua sinne päinkään.

Päätin huutaa hänelle, mutta en saanut kuitenkaan minkäänlaista vastausta. Mieleeni tuli ajatus mahdollisesta sairauskohtauksesta. Kymmenen minuutin kuluttua katsoin parhaaksi lähteä käymään Erkin passipaikalla. Nostin repun selkääni ja olin juuri asettamassa kivääriä sen seuraksi, kun ohitseni lensi haulikon kantaman ulkopuolella parikymmentä hanhea hyvin matalalla aivan Erkin passia kohti. Odotin jännittyneenä haulikon laukausta, sillä jos mies olisi paikalla hän varmasti näkisi linnut varsinkin, kun ne minut havaittuaan äityivät melkoiseen kalkatukseen. Ei kuulunut laukauksen ääntä, räme pysyi vaiti. Ainoat äänet kuuluivat hanhille, jotka tuntuivat olevan melko närkästyneitä ja toruivat estoitta minua aiheuttamastani hässäkästä. Ne näkyivät lentävän pohjoiseen, kohti Naarvansuon rimpä.

En jäänyt haikailemaan niiden perään, koska minulla oli kiire Erkin passipaikalle. Se löytyi helposti, mutta miestä ei näkynyt. Aloin tutkia paikkaa tarkemmin ja aloin etsiä jälkiä. Tulojäljet passiin olivat hyvin näkyvissä, eivätkä poistuvat jäljetkään tuottaneet soisessa maastossa suurta vaikeutta. Seurasin niitä parisataa metriä, jolloin ne yhtyivät meidän tulojälkiin ja jatkoivat kohti pyöräkämpää.

Asia oli aivan selvä. Erkki oli jostain syystä pitkästynyt hanhien odotteluun, tai sitten hänellä oli joku muu meno joka vaati poistumista paikalta. Palailin hiljalleen takaisin ja päivittelin miten lähellä oli, että Erkillä olisi ollut kotiin viemisenään parhaassa tapauksessa kaksikin hanhea. Viitisentoista minuuttia kauemmin passissa ja hanhet matkaisivat nyt Kuopioon Erkin repussa. Toisin siinä kuitenkin kävi. Mietiskelin siinä pienen tovin ja päätin palata passipaikalleni pajukon kätköihin. Tunnin verran siellä istuisin, sitten olisi kanalintujen vuoro.

Lähdin ylittämään avointa, melko pitkää heinää kasvavaa suokaistaletta ja päästyäni sen puoliväliin huomasin metsikön takaa Ryttylahdelta minua kohti lentävän hanhiparven. En ehtisi pois suolta niiden

huomaamatta, joten oli pakko sukeltaa vatsalleen heinikon sekaan. Reppu ja kivääri olivat selässäni ja vaikeuttivat tilannettani.

Samassa hanhet olivatkin jo laskeutumassa suolle. Korkea heinikko päättyi minusta noin viidentoista metrin päässä ja katsoessani varovasti heinien lomasta totesin lähimpien hanhien olevan heti siinä. Kahdella korkeammalla mättäällä seisoivat "vartijat" kaula pitkällään ympäristöä tarkkaillen.

Tilanne oli melko hankala. Tein kuitenkin mielestäni takuuarman suunnitelman. Keinottelen varovasti kiväärin ja repun selästäni ja ammun repun päältä tukien toisen vahtijan. Sitten sieppaan haulikon, nousem polvilleni ja "teloitan" kaksi muuta. Näin minulla on mahtava saalis kotiin viemisinä. Passaa silloin kutsua hanhipaistille isompikin joukko ystäviä.

Nyt oli toimittava äärettömän varovasti. Taittelin repun moneen kertaan saadakseni kyynärtuen ja aseensa korkeammalle. Ei auttanut, kiikarista ei näkynyt kuin heiniä. No kyllä kahdessakin hanhessa olisi tarpeeksi syötävää. Kivääri pois ja haulikko käteen. Työnsin varmistimen pois päältä ja kiepsahdin polvilleni. Tähtäsi ja vedin liipasinta, mitään ei tapahtunut, se ei liikkunut mihinkään. Käytin nopeasti varmistinta päällä, sama juttu.

Hanhetkin olivat kuin halvaantuneita, mutta viimein alkoi valtava siipien läiske niiden pakorefleksien lauessa. Viritin haulikon kiireesti uudelleen ja ehdin vielä yrittää lähintä pakenijaa. Minulla ei lauennut haulikko eikä pakorefleksi, muutama raskas kirosana kuitenkin. Siellä lensivät hanhipaistit sekasortoisena parvena pois meidän juhlapöydästä, samalla kiroten minut ties minne.

Näin meni Erkin ja minun suuria mahdollisuuksia täynnä ollut hanhen metsästys. Hanhille ei aiheutettu höyhenen vertaa vahinkoa, korkeintaan vähän sydämen tykytystä. Keräsin kampeeni ja aloitin pitkältä tuntuneen kotimatkan.

En ollut haulikolleni vihainen, vaan vein sen asetohtorille tutkimuksiin. Tohtori kyseli minulta potilaan oireista ja paikallistettuaan taudin aiheuttajan, korjasi sen odottaessa.

Metsästyskumppanini joka tänä syksynä täytti 44 vuotta, on tämän tapauksen jälkeen pysynyt terveenä ja se on tuottanut minulle monia ilon hetkiä syksyisillä eräreissuillani.

Kaavilla lokakuussa 2015

Heikki

PILKKIMATKA KUUSAMOON KEVÄLLÄ 1986

Sellun Erän porukka on tehnyt historiansa aikana melko paljon matkoja Viroon ja ainakin yhden matkan Ruotsiin, Vindeln-joelle.

Tämä juttu kertoo kuitenkin kotimaan pilkkimatkasta, joka suuntautui Kuusamoon keväällä 1986. Mukana oli myös muutamia Erään kuulumattomia Sellulaisia ja perheenjäseniä.

Matkaan lähdettiin perjantaina töitten jälkeen ja perille saavuttiin illalla yhdeksän maissa. Kuski käytti kaasujalkaa niin raskaasti, että heikkohermoisempia alkoi jo hirvittää. Vähän ennen Ämmänsaarta virkavalta sitten pysäytti kyydin ja kirjoitti kuskille kohtuullisen maksumääräyksen liiallisesta kiireestä. Kerättiin kuljettajaa lohduttaaksemme porukalta kolehti sakon maksamiseen ja käytiin paikallisessa pubissa ottamassa yhdet rohkaisut loppumatkaa silmälläpitäen. Eikä se vauhti siitä hiljentynyt, joten ratkaisumme oli aivan oikea. Majapaikan pihaan johtaneella kapealla peltotiellä linja-auto lipsahti sitten kävelyvauhdissa ojaan. No, nousihan se sieltä viimein, kun talon isäntä vähän traktorilla avitti.

Kämppiä oli vuokrattu useampia ja eri kokoisia. Pari sellaista yhteismajoitustupaa, mutta joukossa oli myös useampihuoneisia majoja, joissa oli pari vuotta huoneessaan. Ukkomiehet, joilla oli aviosiippa mukanaan, aikoivat rahdata kampeitaan näihin viimeksi mainittuihin huoneisiin. Oltiin vielä siihen aikaan melko viriilissä kunnossa ja ajateltiin, että tästähän riemu ratkeaa.

Ei se kuitenkaan niin mennyt. Matkajohtajana toimi Saarmannin Topi, joka löi suunnitelmillemme julkisen tenän ja romutti ukkomiesten meiningit. Siinä sitä seisoivatuvassa hölmön näköistä porukkaa kassit ja "rensselit" käsissään useampia äijiä. Ei auttaneet pyynnöt ei selitykset, Topi oli järkkymätön. Sinne häipyivät vaimot ja muutkin naiset, piti alkaa katsella sängyn paikkaa yhteismajoituksesta. Otettiin muutamat herrasmies punssit ja pohdittiin mikä oli syynä tähän järjestelyyn, mutta ei se meille selvinnyt sinä iltana.

Tuvassa vasemmalta: Asikaisen Kalevin vaimo Tyyne, Savolaisen Raija, Tiilikaisen "Mira", Hartikaisen Martta, Pulsan Oili ja "Pörrö".

Seuraavana aamuna, kun oltiin lähdössä pilkille, kuultiin naisilta, että Topi peijooni oli käpsehtinyt myöhemmin illalla kolkuttelemaan naisten puolen ovelle, varmaankin toiveena saada iltakahvit snapsien kera. Oli helkkari onnistunutkin puhumaan itsensä sisälle, istunut juttelemassa pitkän tovin, mutta kuivin suin piti kuitenkin pois lähteä. Me ukkomiehet oltiin siitäkin vähästä mielissämmme.

Lähdettiin pilkille Kuusamojärvelle. Sohjonsekaista vettä oli jäällä mahdottomasti, ja varsinkaan naisten lyhyempivartiset saappaat eivät meinanneet millään riittää. Osa jäikin pilkkimään mökkirannan tuntumaan. Kala söi kohtalaisesti, ahvenetkin olivat mukavan kokoisia paistikaloja. Siikojakin saatiin, minunkin "siippa" sai useampia, kun laittoi pilkkiin toukan sijasta tupakan filteristä kuitutupsun. Sitten hänelle sattui kammottava takaisku, iso kala meinasi viedä pilkkivavankin käsistä. Viimein siima katkesi ja kala, joka ei suostunut tulemaan edes pilkkiavantoon, vei pilkin ja pitkän pätkän vahvaa siimaa mennessään. Kyllä meitä tapauksen nähneitä harmitti vietävästi onkijan huono onni. Kalan lajista käytiin keskustelua pitkään, mutta mistäpä sen tiesi mikä se oli. Se oli kuitenkin varmaa, että kookas kala pääsi karkuun.

Pipopäistä joukkoa vasemmalta: Komun Reino, Liljan Heikki, Pulsan Oili, Saarmannin Topi, Tiilikaisen "Mira", Asikaisen Tyyne. Itse olen lippalakki päässä. Repun tutkijaa en tunnista, mutta saattaa olla Asikaisen Kalevi.

Istuttiin siinä iltaa ja päiviteltiin olosuhteita jäällä. Päivä oli ollut niin raskas, että moni alkoi jo melko varhaisessa vaiheessa iltaa katsella sängyn suuntaan. Olihan jäällä "rehjustettu" koko päivä ja ruokailu juomineen, sekä yliannostus happea vaativat veronsa. Valpastuin yöllä johonkin aikaan, kun jostain kuului ihmeellistä korinaa. En kuitenkaan noussut asiaa tutkimaan, vaan käänsin kylkeä ja jatkoin unia.

Aamulla odotti melkoinen yllätys, kun mentiin rantaan. Vesi ja sohjo oli hävinnyt jäältä melkein kokonaan ja loputkin saivat kovaa kyytiä imeytyessään pilkki- ja uveavantoihin. Siitä se koriseva ääni oli lähtöisin. Olihan eri mukava lähteä jäälle, kun voi huolettomasti kävellä pelkäämättä saappaan varren riittävyttä. Piti kuitenkin olla tarkkana, koska uveavannot olivat suurentuneet huomattavasti ja kairatut reiätkin olivat kaksinkertaistuneet kooltaan. Kalat olivat tainneet säikähtää yöllistä mekkalaa, eivätkä käyneet niin hanakasti pilkkiin.

Ihmeteltiin mitä ihmeen mustaa töhkää jäällä oli, kunnes selvisi, että se oli Muurmanskin ja Kuolan niemimaan teollisuuden piipuista lähtöisin ja ilmavirtauksien mukana kulkeutunut suomalaisten ja Suomen luonnon riesaksi.

Neuvostoliittolaista saastetta!

Ennen paluumatkalle lähtöä saatiin vielä seurata, miten yksi kalastaja vetää talvinuottaa. Siinä ei tehty yhtään ylimääräistä liikettä. Kaikki sujui, kuin "elokuvissa", niin nuotan lasku kuin vetokin. Todellista ammattimiehen toimintaa ja muikkuja tuli.

Kuopioon oli kuitenkin lähdeittävä. Kotimatka sujui ilman kommelluksia ja vaikeuksia. Retki oli ollut varsin mielenkiintoinen ja mieleen jäävä, "kiitos siitä topakalle matkanjohtajalle". Ei me Topille kaunaa kannettu, todettiin vaan nauraen, että aika "epeli" matkanjohtajaksi.

Heikki

TEHDASVIERAILU

Sellun Erän johtokunta päätti kokouksessaan 03.03.1995, järjestää seuran jäsenille tutustumiskäynnin Finlandia-Uistimen tehtaalle Asikkalan kuntaan. Matka toteutui 25.03-95.

Finlandia -Uistin Oy:n tuotantolaitos on Riihilahden kylässä, Kalkkisten seudulla. Yhtiö on perustettu v.1963, jolloin veljekset Hannu ja Kalevi Kangas kehittivät Nils Master tuotemerkit. Yhtiö hankki omistukseensa v.1978, Tage Tysklind`in v.1940 kehittämän BETE tuotemerkin. Tuotantolaitoksen tilat sijaitsivat ainakin meidän siellä vieraillessa, vanhassa suuressa puurakennuksessa, joka oli luultavasti vanha kansakoulu.

Tutustumiskäynnille osallistui 23 henkilöä, joista useimmat ostivat useita uistimia kotiin viemisiksi. Valmistajalta saimme paljon arvokkaita uisteluvinkkejä. Vastaanotto ja opastus oli ryhmäämme kohtaan hyvin ystävällistä ja mukavaa. Vierailuaika kului liiankin nopeasti, mutta Hartolassa odottava, yhtiön sponsoroima ruokailu pakotti meidät lähtemään kotimatkalle. Linja-auton kuljettajana oli sama kaveri, kuin Kuusamon matkalla keväällä 1986 ja vauhtia piisasi.

Heikki

PIENIMUOTOINEN VAELLUS KOPSUSJÄRVELLE JA SUOMUNRUOKTULLE

Olimme vaimon kanssa ajelleet hyvän ystävämme, entisen Sellulaisen, Saastamoisen Matin upealle hirsimökille Saariselän Kakslauttaseen, Väliojan varrelle. Tarkoituksenamme oli viettää muutamia päiviä Matin vieraana ja jatkaa sitten matkaa Norjan puolelle Altaan. Vaellusvarusteet oli otettu onneksi kuitenkin mukaan, sillä yht' äkkiä tuli mieleen, että jospa muistutettaisiin olkapäitä ja selkää miltä rinkan paino tuntuu. Ei se päätöksen teko pitkiä miettimisiä vaatinut.

Mutta minne ja mitä paikkoja katsomaan?

Kopsusjärvi -, nyt on sen vuoro. Miten se on aina jäänyt katsomatta, vaikka kartta suorastaan kutsuu sitä tavoittelemaan. Paljon siitä on kuullut, kaikki sen nähneet ovat sitä ylistäneet. Pian mekin!

Oltiin yötä tässä upeassa, avarassa mökissä, itse isäntä seurana. Muisteltiin menneitä ja paranneltiin saunan päälle vähän maailmaakin. Nyt on jo rinka tukevasti selässä, Raijalla ja minulla. Painoakin on, mutta niin pitääkin. Tästä se alkaa. Välituvanojasta yli ja kapeaa tieuraa kohti tavoitetta. Vähän nolottaa tämä tällainen meno, kun on tottunut kartan ja kompassin kanssa omia reittejä kulkemaan, mutta hyvähän tässä on astella mukavaa männikkökangasta,

Välituvanoja näyttäytyy oikealla ja Vuomaselän ylänneet sen takana. Nytkö jo ollaan puomilla? Tästä eteenpäin on jokaisen kuljettava jalan, vain poromiehet ja kansallispuiston työntekijät saavat ajaa mönkijöillä työhön liittyvissä tehtävissään. Välituvanvaara jää selän taa ja edessä on vedenjakaja. Tästä lähtee eräs Tankajoen latvahaaroista kohti laajaa Peselmäapaa, jonka takana Varpupää kohottaa lakeaan.

Vettä purosta kenttäpulloon ja taipaleelle. Kylläpä meno maistuu, maisemat "vilistävät" ohi ja tupsahdamme laavulle haukkaamaan palasta. Tuossa kilometrin päässä vasemmalla olisi Orposenkuru, ehkä hyvinkin katsottava paikka, mutta nyt ei ole orpo olo, vaan rinnassa vapauden ja kulkemisen riemua. Pieniä puroja ylitellään ja maasto alkaa kohota. Palkispää, Peurapää ja rakkakivinen Terävänkivenpää näyttävät kaljut lakensa. Miksihän tuli sipaistua omaa päälakea? Reilun rupeaman jälkeen avautuu maisemaa hallitsemaan Kopsuspäitten ja Kopsusselän massiivinen, kaakkoon laskeutuva tunturiryhmä.

Nyt on ihan pakko ottaa rinkat selästä ja ihaila maisemaa. Otan kiikarin esiin ja katselemme tunturien yksityiskohtia.

Raija ne huomasi. Neljä suurta lintua, jotka majesteettillisesti liitelivät tunturirinteen nosteessa. Maakotkia! Kaksi isompaa emolintua ja todennäköisesti niiden lentotaidon oppineet poikaset. Näkyi selvästi, kun ne siivenkärkien sulat harallaan ja pyrstö levitettynä kiertelivät saalista etsien, tai ehkä vain lentämisen ilosta.

Jalkapohjia kuitenkin jo polttaa. Poluksi muuttuneen kulku-uran maasto alkaa hiljalleen laskeutua ja Kopsusoja vasemmalla liittyy matkaseuraksi ja -oppaaksi. Vain muutamia kilometrejä enää. Loppusuora, kirivaihe. "Kuka sanoi että askel painaa jo, olen kevyt kuin sudenkorento".

Ja äkkiä se on edessämme iltapäivän häikäisevässä auringonvalossa. Seisomme hetken aikaa hiljaa sanattomina, varoen rikkomasta tätä lumoavaa hetkeä. Siinä se on, välkkyen sinisenä kuin safiiri, monimuotoisena, saarineen ja lahdelmineen. Itärannan kalliopahta putoaa syvyyteen, vastakohtana hiekkarannoille ja metsäisille niemille.

Nattaset, nuo salaperäiset saamelaisten ammoin palvomat tunturit, piirtyvät terävinä ja uljaina silmiimme Sompion erämaan keskeltä, taustanaan Seinätunturin rauhallisempi laki.

Viimein maltamme kuitenkin laskea rinkat harteilta ja rauhoittua istahtamaan. Nostamme kuitenkin tulipaikalta pölkyn pätkät järveen laskeutuvan hiekkarinteeseen reunalle ja istumme siinä pitkän tovin, lepuuttaen silmiämme ja hartioitamme. Näkymä edessämme on varmasti eräs kauneimmista mitä kotimaamme luonto meille suomalaisille tarjoaa.

Näkymästä ei ole saada tarpeekseen, se rauhoittaa ja saa tuntemaan suurta kunnioitusta luontoa kohtaan.

Vatsakin alkaa vaatia osansa ja hetkessä on hyvältä tuoksuva kahvi keitetty. Sen kanssa tuhtia evästä ja jälkiruokana suklaapatukka. Etsimme sopivan varjopaikan teltalle ja pystytämme sen pientä lepohetkeä varten. Unta ei tarvitse kauan maanitella.

Parin tunnin kuluttua teltta kasaan ja siirrymme muutaman sadan metrin matkan kodalle. Katselemme maisemaa siltä suunnalta ja tasolta. Suunnitelmana on kuitenkin yöpyminen Suomenruoktulla, joten rinkat selkään ja matkaan.

Kohta on edessä kaunis Tammakkolampi ja sen pohjoisrannalla pieni kelokämppe. Tulipaikalla savuaa nuotionpohja, mutta kämppe on lukossa eikä asukkaita näy. Polku vie eteenpäin ja sivuutamme pieniä kirkasvetisiä lampia, joiden pohjan jokainen yksityiskohta näkyy selvästi. Maasto alkaa nousta yhä jyrkemmin ja vaatii useamman levähdyksen ennen ylöspääsyä.

Vastaamme tulee kaksi tummakulmaista poromiestä, suopungit vyyhdettynä olkapään ja rinnan yli, leukut vyöllä heiluen. Toisella selässä kulunut sotilaskivääri ja toisen kupeella puukotelossaan vanha "Ukko-Mausser" pistooli. Annettiin suosiolla miehille tietä ja tervehdittiin kättä nostamalla. Eipä nuo joutaneet vastaamaan tällaisille etelän "reppuselkäturisteille", vaan jatkoivat ripeää kulkuaan, ilmeisesti Tammakkolammen porokämppele.

Raskaan nousun jälkeen on pieni tauko paikallaan. Laskemme rinkat selästä ja korvaamme kuluneet kalorit repun sivutaskuun valmiiksi tehdyillä voileivillä ja kirkkaalla hyvänmakuisella purovedellä. Kun katselemme tulosuuntaamme päin, on todettava vaivannäön kannattaneen. Näköala on upea. Nattaset ja laaja aapa-alue kaakossa, palkitsevat vaeltajan.

Jatkamme matkaa ja alamme laskeutua Suomujokilaaksoon, joen latvaosiin. Laskeutumisen kanssa on oltava tarkkana, sillä rinne on pitkä ja kohtalaisen jyrkkä. Se rasittaa voimakkaasti jalkalihaksia. Niinpä on syytä pitää asento hieman takapainoisena, katse tiukasti jaloissa ja näin varoa kompastumasta raskaan rinkan kanssa.

Saavumme onnellisesti Suomujoen rantaan ja kohta tulemme vanhalle kultamiesten v.1935 rakentamalle, vuosien saatossa paljon nähneelle ja kokeneelle kämppele. Siellä ei enää saa yöpyä, koska se on museoitu. Kun astuu sisään ja istahtaa penkille, ajatukset alkavat väkisinkin lentää vuosikymmenien taakse. On kuitenkin kahlattava Suomen yli ja pian olemme uuden Suomenruoktun pihassa.

Nostamme rinkat selästämme ja istahdamme kämpän seinustan penkille. Yksi vaeltaja ainakin on paikalla, koska rinkka on nostettu seinälle. Emme kuitenkaan malta heti mennä sisälle, vaan katselemme Suomujoen latvapuolen vesien välkkyvää virtausta kämpän kohdalla. Sitä miettii kuinka pienistä, olemattomista puropahasista se saa alkunsa.

Se kasvaa tunturien rakkaisista rinteistä ulos työntyvistä kirkkaista ja kylmistä vesistä. Vintiläojan, Mukkavaaranojan, Tuiskujoen, Sihtiojan, Hikiojan, Paasjoen, Muoravaarakkajoen ja satojen pienien purojen kokoamien vesien myötä siitä on tullut vuolas virta, joka purkaa tunturialueelta kokoamansa vedet ennen Venäjän rajaa Raja-Joosepissa, mahtavaan Luttojokeen, päätyen aikanaan Jäämereen. Veden ikuinen kierto on täällä silmiemme aistittavissa.

Veden virtauksen unettava, vaimea kohina, saa mielen kuin hypnoosin valtaan. On vaikea palata "arkeen".

Puramme kuitenkin rinkoista makuualustat ja -pussit. Viemme ne sisälle, jossa ennen meitä tullut vaeltaja on syömässä. Tervehdimme ja vaihdettuamme muutaman sanan siirrymme tulipaikalle iltakahvin keittoon. Kahvi maistuu ja onnellinen raukeus täyttää meidät. Olemmeko täällä, onko tämä totta? Käki kukkuu lähes tauotta, joten elon päiviäkin pitää uskoa kai vielä riittävän.

Outoja nämä lapin kädet. Olen kuullut niiden kukkuvan elo- syyskuussakin ja aukealla tunturialueella, missä ei juuri istumapuuta löydy, ne ovat kukkuneet hyvinkin pitkiä jaksoja lentäessään. Tällaisen tapauksen olen nähnyt ja kuullut vuosien varrella ainakin kolmesti, Kuikkapäällä, Anteripäällä ja Vuomapäällä.

Päivän vaikuttavat kokemukset ja taivalluksen rasitukset vaativat veronsa ja kohta kämpän laverilta kuuluu kolmen vaeltajan hengityksen ja unen äänet. Kämpän haltijatonttu "meänteis" katselee hymyillen ikkunasta ja toivottaa mielessään vieraille hyvää yötä.

Heräämme hiljaisiin ääniin, kun kämppekaverimme, ehkä kolmekymppinen mies, tekee pöydän ääressä aamupalaa. Kysyn häneltä minne matka tästä eteenpäin ja kuulen suunnan olevan kohti Kiilopäätä. Sieltä

sitten linja-autolla Sodankylän kautta Savukosken Marttiin, jossa hänen autonsa on ja josta oli vaelluksensa pohjoiseen, kohti Saariselkää, viikko sitten aloittanut.

Nostan mielessäni miehelle hattua, koska matkaa sieltä Suomujoelle kertyy huimasti ja laajojen aapasoiden sekä luonnontilassa olevan korpimaaston takia se on monin paikoin hyvin vaikea ja raskas kulkea. Siihen vielä painava rinka selkään ja yksin taipaleelle. - Kova "jätkä". Toivottelemme hyvät jatkot ja niin olemme kahden kämpän isäntiä.

Vietämme siinä viilenevää päivää ja käymme kokeilemassa kalaonnea alajuoksun puolella. Näimme kyllä muutamia kaloja, mutta ei niille kelvanneet etelän eläjien tarjoukset. Raija kahlailee vedessä ja tutkii joen rantasomerikkoja, haaveenaan löytää korukiviä.

Tunnin kuluttua, ollessamme jo pois lähdössä, hän huutaa minut luokseen ja näyttää löytämänsä "aarretta". Se onkin katsomisen arvoinen. Jääkylmän veden kohmettamien sormiensa välissä on halkaisijaltaan n.2.5-3 mm oleva, lähes täydellisen pyöreä korukivi. Se on väriltään vaaleansininen ja olen tunnistanut sen turkoosiksi. Kivi olisi sellaisenaan valmis kiinnitettäväksi vaikkapa sormukseen. Minulla on aina taskussa tiiviissä muovipussissa tulitikkuaski ja päätämme laittaa kiven askiin. Seisomme edelleen vedessä ja Raijan ojentaessa kiveä kohti askia, lipsahtaa se hänen tunnottomista sormistaan takaisin jokeen. Se häviää jonnekin karkean soran ja kivien sokkeloihin, emmekä löydä sitä enää. Vaimoltani ei ole itku kovin kaukana, mutta ajattelimme lopulta, että eihän se meidän ollutkaan, vaan joki otti omansa takaisin.

Palattuamme kämpälle huomasi väen lisääntyneen ja pystytimme teltan tasaiselle kankaalle. Ilma viilenee yhä ja alkaa sataa. Siirrymme takaisin kämppään koska tilaa vielä on.

Lähden vielä myöhään illalla koettamaan kalaonnea, Raija jää kämpälle. Kuljen pari kilometriä Suomua alas ja yritän houkutella harjuksia ottamaan perhoon. Turha toivo, ei näy yhtään tuikkia koko matkalla. Nopea säätilan muutos kylmän suuntaan on saanut kalat passiivisiksi.

Takaisin tullessani minulle tulee vaststamaton tarve kahlata Suomen yli vanhalle kämpälle. Se aivan kuin kuiskii; "Tule tänne, kuule tarinani". On pakko laskea kalavehkeet käsistään ja sillittää seinähirsien tummunutta pintaa.

Astun sisälle hämärään tupaan. Totuttelen hetken silmiäni hämäryyteen ja istahdan laverin reunalle. Kun olen saanut ajatukseni rauhoittumaan, suljen silmäni ja tupa alkaa kertoa tarinaansa.

Mieli luo kuvia karaistuneista, parrakkaista miehistä, jotka päivän kääntynyt iltaan istuvat pöydän ääressä ja juttelevat harvukseen, mustaa kahvia pinttyneistä kuksista ryystäen. Ohitse kulkee suuria toiveita täynnä olevia kultamiehiä, joista moni ei ehkä koskaan löytänyt, tätä himoitsemaansa metallia. Raskaat reput harteillaan he katoavat kairan kätköihin etsimään omaa eldoradoaan. Vaskoolit kolkkavat vasten lapioita ja hakkuja, mutta virran kohina peittää pian niiden äänet ja tulipaikalta nouseva hento savu jää ainoaksi merkiksi heidän käynnistään.

Tuossa lepäilee metsästäjiä, jotka ovat turhaan koko pitkän päivän yrittäneet tavoittaa kevätulien herättämää ja pesästä karkottamaa kontiota. Nyt he keräävät voimia ja odottavat, että yö kylmäisi hangen suksimiestä kantavaksi ja poronvasojen surma tulisi kaadettua.

Sodan äänet ovat kantautuneet kairaankin. Siinä pitävät taukoa vakavaimiset nuoret sotilaat päälliköineen, yrittäen tavoittaa Laanilassa tuhotöitä tehneet vihollisen partisaanit, kostaakseen siviilien surmat. Erämaa on kuitenkin laaja ja takaa-ajoon on päästy vasta tuntikausien jälkeen. Nyt he lähtevät jatkamaan tehtäväänsä, kokeneen jäljestäjän pyrkiessä tulkitsemaan rajan taakse suuntaavien vihollisten kulkureitilleen jättämät jäljet.

Poromiehet työstään väsyneinä ovat kaivautuneet porontaljojensa alle ja näkevät unia Saanoista ja Maaret'eistaan. Mustan noen peittämä kolhiintunut kahvipannu roikkuu sivuun kääntetyssä piisin keitinsalossa. Tuvan täyttää pikiöljyn ja kuivamassa olevien vaatteiden raskas tuoksu. Koirat makaavat mökin edustalla kuin kiepissä, häntä käännetyinä kirsun ja silmien peitoksi.

Ulkona, välkkyvän virran rannalla istuu A.E. Järvinen maalaamassa akvarellejaan, syksyn ruskan loimutessa suurenmoisessa väriloistossaan. Tuvasta tulee ulos iäkäs lapin mies ja käy koukkaamassa vettä kahvipannuun. Kelomökin seinustalla roikkuvat reppu ja kivääri, kuin odottaen käyttäjänsä.

Nyt saapuvat ensimmäiset reppuselkäiset vaeltajat. Leveät puusukset on nostettu kämpän seinustalle ja nuotiolla häärii muutama retkeilijä ruuan teossa, kahvipannun odottaessa pääsyään keitinsalkoon. Jotkut heistä ovat pitkän hiihdon uuvuttamana lepäilemässä mökin makuulavereilla.

Matka jatkuu nukutun yön jälkeen kohti Saariselän sydäntä, Luirojärveä ja alueen valtiasta, mahtavaa Sokostia.

Ihmiset tulevat ja menevät. Hirsinen kelokämpä elää omaa elämäänsä kairan keskellä. Ihmisen elämä on kuin häilähtävä varjo tunturin rinteessä, kohta se on poissa ja muistaako sitä kukaan?

Havahdun, kun joesta nouseva usvan kieleke huojauttaa ikkunan edessä. Nousen penkiltä ja kävelen mietteissäni toiselle kämpälle.

Sää kylmenee edelleen ja vaeltajia alkaa hakeutua yhä enemmän kämpän suojiin. Nyt tuli kolmen pikkupojan, heidän vanhempinsa ja isovanhempien ryhmä ja asettuu taloksi. Tuossa tulee yksinäinen kulkija. Vauhti on aivan mahdoton. Malttaa kuitenkin sen verran hidastaa, että vaihtaa muutaman sanan jonkun toisen vaeltajan kanssa. Tuttu mieshän tämä onkin, pappismiehiä ja matka taitaa käydä Matin mökille. Mutta tuolla jo menee. Rinkka saa kovaa kyytiä harteilla ja muovikassi heiluu kädessä kävelyn tahtiin. Valkoinen lippalakki on viimeinen havainto kulkijasta, polun mutkan ja pensaikon nielaistessa miehen näkyvistämme.

Siinä kuhinassa tultiin jotenkin yön vanhaksi. Katseltiin aikamme vilkasta meno - paluu liikennettä. Todettiin, että tällainen hulina saa meille riittää ja päätettiin hypätä paluukyytiin. Nostettiin rinkat harteille ja Suomusta yli paljon kuljetulle polulle. Siinä sitä menttiin monta kokemusta rikkaampana.

Katselin välillä edellä kulkevan aviosiiipan menoa. Tiesin, että joka askeleella kipu iskee jalkoterään ja nilkkaan, nousten siitä ylös selkään. Ei kuulu valituksen sanaa. Katseemme kohdatessa vain hymyä. Ihmeellinen nainen.

Vastaamme alkaa tulla nuoria iloisia vaeltajia, tyttöjä ja poikia, suuntana ilmeisesti Luirojärvi. Antoisaa vaellusta heille.

Nämä maisemat ovat meille läpikotaisin tuttuja, joten tämä noin viidentoista kilometrin matka Kiilopäälle sujuu rutiinilla.

Siinähan se onkin. Soitan taksin ja ajamme sillä komeasti Matin mökille. Olipa siisti tupa, näki selvästi, että edellinen lähtijä ei ollut kuka tahansa. Erämaan "kukkiakin" maljakossa pöydällä. Saunottiin tämän "minivaelluksen" hiet pois. Ulkona +2 astetta ja sataa räntää.

Asuttiin ja odoteltiin pari päivää sään lämpenemistä ennen Norjan retkeä.

Heikki

18.01.2014

LEHTIEN PALSTOILLA

Sellun Erä on saanut toimintansa aikana jonkin verran palstatilaa paikallisissa sanomalehdissä. Varsinkin seuran tekemä riistanhoitotyö on kiinnostanut toimittajia useampaan otteeseen. Olen kopioinut näille nettisivuille nämä pari juttua toiminnan alkuvuosilta, muistutuksena nykyiselle jäsenistölle silloin tehdystä uraauurtavasta työstä riistakantojen hyväksi. Kuten useimmat meistä tietävät, tämä toiminta on vuosien kuluessa hiipunut melko vähäiseksi "näpertelyksi".

Syitä tähän löytyy varmaan useampia, mutta pahimpana pidän kanalintujen talviruokintaan soveltuvien soiden puuttumista nykyisiltä metsästysalueiltamme ja siitä johtuvaa metsästäjien aktiviteetin vähenemistä riistanhoitoa ajatellen. Pitäisi pyrkiä löytämään pikaisesti uusia riistanhoidon muotoja. Meidän olisi ymmärrettävä, että yhteiset riistanhoitoretket ovat myös tärkeä osa metsästysharrastuksen tarjoamaa sosiaalista kanssakäymistä.

Joitakin Sellun Erän jäsenten kirjoittamia eräaiheisia tarinoita on myös julkaistu Savon Sanomien "Eräpoluilta" palstalla. Muistelen, että radiokin olisi tehnyt pienen jutun haastattelun muodossa seuramme toiminnasta, mutta saatan olla väärässä sen suhteen.

Heikki

SELLUN ERÄ hoitaa riistaa

Riistanhoito kuuluu olennaisena osana Savon Sellu Oy:n henkilökunnan eräkerhon Sellun Erän toimintaan. Kerhon jäsenet toteuttavat käytännössä sitä nykyaikana itsestään selvää asiaa, että riistaa on syksyisen metsästyksen vastapainoksi autettava sen vaikeuksissa. Pääasiassa riistanhoito keskittyy vuodenaajoille, jolloin kanalintujen ja jänisten luonnollinen ravinto on vähissä. Tämän tällaisen toiminnan toivoisi jatkuvasti yleistyvän kaikkien luonnonystävien ja erähenkisten ihmisten keskuudessa.

Sellun Erän jäsenet ovat täksi vuodeksi tehneet entistä tarkemman riistanhoitosuunnitelman. Jokaisella kuukaudella on oma toimintaohjelmansa. Käytännössä kerholaisten riistanhoitotyötä on kuitenkin haittaamassa se, että heidän riistanhoitoalueensa sijaitsee Rautavaaralla asti. Joka tapauksessa siellä yritetään käydä niin usein, kuin on mahdollista ja tarvetta riittää. Kerholaiset ovat pystyttäneet Rautavaaran vuokra-alueelleen yhdeksän ruokinta-automaattia, joita hoidetaan huolellisesti. Antimilla käyvät etupäässä teeret. Tammi - helmikuussa on jäniksille viety heiniä sekä kaadettu haapoja ja pajuja pupujen naposteltaviksi.

Tästä eteenpäin riistanhoitotyö jatkuu seuraavalla ohjelmalla:

Maaliskuu: Huolletaan ruokinta-automaatit, paljastetaan sopivia paikkoja lumesta mahdollisimman aikaisen viherravinnon saamiseksi, tehdään telkänpönttöjä ja linnuille sorastuspaikkoja.

Huhtikuu: Huolletaan ruokinta-automaatit.

Toukokuu: Muokataan riistapellot ja lannoitetaan ne.

Kesäkuu - joulukuu: Kylvetään kaura ja rehukaali riistapeltoihin, tehdään Rautavaaralla kerppuja talven varalle, rakennetaan lisää ruokintahäkkeitä ja -katoksia, tehdään linnuille hiekka ja rypypaikkoja, huolletaan automaatit. Lumen tultua laitetaan kerput, rehukaalit ja heinät häkkeihin ja katoksiin.

Sorsasalon hirvet

Savon Sellun omalla tehdasalueella sijaitsevilla metsissä on runsaasti riistaa. Jäniksiä vilisee siellä täällä, jopa hirvetkin viihtyvät alueella. Niitä on nähty juoksentelevan aivan tehtaan liepeillä. Erityisesti massapaalijunia ne seurailevat mielellään. Sellun Erä on ryhtynyt toimenpiteisiin, jotta hirvet viihtyisivät alueella jatkuvasti. Niille on laitettu nuolukivi, jotta komeat otukset voisivat käydä tyydyttämässä suolantarpeensa.

- Toimittaja Raimo Ylinen -

NELJÄS TOIMINTAVUOSI SELLUN ERÄLLÄ

Savon Sellu Oy:n henkilökunnan eräkerhon Sellun Erän neljäs toimintavuosi on päässyt alkuun.

Vuosikokouksessa kerhon puheenjohtajaksi valittiin edelleen Reino Karhu. Sellun Erän jäsenten lukumäärä on jatkuvasti lisääntynyt toiminnan monipuolistumisen myötä; tällä hetkellä jäseniä on liki 80.

Riistanhoidosta, metsästyksestä ja kalastuksesta sekä kalavesien hoidosta kiinnostuneita erähenkisiä ihmisiä siis riittää ilahduttavan runsaasti tehtaan henkilökunnassa.

Riistanhoitoa ja kalanviljelyä:

Sellun Erä on pyrkinyt muutamien vesi- ja metsästysaluevuokrauksien parantamaan jäseniensä mahdollisuutta eräharrastukseen. Niinpä kerholaيسilla on ollut kalastuslupa Riistaveden Kuukanjärvelle yhtiön omien vesialueiden lisäksi. Metsästysalue on vuokrattu Rautavaaralta.

Rautavaaran jahtialueella suoritettiin viime vuonna metsästyksen vastapainoksi vireää riistanhoitoa. Alueen etäisyydestä huolimatta sinne tehtiin kuusi yhteistä riistanhoitoretkeä. Näiden retkien tuloksena syntyi mm. riistapeltoja. Lisäksi maastoon sijoitettiin ruokinta-automaatteja metsäkanalinnuille sekä telkille pesimispönttöjä. Yhteisten retkien ohella ovat myös yksityiset kerhon jäsenet hoitaneet riistaa, joka toimenpiteiden ansiosta onkin selvästi lisääntynyt.

Kalanviljelyä on jatkuvasti harjoitettu tehtaan alueella sijaitsevalla luonnonkauniilla Kuikkalammella. Viime keväänä lampeen istutettiin n. 300 kpl. kirjolohia, joita yhtiöläiset saivat kesän ja syksyn mittaan kalastaa pientä maksua vastaan. Yhtiön omistamilla vesialueilla on haukikanta saatu lisääntymään Sellun Erän toimesta aikaansaadun katurauhoituksen ansiosta.

Sellun erän viime vuoden toimintaan sisältyi myös erilaisia kilpailuja. Kerho järjesti mm. tehtaan omat piikkimittelöt ja lisäksi kilpailuja eri liikelaitoksia vastaan. Savikiekkoja ammuttiin niin ikään kilpailumielessä.

Mitä tänä vuonna?

Sellun erän toiminta tulee tänä vuonna jatkuvasti laajentumaan. Riistanhoitoa jatketaan Rautavaaralla entistä huolellisemmalla ohjelmalla. Työstä tulevat hyötymään etenkin metsäkanalinnut, jänikset ja vesilinnut. Rautavaaran alueen lisäksi kerho yrittää hankkia lisää metsästys- ja riistanhoitoalueita käyttöönsä. Kalastusta ja kalanviljelyä jatketaan tuttuun tyyliin. Keväisiä pilkkiretkiä varten on Sellun Erän suunnitelmassa uusien vesialueiden vuokraaminen. Hauen kuturauhoitus tullaan tänäkin vuonna toimeenpanemaan yhtiön omilla vesialueilla. Kuikkalampeen istutetaan lisää kirjolohia.

Kerhon kilpailutoimintaan sisältyy tänä vuonna pilkkikilpailuja, savikiekkoammuntaa ja uutuutena kesäiset heittouistinkilpailut.

- Toimittaja Raimo Ylinen -

Toimittaja puhuu jutuissaan "eräkerhosta", mutta oikea muoto oli jo tuolloin metsästysseura. Toinen asia, jota saatetaan ihmetellä, on hänen mainitsemansa "kalanviljely". Se on ehkä liian komea nimitys sille sinänsä mielenkiintoiselle, pienimuotoiselle kokeilulle, jossa pyydystettiin kutuhaukia, joiden mäti lypsämisen ja hedelmöityksen jälkeen laskettiin järveen.

Heikki

REINO JA KIVA-PENI

Valtakunnallisesti merkittävin saavutus sellun erän historiassa on pitkäaikaisen seuramme puheenjohtajan Reino Komun Kiva-Peni-koirallaan v.1970 voittama suomen pystykorvien haukkukuninkuus. Se on saavutus, josta vain harva maamme tuhansista metsästysseuroista ja pystykorvamiehistä voi ylpeillä.

Reino on ollut koko metsästyshistoriansa ajan vannoutunut koiramies ja se historia on todella pitkä. Voi vain kuvitella sitä aamujen ja päivien määrää, jonka hän on viettänyt vuosien varrella syksyisessä metsässä, nauttien sieltä kuuluvasta raikuvasta pystykorvan haukusta. Olen ylpeä, että olen päässyt hänen seurassaan kokemaan sen saman tunnelman yhteisillä linnustusretkillämme.

Kiva-Peni on myös päässyt arvokkaaseen saksalaiseen metsästyskoiria käsittelevään kirjaan.

Samana syksynä, eli v.1970, kun se oli voittanut haukkukuninkuuden, vieraili suomessa saksalainen valokuvaaja Margaret Wunsch, joka oli tekemässä kuvateosta metsästyskoirista. Hän halusi perehtyä haukkuvan lintukoiran toimintaan ja paras mahdollinen opastaja oli luonnollisesti hallitseva mestari Kiva-Peni isäntineen. Saksatar kirjoitti kokemuksestaan jutun kirjaan, josta Erkki Panula sen Reinolle suomensi:

Kuten Karjalan karhukoirille, järjestetään myös Suomen pystykorville vuosittain kilpailuja, joissa maan paras lintukoira saa Haukkukuninkaan arvon. Kiva-Peni, uljas metsästyskoira, ansaitsi tämän tunnustuksen v.1970. "On tavaton ilo sanoa tätä koiraa omakseen", lausui sen omistaja, "sellaista onnea ei voi odottaa kahta kertaa elämässä. En tule saamaan enää koskaan sellaista koiraa".

Aamu oli kylmä. Huurretta laskeutui yöllä pehmenneen lumen päälle kiliseväksi jääksi. Nousimme autosta umpeen tuiskunneen metsätien päässä. Peni ojensi kuononsa ilmaan ja pinkaisi juoksuun. Kuljimme välkkyvän satumaan läpi. Korkeitten kuusien välissä oli ruohonkorsia ja pensaita kolkossa huurteessa. Ohuen sumun takaa nousi aurinko ja sen säteet putosivat kuin hopeinen tihkusade jäätyneeseen metsään.

Peni haukkui.

Askeleemme karkottivat teeren. Peni vilkaisi sen perään, tuli sitten meidän luoksemme ja lähti lumi pöllyten juoksemaan kuin tuulen pieksämä tuuliviiri. Lähdimme metsästä. Taivas oli siniharmaa, haaleankeltainen sumu nousi suolle. Peni tuli, tervehti isäntäänsä ystävällisellä tönäisyllä, haukkui lyhyesti metsää kohti ja ampaisi taas tiehensä, vilkaisten kuitenkin nopeasti taakseen, seurasimmeko sitä.

“Se haukkuu”, huusivat kaksi metsästäjää kuin yhdestä suusta, kiirehtivät tiehensä ja hävisivät näkyvistä. Jäin kauas jälkeen. Mutta teeren, mikä sillä kertaa jäi minulta näkemättä, minä sain vielä myöhemmin näkyviin. Iltapäivällä me näimme vielä kolme teertä, mitkä erottautuivat korkean koivun hienosta oksistosta mustina ja terävästi taivasta vasten. Peni ei niitä pelästyttänyt, mutta kameran napsahtaessa ne lensivät tiehensä.

Se oli minun metsästyspäiväni kuninkaan kanssa.

“Miten se on oikein mahdollista”, kysyin siltä. “Löytää lintuja jää- ja lumikelillä, juosta tuntikausia ja haukkua väsymättömästi”? Viisailla silmillään katsoi Peni minua kauan, vilkutti äkkiä silmäkulmaa juonikkaasti; “kirjoitahan vain, siitä on minulle huvia”.

Näin kertoi kokemuksestaan Kiva-Penin vieraana suomalaisessa alkutalven lumisessa metsässä, saksalainen valokuvaaja ja kirjantekijä Margaret Wunsch vuonna 1970.

Heikki

PETOTUTKIJAN MATKASSA

Teimme Rolf Runosen kanssa riistanhoitoretken Kattila-ahon Hietasuolle ja veimme sinne vanhalla Volvo-pakettiautolla mahtavan läjän uudenmallisten ruokinta-automaattien rakennustarpeita.

Päivä oli varsin kuuma ja työ oli raskas tehtäväksi. Saimme homman kuitenkin kunnialla valmiiksi ja jokirannassa suoritetun pesun jälkeen majoituimme kämppään. Päivä oli ehtinyt jo kulkeutua iltapäivän puoleenväliin, kun aloimme kaivella eväitämme esiin. Repuista löytyivät normaalit metsämiehen eväät, lenkkimakkaraa, voileipiä, kahvia jne. Olisivat ne minua tyydyttäneet, mutta Rolf tunnettuna kulinaristina oli sitä mieltä, että tällaiset eväät eivät korvaa kovan työpäivän aiheuttamaa kalorivajetta.

Siitä seurasi vääjäämättä se, että Volvon keula suuntautui kohti maalikyliä, tässä tapauksessa se tarkoitti Rautavaaran kirkonkylää ja sen tarjoamia palveluja.

Kylän ainoa kohtuullinen ruokapaikka oli Osuuspankin talon kellarikerroksessa oleva ravintola. Sinne marssittiin peräkkäin, Rolf tietoenkin etunenässä ja minä siinä vanavedessä. Kapakka oli aivan tyhjä, joten tilaa oli mihin asettua. Runosen luotua tutkivan yleissilmäyksen pöytäjärjestykseen, hän valitsi pöydän, josta näki ilman esteitä koko ravintolasaliin ja keittiön ovelle.

Hetkessä pöytäme viereen ilmaantui paikan naispuolinen hovimestari toivottamaan meidät tervetulleiksi ja ottamaan tilaksemme vastaan. Rolf tutki maailmanmiehen elkein ruokalistaa ja mielipidettäni kysymättä tilasi meille Sveitsin-leikkeet. Hovimestarin kysyessä meiltä, mitä herrat ottaisivat ruokajuomana, Rolf sanoi meidän pysyvän tällä kertaa Wichy-linjalla, koska oli vielä tarkoitus jatkaa työpäiväämme. Hovimestarin mielenkiinto heräsi ja hän tiedusteli Runoselta kohteliaasti, mikä hänen ammattinsa mahtaa olla? Rolf kertoi ammattinsa olevan petotutkija, ja kiertävänsä hyvin paljon ympäri Suomea niissä merkeissä. Minut hän esitteli oppaakseen, joka tuntee tämän seudun maastot ja helpottaa näin hänen työnsä onnistumista. Hovimestari kuunteli silmät pyöreinä ja sanoikin nähneensä minut muutaman kerran syömässä ravintolassa. Sitten hän kiirehti viemään tilaustamme keittiöön. Vilkaistessani hetken päästä keittiön suuntaan, näin oven lasin takaa keittiöhenkilökunnan katselevan ihmetellen tätä harvinaista ammattimiestä.

Ruoka tuli hyvin nopeasti ja kaikesta huomasi, että keittiössä oli pantu kaikki osaaminen peliin. Annos oli runsas, hyvin tehty ja se oli kaikin puolin hintansa arvoinen. Syötyämme hovimestari liihotteli hymyillen paikalle, ja tiedusteli olimmeko tyytyväisiä ruokaan ja oliko meillä vielä jotain toivomuksia. Seinustalla oli levyautomaatti ja Rolf ilmaisi hovimestarille halunsa pyörähtää ruuan

päälle muutaman tanssin, mutta epäili sen toteutumista, koska ravintolassa ei ollut ketään, jota olisi voinut pyytää tanssilattialle. Hovimestari pahoitteli asiantilaa, mutta ei jäänyt neuvottomaksi, vaan niia niksautti susitutkijalle. Rolf oli salamana pystyssä ja tarjosi vankan käsivartensa tueksi, viedessään partnerinsa tangon huumaaviin pyörteisiin.

Runosen suu kävi taukoamatta heidän pyörähdellessä tanssilattialla ja hovimestarilta pääsi vähän väliä helähtävä nauru. Muutamien tanssien jälkeen Rolf pahoitteli, että aikataulumme ei sallinut viipymistämme tämän pitempään, vaan oli lähde petojen perään.

Hovimestari ei kuitenkaan halunnut päästää meitä metsään ilman kahvia ja kohta pöytäämme ilmestyi veloituksetta kahvit "paakelsien" kera.

Sitten oli pakko lähteä ajelemaan parakille, "tervetuloa toistekin" toivomusten saattelemana.

Tällainen oli ikimuistoinen ravintolakäynti "petotutkijan" matkassa.

Sarjasta legendaarisia lausahduksia:

"KATO AKKA ETTEES"!

Näin lausahti Asikaisen Kalevi vaimolleen, kun tämä putosi kainaloitaan myöten jäihin Onkiveden Karvasalmella pilkkikipailussa Kuljetusliike Pietikäistä vastaan, eräänä keväisenä lauantaipäivänä, joskus 70-luvun loppupuolella. Kalevi jatkoi matkaansa ja vaimo katseli miehensä perään avannosta. Nostettiin Tyyne poikien toimesta jäälle ja rannalla olevassa ladossa etsittiin repuista sitten kuivia vaatteita. Eihän niitä paljon löytynyt, mutta jotain kuitenkin. Kohta Tyyne oli taas narraamassa ahvenia, eikä valitellut kohtaloaan, vaikka saattoi välillä vähän vilulla "hyräyttääkin".

Heikki

“Kun metsästyksenjohtaja määrää passiin, mies lyö "neljäkutoset" tantereeseen ja pysyy siinä niin kauan, kun lupa passipaikan jättämiseen annetaan”, sanoi Saastamoisen Matti, Riovaaran tien varressa Lievisenmäellä, hirvipassiin asettuessaan.

VIERASKIRJOISTA JA MUISTA DOKUMENTEISTA

Vieraskirjat kuvaavat aikaansa paremmin kuin miesmuisti, jossa asiat tahtovat värittyä sitä mukaa kun tarinoita kerrotaan. Ei värittäminen rangaistavaa ole, onhan juttua aina elävöitettävä. Ihmisen mieli on rakentunut sikäli eriskummallisella tavalla, että se pyrkii luonnostaan täyttämään aukkoja vähän samaan tapaan kuin porukalla asioiden laita tuumiskellessa. Yleensä paras ja sopivin selitys vie voiton. Onhan se niinkin, ettei juttu ole mikään, jos ei siihen laita toista mokomaa omiaan. Merimies saa laittaa kolme varttia.

Usein halutaan kirjoittaa jotain poikkeuksellista. Jos päivä on ollut tavanomainen, ei siitä kertomista aina katsota tarpeelliseksi, tai sitten tyydytään kuittaamaan käynti mahdollisimman lyhyesti. Tilanne on vähän sama kuin valokuvaajalla, joka yrittää vangita sitä kaikkein hienointa maisemaa, rakennusta tai auringonlaskua. Vuosien jälkeen kiinnostavimpia ovat valokuvat ihan tavallisista kohteista. Miksei siis kuvaisi joskus vaikkapa työmatkan näkymiä. Sekin ympäristö muuttuu koko ajan.

Samalla tavoin pitäisi ymmärtää kirjoitella myös vieraskirjaan. Vuosien jälkeen tarinat palauttavat mieleen jotain jo unohtunutta. Yleensä ne parhaat asiat ovat pieniä ja yksinkertaisia.

Vaan hyvä on että kirjoitetaan. Jos ei paljon, niin edes jotain. Jos ei muuta, niin haukutaan vaikka mökki-isäntä tai edellinen kävijä. Vieraskirjan täyteenä on sekin tekstinpätkä ja sijansa ajassa on silläkin.

Neljäkymmentä vuotta on pitkä aika. Alla muutamia välähdyksiä niiden vuosien varrelta. Elettiin ja osattiin sitä ennenkin - myös kaipailla vieraskirjaan lisää tekstiä...

Pertti

Pari tarinaa vieraskirjan sivuilta vuosien takaa. (mitään muuttamatta)

28.03.1973

Kävimme täyttämässä ruokinta-automaatit ja kylvimme tuhkaa ja “betonimustaa” väriä automaattien luomäelle sekä suosaarekkeen kärkeen, johon T.Saarman, R.Komu ja H.Savolainen olivat kylväneet kauraa. Automaateilta näimme lähtevän teeriä. Kylvimme lisää kauraa hangelle, jossa oli teerien ulosteita aika paljon, myös automaattien päällä oli teerien ulosteita. Laitoimme teerien kuvat automaateille. Kävimme Autiojärven automaateilla, sielläkin oli ruokailtu. Jänikset olivat käyneet kaikilla automaateilla, samoin Sammakkojärven päässä kaadetuilla haavoilla.

Tulomatalla olivat teeret taaskin automaateilla Sammakkojärveltä tultaessa. Täytyy vain todeta, että ovat oppineet käymään ruokintapaikalla. Suuri parvi oli em. saarekkeella.

V.Pulli R.Komu

...

Veteraanimetsästäjä Pullin pitempi "vuodatus"

1979-01-03

Riistanhoitoretellä H. Savolaisen kanssa virkein mielin. Pakkasta oli aamulla Rautavaaralla 25C. Käydessämme tulomatkalla kahvilla, TB - huoltoasemalla. Autolla pääsimme pienen neuvottelun jälkeen Kattila-ahon tietä mäelle. Otimme kämpältä kyytiin 2 - säkkiä kuroja, jotka olimme aikaisemmin tuoneet Lehtikankaan Veikon kanssa tänne (tuoneet 3 säkkiä). Veikon kanssa hirven-metsästyksen (1. vasan) aikaan. Veimme repuissa ja muovikasseissa yhden säkin verran automaateille, sekä kunnostimme automaatteja.

Sain auton käännetyksi sorakuopan kohdalla ja sitten laitoimme säkit lasikuituahkioon sekä läksimme hiihtelemään suolle. Suon reunaan päästyämme läksi kolme teertä matalista männynkäkkyröistä lentämään, lentäen padolle päin. Mieltä virkisti kovasti ja siivitti suksia eteenpäin. Taisi siinä hieman olla otsa märkä kun saavuimme automaateille. Jälkiä oli jokaisella automaatilla ja tyhjänä olivat pöntöt. Ilmeisesti asukkeja olivat näkevämmen linnut, jotka kävivät katsastamassa aina välillä, milloin pojat tuovat murenta talven kovuuteen lievennykseksi. Puut ovat lumisia ja jäisiä, pakkasia on riittänyt joulukuun alusta asti melkein jatkuvasti enemmän kuin 20 C:sta, ei ole käynyt alle 10 C:sen kuin parina päivänä ennen joulua.

Laitettuamme jyvät 7:ään automaattiin hiihtelimme hyvillä mielin autolle. Automaateilta lähtiessämme huokasi Heikki; "Nyt helpottaa jo vähän omatunto soimauksiaan", kun pakkasen takia ennen joulua suunniteltu riistanhoitoretki jäi tekemättä.

Kaminan lämmittäessä mukavasti, nautimme voileivät teen ja kahvin kera. Kärstipä Heikki kaminan suulla lenkinpuolikkaan lämpimäksi ruuaksi.

Totesimme Heikin kanssa, että tälle metsästyskaudelle ei tähän vihkoon ole tullut lisää tekstiä. Asiaa korjatakseni pistän muutaman rivin hirviporukan puolesta, sillä majailimmehan täällä joka pyhänseudun yöpymiset. 1-Kerralla yöpyi I.Matilainen, M.Saastamoinen, H.Savolainen ja V.Pulli. Yövyimme useammin V.Lehtikangas, H.Savolainen ja V.Pulli.

Makoisat oli unet kämpän lämpimässä totesimme yksimielisesti.

Aikaisemmin tuli jo mainittua ruokinta-automaattien korjaus ja täyttö, sekä kurojen tuonti. Laitoimme hirville 3 kpl nuolukiviä Kattila-ahon tiestä Ala-Tiilikkaan päin. Entiselle paikalle yksi kivi, jossa oli maa syöty ympäristöstä mustalle mullalle asti.

Vasa jäi saamatta, vaikka yrityksiä oli runsaasti. Osallistuimme liitännäisalueena Tehdaspuun seuran Pohjois-Savon Erän kanssa. Heidän aikuinen saatiin kaadetuksi, josta saimme maistiaisiksi vasan luvan suhteessa aikuiseen osan.

Veikko Lehtikangas lupasi kirjoittaa tähän pätkän tarinaa, mutta jäi Veikolta tekemättä niin kuin monelta muulta on jäänyt ennen Veikkoakin. Kaikki aikaisempien kirjoitusten lukijat ovat olleet sitä mieltä, että aikojen takaa on kiva lueskella millaista se on ollut silloin ja millaista se on nyt.

Verrata aikoja ja tunnelmia nykyhetkeen. Herättää se jollakin lailla haikeuden jokaisessa erämieheessä. Tätä mieltä.....V.Pulli

...

15.10.1987

Tämä tarina on Kuosmasen Erkin kirjoittama ajasta, jolloin Sellun Erän hirviporukka metsästi yhdessä Pohjois- Savon Erän kanssa. Samalla tämä on muisto rehdistä hirvimiehestä ja hyvästä ystävästä.

Näin Erkki kirjoitti:

Hirvipassissa on kiva kuunnella ja katsella erämaata. Hauska huomata näin "hirviaikaan", kuinka teeret ja metsot tulevat seurustelemaan ja viihdyttämään yksinäistä passimiestä. Korva tarkkana höristelee ja ajattelee, että kohta alkaa haukku hirmuinen ja hirvi tulee etehen, muttei "helpoo" olekaan, kun teeret lähellä kukertaa. Mutta jo kuuluu Penin ääni, haukku alkaa ärhävästi, mutta levoton on haukuttava, kun ei pysy paikallaan. Kautta Pahkalammen, Riovaaran kulkee hirvi hirmuinen ja Peni perässä pingaisten.

Pysäyttää luo Pärnäsen suon, johon Ramin pikakyytiä tuo. Passit pojat paikoilleen ja Rami lähtee oikeaseen hirvenhaukulle hiipien. Hirveä rintaan komauttaen. Jo loppuu hirven laukka. Armon laukaus jysähtää. Merkit kolme kertaa pamahtaa, kutsuen metsästyskaverit hirvee lahtaamaan. Eki.

Hirvi tuli "hoidettua" kuntoon. Tultiin Veikon kanssa kämpälle. Askareet: tuli hellaan ja kaminaan, hetken huokaisu kuuman "veden" nauttimisen kera ja sitten sauna lämpiämään. Löylyjä odotellessa valmistelin keiton ja keittelin. Veikko sillä aikaa kirjoitteli tekstejä edelliselle sivulle. Keitto valmistui. Lähdimme saunaan ja ah' ihanaa saunassa oli piipahtaa. Puhtaana poikina tulimme tupaan taas, keitto vatsaan laittamaan. Mukava oli nukahtaa vatsa hieman pullollaan. Jatkaa joskus. Eki.

• • •

Merkintä hallituksen kokouspöytäkirjassa:

Puijonsarvessa 10.05.1974 järjestetyssä saunaillassa tilattu ylimääräinen olutkori laskutetaan tilaajilta. (Hellevaara - Grönholm)

Ps. Mukavia miehiä molemmat!

Heikki

• • •

Kirjoituksia vieraskirjassa vuodelta 1971:

Helmikuussa tarkistettiin ruokinta-automaatit. Nähtiin kaksi metsoa. Karhu oli "tukehtua" kovaan hiihtovauhtiin.

Mukana olivat: Eskelinen, Grönholm, Karhu, Savolainen ja Pulli.

Maaliskuussa vietiin Sammakkojärven rannalle telkänpönttöjä. Moottorikelkka oli suureksi avuksi, -kiitos siitä Hankkijalle. Telkille "aravaosakkeita" olivat rakentamassa: Hartikainen, Eskelinen, Karhu ja Simola.

Tehtiin kesäkuun alkupäivinä riistanhoito- ja talkooretki Rautavaaralle. Maalattiin kämpä ulkoa ja sisältä, tarkastettiin rauhoitusalueen ruokinta-automaatit ja muokattiin "riistapeltoja", joihin kylvettiin rehukaalia ja kauraa. Mukana olivat Komu, Pulli, Ronkainen ja Savolainen.

Eräät kalahullut yrittivät myöskin virvelöidä. Ilma oli mitä parhain, mutta hauki ei ollut oikein syönnillään. Pulli onnistui kuitenkin jättämään uistimensa jokeen.

Elokuussa asennettiin kämppään kamina ja maalaus suoritettiin loppuun. Todettiin kauran kasvaneen mukavasti ja jäniksien vierailleen ahkerasti "kauraviljelmillä".

Mukana: Komu, Tiihonen, Savolainen, Pirskanen ja kirvesmies Toivanen.

02.10.1971

Kävin Ohrasen ja Hartikaisen kanssa täällä, lokakuun ensimmäisenä viikonloppuna.

Saalis, koppelo ja naarasteeri.

H. Savolainen

10.10.1971

Kävimme aurinkoisen syyssään vallitessa eräretkellä näillä antoisilla metsästysmailla.

Tulos - näimme 6 kpl teeriä, 1 koppelo, 1 metso ja muita.

- saimme kokemusta

Mukana olivat: H. Tirronen, Oili Pulsa, Risto Pulsa, Markku Pulsa, Eero Ohranen ja Pentti Hartikainen.

16.10.1971

Kävimme: R. Komu, R. Eskelinen ja V. Pulli metsästysretkellä. Koiria meillä oli Eskelisen ja Ronkaisen porukka-ajokoiria (pentukoira) ja Komun pystykorva Peni.

Näimme metsäkanoja 2 parvea, toisessa 6 kpl ja toisessa 5 kpl. Teeriä oli ja pääsimme yrittämäänkin, mutta reppu jäi tyhjäksi. Jänistä yritimme kanssa, mutta koira ei ollut oikein innokas yhteistyöhön ja jäniskin jäi saamatta. Muuten reissu oli liikunnallisesti oikein antoisa.
VP

31.10.1971

Viimeisenä linnustuspäivänä 31.10.-71, näimme noin 60 teertä käsittävän parven. Kaksi mustaa on jo repussa, lisää pitäisi lähteä pyytämään.

R.Pulsa, M. Pulsa ja H. Savolainen

Ps. Lisäksi tuli musta metso, koppelo ja pyy.

Vieraskirjasta , mitään muuttamatta kopioinut: Heikki

...

Riistanhoitoretki tammikuussa v.1972:

26.01.1972

Riistanhoitoretki alkoi lupaavasti, sillä ehdittyämme kämpän eteen suoritti n.40 päätä käsittävä teeriparvi komean paraatilennon ylitsemme, suuntana rauhoitusalueen ruokinta-automaatit. Se antoi uutta intoa alkavalle retkelle. Lisäksi kämpän edustalla olevassa suvannossa elelevä saukko oli jättänyt kauniin jälkijonon sulapaikkojen välille.

Pistettyämme kämpän kaminaan tulet, joimme kahvit ja aloimme suunnistautua maastoon. Pirteä pystykorva seurasi Komua ja allekirjoittanutta kohti Sammakkojärveä suuntautuvaa latuamme. Repussa oli kauraa ja vesuri, repun ulkopuolella roikkui komeat heinätukot jäniksille.

Kun saavuimme ruokinta-automaateille, totesimme siellä käyneen, latujen runsaudesta päätellen, melkoisen miesjoukon ilmeisesti jonkinlaisella tarkastuskierroksella. Puhdistimme automaatit lumesta ja hiihtelimme kämpälle päin, vesoen aina välillä pajuja ja haapoja. Heinät sidomme kuusten alle roikkumaan ja odottelemaan "ristiturpien" vierailuja. Soidinpaikan automaateille saavuimme yhtä aikaa Pullin ja Ollikaisen kanssa.

Jatkakoon Pulli tästä eteenpäin.

HS.

Ollikaisen kanssa hiihtelin rauhoitusalueelle teeriparven lentosuuntaan. Teeriparvea näimme seuraavan suuren haukan. Heinäkimpun jaoimme kolmeen osaan, josta kaksi jätimme joen varteen kahden kuusen juurelle. Sieltä nousimme rinteeseen ylös ja ruokinta-automaateille päin, jolloin loitompana vasemmalla näimme edellä mainitun teeriparven puiden latvassa. Sieltä seurailivat meitä, kun lisäsimme kauraa automaateihin. Lumi oli peittänyt osittain jäljet, mutta keskimmaisella automaatilla oli käyty, mahdollisesti riekko tai teeri. Läheltä löytyi makuu-kieppejä runsaasti. Kärppä oli käynyt kokemassa jokaisella automaatilla ja viimeisellä käynyt lavan päälläkin.

Suksenjäljet oli myös automaattien ympärillä, toisen luota toiselle. Ilmeisesti tarkkailijoita liikkunut, koska ilkeävaltaa niille ei ollut tehty ja lavalla lumen päälle oli levitetty jyviä. Päällä lunta, jyväkerros välissä ja pohjakerros lunta.

Paluumatkalla haavikossa kaatelimme haapoja ja viimeisen heinäkimpun asetimme samalle seudulle. Pupu oli ennen lumisadetta ollut läpikulkumatalla. Hiihtelimme Komua ja Savolaista vastaan Sammakkolammen suuntaan suolla oleville ruokinta-automaateille. Siellä he olivatkin jo kunnostamassa tulomatallaan niitä. Tulimme samaa latua kaikki kämpälle päin ja muutama haapa kaadettiin "juholle" jos tutkii niitä seutuja. Ruokailimme kaminan mukavasti lämmittäessä ja hiki kuivahti samassa lämpimässä. Kämpän yläpuolella olevalle kuusikkokumpareelle laitoimme vielä menomatalla viimeisen heinäkimpun. Jokivarressa näkyi, sillan yläpuolella "jussin" jäljet, tosin vanhat. Tervetuloa uudelleen "jussi".

Veijo Pulli

...

Parsin kämpällä 13.09.1989

Harhailtuamme Siilinjärven, Iisalmen ja Parsin kämpän välillä saavuimme klo.18.50 tälle kämpälle. Laitoimme kämpän lämpiämään samoin saunan. Saunan lämmitessä lämmittiin (viriteltiin) aamuisia toimenpiteitä, kämpän ja saunan siivous ym. ensiarvoisen tärkeitä asioita, sitten arvioimme taikajuoman vaikutuksen ja heräämisajan johon vaikuttavat saunominen, aamupala ja mieliala, sää joka riippuu mielialasta.

Levitimme eväät kämpän pöydälle ja keitimme kunnon "porokahvit", ateria oli tosi hyvää "juomineen" ja ruokineen. Säästä näyttää tulevan tosi hyvä pakkasaamu, oikein "latvalinnustus keli".

Saalista arvioidessa täytyy olla pessimistinen, jotta saisi mahdollisimman optimistisen kuvan tilanteesta. Toiveet ovat suuria ja tulos on taattu, sillä jotain ajattelimme huomenna kerätä pois, sienä, puolukoita ja muita metsän antimia. Joka tapauksessa klo. 21.00 alkaa pistooliammunta jossa voittaja on se joka ampuu tarkimmiten. No ammunta meni ihan hyvin, tulokset oli jokseenkin tasaisia, eikä löytynyt toistaan parempia. Silti toiset sortuu elon tiellä ja toiset ei. Kisojen päättyminen meni 02.20:neen. Joka ei sortunut elon tiellä heräsi klo. 4.40 ja keitteli kahvit. Hellurei!

Make, Pena ja Paltsu.

...

Ylimääräinen kanalintujen poikuearviointi 25.07.1981

Ovathan nuo lumetkin viimein sulaneet, vaikka vappuna näyttikin melko toivottomalta kesän tulo.

Olemme valtion määräämän ylimääräisen kanalintujen poikuearvioinnin merkeissä liikkeellä. Lisäksi pitäisi tehdä havaintoja kyykäärmeistä, vaskitsoista ja rupikonnista. Kiersimme eilen illalla pienemmän lenkin ja havainnot antoivat syytä optimismiin metsästyskautta ajatellen. Lintuja tuntuu olevan kohtalaisen runsaasti. Lähdemme tästä kohta kiertämään isomman lenkin. Ilma on helteinen, eikä siten paras mahdollinen havaintojen tekoon. Linnut eivät liiku ja lymyävät helposti. Käydään kuitenkin.

Raija, Timo ja Heikki Savolainen
Markku Kyyriäinen

...

30.04.1981

Kevään viimeisellä riistanhoitoretellä. Ihmeellinen vapuntienoo, lunta metsässä n.80cm. Teeriä automaateilla n.60. Teräshanki, luistava keli. Vietiin säkki kauroja.

Rolf Runonen ja Heikki Savolainen

Nimettömät metsästäjät Parsissa 13-16.10-89

Tultiin Kämpälle ja vietiin, Heti Tuhkattii pesästä poltto puita on aika Hintsusti? on muuten mennyt puita aika Rajusti tällä Kävijä määrällä oiskohan ALFRET NUSSI Käynyt Liiterissä Kun ei ole Lukossa Mökin lämpö oli 7C klo 17.30 ruvettiin lämmittämään mutta kattila ei vedä kunnolla vaik on tuhkat pois ja röölis poltettu paprua. Nuohottiin vähän kello 22.00 ja veto parani? lämpö oli 16C huomenna parempi nuohous ja piipun hormit. Ilma on niin matalapaineinen et pihalla on enemmän savua kuin kattilassa

Jatkuu 14.10 >>>

Kattilan nuohous jatkui Hyvällä menestyksellä meinaa nyt viedä Halot Katolle.

Loukku & Komula valloitus jatkuu riistaa on ihan mukavasti Kellarissa.

BanSai KuPS. KuPS VOITTI Kansallis CuPIN Haka - KuPS 2 - 3)

Saatana nyt on piru merrassa Rupesi Keittiön KATTO vuotamaan olis syytä käyttää timpuria paikalla panemma sanan Kiertämään arkipäivän koettaessa. Xxxxn uni kävi totee hirvistä koska löytyi

8 piikkinen lapasarvi. Mutta nyt on uudet unet ja haaveet huomisen riistasta. Riistatta on peli pelattu Kun on Liikkeellä Kaksi KPL:tätä Coulb wingersiä (KULTA SOrMiA)

ODOTELiMMe vieraita oli Leivottu Kun oli tuo Suuri Hirven Aloitus eipä vaan näkyntä kiliseviä sarvipäitä.

15.10 Aamun lähtö venyi klo 11.00 koska oli keli pahanen sumua oli ilmassa ja silmissä mutta sitten kirkkoni ja lähtö 40 Km päässä olevia riistamaita

Taitaa tulla eka pakkas aamu on 21.00 Rappuset jäässä

16.10 kello 06.00 TSAU Xxxx ja Xxxx

Parsissa 1.9.90

Metsästettiin Rautavaaralla päivä ja tultiin tänne saunomaan. Sauna oli lämmin ja vesi lammessa kylmää. Saunan lämmittäjälle kiitoksia.

PRy ja sähköosaston sekä voimalaitoksen pojat.

12-13.08-89 Parsin kämpällä

Ajelimme Vuorelasta kahdestaan ja lähtiessä varauduimme siihen, että laitellaan paikkoja kuntoon.

Töitä riitti molempina päivinä. Kävimme läpi joka huoneen, niinpä jo talo on tosiaan asuttavassa kunnossa.

Keskuslämmitys ei suostunut vetämään, lämmityksen suhteen on tehtävä muutoksia.

Kävimme lauantai-iltana kävelemässä Vekun kanssa ja mikä hauskinta, riistaa löytyi aivan kämpän ympäriltä.

On sunnuntai, Ansku lopettelee siivousta ja minä keitän perunoita. Syödään ja lähdetään kohta ajelemaan kotia päin. Oli meillä ongetkin mukana, mutta aika on mennyt työn merkeissä, että ei ehditty kalaan.

Anneli ja Reino Komu

8.6-90 - 10.6-90

Tultiinpa "lomalemaan" tänne Parsin kämpälle näin kesälomalla. Ensimmäinen 4 tuntinen meni rassatessa uunia. Tuloksetta. Eli kiitti vitusti että oli jätetty tieto portille. Siis jos ois jätetty, mutta mitä vielä? Onneksi oli nuo kaasupalot, saatiin etes yksi huone lämpimäksi. Mutta jos ois ollu tieto näistä lämmitysvaikeuksista portilla niin tuskinpa ois ajettu toistasataa kilsaa varta vasten tänne tappelemaan yhden uunin kanssa. Mutta onneksi sattui saunan uunit pelaamaan ja saatiin kunnan löylyt.

Virta adapteri meinas vetää akut tyhjiksi heti alkuunsa, siispä varoitukset siitä kaikille ettette jää tänne korpeen tyhjiin akkujen kanssa. Muutenpa meni sitte tämä viikonloppu kuin siivillä.

Petri Keravuo

Pojat Parsissa kesäretkellä

3.7-90 klo.12.00 Tulimme kämpälle kesä retkelle. Sauna pantiin lämpiämään ja uudet perunat Kiehumaan kohta kokeillaan kala tuuria lammessa. Saatanan kala tuuri Kun ei löytynyt Lieroja Kun Housusta, mutta tulipahan Katto Korjattua. Ilmastointi Hormin vierestä ei itketä vettä keittiöön. Aika oli 17.15.

T Repa + Immo

Parsin kämpän ilmaiset itikkamyrkyt

24.8-26.8-90 Mummo ja ukki opettivat pikku Miikaa olemaan retkellä. Opetus onnistui hyvin ja ilmatkin suosivat. Rippe koira pesi itsensä puuseen alla, joten itikkamyrkytkin olivat omasta takaa.

S ja S Vaaheraho + Päivi ja Miika

29-31.10-90

Heippa eräveljet. Tultiin maanantai aamuna kämpille sitten tukka putkella tutustumaan Kuikan alueeseen. Tulos oli kokemusta.

Säiden haltija oli vähän kypsynyt meihin oli kovaa tuulta. Tiistai heitettiin lenkkiä ympäri aluetta näkö havaintoja oli. Keskuslämmitys pelaa aika kivasti. Lämmintä sisällä 26C ja silleen.

Keittiö oli aika roihala kun tulimme mutta onhan siinä ollut probleemia. Jatketaan aamulla harjoituksia....on viimeinen päivä tätä lintukautta.

Onnea ja menestystä kaikille tulevana Riista Kautena 1991.

Kari, Repa, Tahvo, Paltsu

Parsissa teerensoitimella

Taas ollaan täällä, eikä ole kuin pari päivää kulunut.

Aioimme mennä ltkoon teerensoidinta kuuntelemaan ja kuvaamaan, mutta ei päästy isolta tieltä kuin mäen puoleen väliin. Se oli niin pehmainen, että oltiin jäädä "mahastamme" kiinni. Oli kuitenkin sen verran tuurintynkää, että auto irtosi.

Ajeltiin sitten tänne Parsiin, jos täältä soidinpaikka löytyisi. Se löytyikin kämpältä noin kuuden kilometrin päästä. Mutta kun aamuyöstä mentiin katsastamaan paikkaa lähemmin, näkyi siellä jo joku innokas, joka oli ehtinyt ottaa reppunsa naulasta ennen meitä. Niinpä emme menneet hänen aamuaan häiritsemään, vaan tyydyimme kuuntelemaan mahtavaa soidinpeliä tieltä käsin.

Kun kurjet vielä virittelivät soittimiaan aamun hämärässä ja tikka päräytteli sarjojaan puun kylkeen, olisi erämaan luullut jo antaneen kuulijalleen tarpeeksi, mutta ei kuitenkaan. Kuin kaiken kruunuksi kohahti komea ukkometso lentoon kuusesta, jossa se oli luultavasti yönsä viettänyt ja nyt aamun hetkinä meitä ja touhujamme katsellut. Kannatti tulla!

3-4.5-91 Raija ja Heikki Savolainen

SELLUN ERÄN PUHEENJOHTAJAT HALLITUKSEN JÄSENET KAUTTA AIKOJEN

v.1969

Onni Virkki rakennusmestari

Antti Hartikainen, Erkki Panula, Jouko Lukkari, Toivo Saarman, Reino Komu

v.1970

Reino Karhu sähkötekniikko

Erkki Panula, Heikki Savolainen, Reijo Airaksinen, Veijo Savolainen

v.1971

Reino Karhu

Heikki Savolainen, Pertti Grönholm, Toivo Saarman, Reino Komu, Paavo Ruotsalainen

v.1972

Reino Karhu

Heikki Savolainen, Pertti Grönholm, Reino Komu, Erkki Asikainen, Toivo Saarman

v.1973

Reino Karhu

Heikki Savolainen, Toivo Saarman, Reino Komu, Pertti Grönholm, Erkki Asikainen

v.1974

Reino Karhu

Risto Pulsa, Heikki Savolainen, Veijo Pulli, Reino Komu, Erkki Asikainen

v.1975

Reino Karhu

Risto Pulsa, Reino Komu, Heikki Savolainen, Veijo Pulli, Reijo Airaksinen

v.1976

Reino Karhu

Eero Saarivaara, Reino Komu, Heikki Savolainen, Veijo Pulli, Risto Pulsa

v.1977

Reino Komu rakennusosaston työnjohtaja

Veijo Pulli, Veli Rinnankoski, Heikki Savolainen, Jorma Törhönen, Risto Pulsa

v.1978

Reino Komu

Veijo Pulli, Heikki Savolainen, Hannu Hiltunen, Markku Suomaa, Jorma Törhönen

v.1979

Reino Komu

Markku Suomaa, Veijo Pulli, Heikki Savolainen, Jorma Törhönen, Hannu Hiltunen

v.1980

Reino Komu

Markku Suomaa, Jorma Törhönen, Heikki Savolainen, Veijo Pulli, Hannu Hiltunen

v.1981

Reino Komu
Veijo Pulli, Heikki Savolainen, Heikki Korkalainen, Jorma Martikkala, Markku Suomaa

v.1982
Reino Komu
Markku Suomaa, Veijo Pulli, Heikki Savolainen, Heikki Korkalainen, Jorma Martikkala

v.1983
Reino Komu
Veijo Pulli, Markku Suomaa, Heikki Savolainen, Erkki Asikainen, Heikki Korkalainen

v.1984
Reino Komu
Veijo Pulli, Heikki Savolainen, Markku Suomaa, Erkki Asikainen, Heikki Korkalainen

v.1985
Reino Komu
Heikki Savolainen, Markku Suomaa, Risto Pulsa, Erkki Asikainen, Veijo Pulli

v.1986
Reino Komu
Heikki Savolainen, Veijo Pulli, Markku Suomaa, Erkki Asikainen, Seppo Hippi

v.1987
Reino Komu
Heikki Savolainen, Erkki Asikainen, Veijo Pulli, Seppo Hippi, Heikki Korkalainen

v.1988
Reino Komu
Heikki Savolainen, Erkki Asikainen, Veijo Pulli, Seppo Hippi, Heikki Korkalainen

v.1989
Reino Komu
Heikki Korkalainen, Heikki Savolainen, Erkki Asikainen, Veijo Pulli, Seppo Hippi

v.1990
Reino Komu
Heikki Savolainen, Heikki Korkalainen, Hannu Hiltunen, Veijo Pulli, Seppo Hippi

v.1991
Reino Komu
Heikki Savolainen, Heikki Korkalainen, Hannu Hiltunen, Veijo Pulli, Pekka Ruotsalainen

v.1992
Reino Komu
Heikki Korkalainen, Heikki Savolainen, Hannu Hiltunen, Veijo Pulli, Pekka Ruotsalainen

v.1993
Heikki Savolainen instrumenttiasentaja
Risto Pulsa, Heikki Korkalainen, Hannu Hiltunen, Veijo Pulli, Pekka Ruotsalainen

v.1994
Heikki Savolainen
Heikki Korkalainen, Pekka Ruotsalainen, Hannu Hiltunen, Veijo Pulli, Risto Pulsa

v.1995
Heikki Savolainen
Heikki Korkalainen, Pekka Ruotsalainen, Hannu Hiltunen, Timo Korhonen, Seppo Kauhanen

v.1996

Pekka Ruotsalainen vuorosähkömies
Seppo Kauhanen, Tapani Parkkonen, Hannu Hiltunen, Timo Korhonen, Markku Paldanius

v.1997

Pekka Ruotsalainen
Seppo Kauhanen, Tapani Parkkonen, Timo Immonen, Pertti Markkanen, Markku Paldanius

v.1998

Pekka Ruotsalainen
Seppo Kauhanen, Tapani Parkkonen, Timo Immonen, Pertti Markkanen, Markku Paldanius

v.1999

Pekka Ruotsalainen
Seppo Kauhanen, Tapani Parkkonen, Timo Immonen, Pertti Markkanen, Markku Paldanius

v.2000

Pekka Ruotsalainen
Seppo Kauhanen, Tapani Parkkonen, Timo Immonen, Pertti Markkanen, Reijo Koponen

v.2001

Pekka Ruotsalainen
Timo Immonen, Hannu Laukkanen, Jorma Martikkala, Keijo Myöhänen, Tapani Parkkonen

v.2002

Pekka Ruotsalainen
Timo Immonen, Hannu Laukkanen, Jorma Martikkala, Keijo Myöhänen, Tapani Parkkonen

v.2003

Jarkko Holopainen vuoromestari
Timo Immonen, Kari Immonen, Hannu Laukkanen, Keijo Myöhänen, Pekka Ruotsalainen

v.2004

Jarkko Holopainen
Pekka Ruotsalainen, Keijo Myöhänen, Hannu Laukkanen, Timo Immonen, Ari Tervonen

v.2005

Jarkko Holopainen
Pekka Ruotsalainen, Keijo Myöhänen, Reijo Koponen, Timo Immonen, Ari Tervonen

v.2006

Jarkko Holopainen
